

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร

ปริญญาโท
ของ
ต่อศักดิ์ กาญจนทรัพย์สิน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

มีนาคม 2551

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นทนทานการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนั้นทนทานการ
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร

ปริญญาานิพนธ์
ของ
ต่อศักดิ์ กาญจนทรัพย์สิน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

มีนาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
ต่อศักดิ์ กาญจนทรัพย์สิน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
มีนาคม 2551

ต่อศักดิ์ กาญจนทรัพย์สิน. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุมปริญญาโท : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสณา จุฬรัตน์ , รองศาสตราจารย์เวชนี กรีทอง

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกปัจจัยที่ศึกษาเป็น 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา สถานภาพของการสอบคัดเลือกเข้าเรียน และบุคลิกภาพ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน และการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 จำนวนทั้งหมด 215 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีดังนี้

1.1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ เพศ : ชาย(X_1) และจำนวนครั้งในการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย(X_{10})

1.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย ได้แก่ บุคลิกภาพ(X_{11}) ภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว(X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์(X_{14}) และสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน(X_{15})

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ เพศ : หญิง(X_2) และระดับชั้น : ชั้นปีที่ 3 (X_5)

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มี 7 ปัจจัย ได้แก่ ระดับชั้น:ชั้นปีที่ 1 (X_3) ระดับชั้น : ชั้นปีที่ 2(X_4) ระดับชั้น : ชั้นปีที่ 4(X_6) สถานภาพการสอบเข้าเรียน : สอบคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัย(X_7) สถานภาพการสอบเข้าเรียน : สอบคัดเลือกจากระบบโควตา (X_8) รายได้รวมของผู้ปกครอง(X_9) และลักษณะทางกายภาพทางการเรียน(X_{13})

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุดได้แก่ บุคลิกภาพ (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน (X_{15}) และภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว (X_{12}) ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการเป็นผู้นำนันทนาการ ได้ร้อยละ 45.9

5. สมการพยากรณ์ความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์ความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = .066 + .628 X_{11} + .294 X_{15} + .014X_{12}$$

5.2 สมการพยากรณ์ความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .387 X_{11} + .299 X_{15} + .170X_{12}$$

FACTORS AFFECTING ON RECREATION LEADERSHIP OF STUDENTS IN
RECREATION DEPARTMENT OF FACULTY OF PHYSICAL EDUCATION
AT SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY IN BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

TORSAK KARNCHANASUBSIN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education Degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

March 2008

Torsak Karnchanasubsin. (2008). *Factors Affecting on Recreation Leadership of Students in Recreation Department of Faculty of Physical Education at Srinakharinwirot University in Bangkok*. Master Thesis, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Asst. Prof. Dr.Pasana Chularat , Assoc Prof. Waythanee Greethong.

The purposes of this research were to study the factors affecting on recreation leadership of students in recreation department of faculty of physical education at Srinakharinwirot University in Bangkok. The factors were divided into 3 dimensions, First of them was personal factors: gender, educational level, type of entrance examination and personality, Second of them was family factors: guardian's economic level and family Responsibility and Third of them was learning environmental factors: physical learning environment, interpersonal relationship between students and their teachers, interpersonal relationship between students and their peer groups and extra curricular activities.

The 215 samples were undergraduate students in recreation department of faculty of physical education at Srinakharinwirot University in Bangkok in academic year 2007. The instrument was questionnaires of recreation leadership of students in recreation department of faculty of physical education at Srinakharinwirot University in Bangkok. The data was analyzed by the Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows :-

1. There were significantly positive correlation among recreation leadership of students in recreation department of faculty of physical education at Srinakharinwirot University in Bangkok as follows:-

1.1 There were significantly positive correlation among recreation leadership of students in recreation department of faculty of physical education at Srinakharinwirot University in Bangkok and 2 factors; gender: male (x_1), and extra curricular activities (x_{10}) at .05 level.

1.2 There were significantly positive correlation among recreation leadership of students in recreation department of faculty of physical education at Srinakharinwirot University

in Bangkok and 4 factors; personality (x_{11}), family responsibility (x_{12}), interpersonal relationship between students and their teachers (x_{14}) and interpersonal relationship between students and their peer groups (x_{15}) at .01 level.

2. There were significantly negative correlation among recreation leadership of students in recreation department of faculty of physical education at Srinakharinwirot University in Bangkok and 2 factors: gender: female (x_2) and educational level: the junior year (x_5) at .01 level.

3. There were no significantly correlation among recreation leadership of students in recreation department of faculty of physical education at Srinakharinwirot University in Bangkok and 7 factors; educational level: the sophomore year (x_3), educational level: the senior year (x_4) type of entrance examination: admission (X_7), type of entrance examination: quota (X_8) guardian's economic level (X_9) and physical learning environment (X_{13}).

4. There were significantly 3 factors affecting on recreation leadership of students in recreation department of faculty of physical education at Srinakharinwirot University in Bangkok, at .01 level ranking from the most to the least factors; personality (x_{11}), interpersonal relationship between students and their peer groups (x_{15}), and family responsibility (x_{12}). These 3 factors could predicted recreation leadership about percentage of 45.9.

5. The significantly predicted equation of recreation leadership of students in recreation department of faculty of physical education at Srinakharinwirot University in Bangkok at .01 level were as follows:

5.1 In term of row scores were:

$$\hat{Y} = .066 + .628 X_{11} + .294 X_{15} + .014 X_{12}$$

5.2 In term of standard score were:

$$Z = .387 X_{11} + .299 X_{15} + .170 X_{12}$$

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอก
นันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร

ของ

ต่อศักดิ์ กาญจนทรัพย์สิน

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

วันที่ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์)

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ เวชณี กรีทอง)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ เวชณี กรีทอง)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พาสนา จุลรัตน์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวของข้าพเจ้าอยู่มากมายซึ่งต้องกล่าวขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ พาสณา จุลรัตน์ ประธานควบคุมปริญญาโท รองศาสตราจารย์ เวรณี กรีทอง กรรมการควบคุมปริญญาโท ที่ได้ช่วยดูแลเอาใจใส่ในปริญญาโทเล่มนี้

ขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ ที่สละเวลาให้กับข้าพเจ้าในการให้คำปรึกษาในขั้นตอนต่างๆ ในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ชัยโรจน์ สายพันธ์ อาจารย์จุมพล ลัมพาภิวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวัตี พึ่งโพธิ์ทอง ที่ให้คำปรึกษาในการทำปริญญาโทและให้การช่วยเหลือเสมอมา

ขอบพระคุณ อาจารย์เพชรไพฑูรย์ และ อาจารย์ศิริภรณ์ กาญจนทรัพย์สิน ที่ให้กำเนิด เลี้ยงดู อุ้มชู สั่งสอนอบรม ในฐานะที่เป็นครูคนแรกในชีวิตของผู้วิจัย ตลอดจนคอยให้ความรักความห่วงใย ให้กำลังใจ คำชี้แนะ และทุนให้การศึกษาในครั้งนี้

ขอบคุณนิสิตระดับปริญญาตรี คณะพลศึกษา วิชาเอกนันทนาการ ชั้นปีที่ 1 – 4 สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ขอบคุณ พระมหานพพร อริยภาโณ (สีเนย์) และ คุณธรรมโชติ เอี่ยมทัศนะ ที่ให้การช่วยเหลือระหว่างที่กำลังศึกษาเสมอมา

ขอบคุณเพื่อนๆ จิตวิทยาทุกคนที่เป็นกำลังให้กันและร่วมทุกข์ร่วมสุขกันเสมอมา

คุณค่าของปริญญาโทฉบับนี้ขอมอบเป็นที่บูชา พระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ ตลอดจนบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน

ต่อศักดิ์ กาญจนทรัพย์สิน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
สมมุติฐานการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษาค้นคว้า.....	20
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	49
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (ต่อ)	
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	76
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	76
สมมุติฐานการวิจัย.....	76
วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
อภิปรายผลการวิจัย.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	91
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	91
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	92
บรรณานุกรม.....	94
ภาคผนวก.....	103
ภาคผนวก ก: แบบสอบถาม.....	104
ภาคผนวก ข: คุณภาพเครื่องมือ.....	118
ภาคผนวก ค: หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย.....	126
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	132

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	53
2 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของนิสิต.....	69
3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน และความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นทนทานการของนิสิต.....	70
4 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับความสามารถ ในการเป็นผู้นำนั้นทนทานการของนิสิต.....	72
5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความสามารถ ในการเป็นผู้นำนั้นทนทานการของนิสิต.....	74
6 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นทนทานการของนิสิต.....	74
7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ.....	119
8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถาม ภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว.....	120
9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถาม ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน.....	121
10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถาม สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์.....	122
11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถาม สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน.....	123
12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถาม ความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นทนทานการ.....	124

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมเป็นการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วอย่างมาก ทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของคนเราจึงต้องเปลี่ยนตามไปด้วยจนบางครั้งทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาเมื่อไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อเหตุการณ์ทำให้เกิดปัญหาตามมาอีกมากมาย ส่งผลให้สุขภาพร่างกายและจิตใจเสื่อมลง ก่อให้เกิดความเครียด และมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในสังคมไทย มนุษย์เรามีความต้องการตามธรรมชาติจากปัจจัยสี่คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐาน และเพื่อการดำรงชีวิตให้มีความสุข มนุษย์จึงได้ชวนหาวิถีกิจกรรมต่างๆ เพิ่มเติม มนุษย์จึงต้องแสวงหารูปแบบการพักผ่อนที่เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของตนเองอย่างหลากหลาย และโดยทั่วไป กิจกรรมนันทนาการนับเป็นกิจกรรมสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจที่มีคุณค่าและประโยชน์อย่างยิ่ง ผลที่ได้รับจากนันทนาการคือ พลังแห่งความสุข ซึ่งจะเป็นปฏิปักษ์กับความเครียด ความทุกข์ ความกังวลเศร้าหมองทุกประการ แต่ความสามารถทางนันทนาการต้องมีการปลูกฝัง สร้างและสะสมจึงจะเกิดได้จากกระบวนการ กิจกรรมและโดยผู้นำนันทนาการ การรู้จักใช้ความสามารถทางนันทนาการที่ถูกต้องจะเป็นพลังแห่งความสุข เพื่อลดความตึงเครียดหรือเป็นพลังใจให้ดำเนินชีวิตได้อย่างมั่นใจ (คู่มือการศึกษาวิชานันทนาการ. 2548: 2) และส่วนหนึ่งที่จะทำให้กิจกรรมนันทนาการดำเนินไปอย่างราบรื่นก็คือผู้นำนันทนาการ

ผู้นำนันทนาการมีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะทำให้สมาชิกได้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่ตนเองสนใจ การที่ผู้นำนันทนาการทำหน้าที่นำพาสมาชิกให้บรรลุเป้าหมายการเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องอาศัยองค์ประกอบและคุณลักษณะของตนเองในหลายๆ ด้าน เช่น ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ประสิทธิภาพ บุคลิกภาพ มนุษย์สัมพันธ์ ความสามารถในการแสดงออก และทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมนันทนาการ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การให้ความสำคัญต่อสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นศูนย์กลาง

ปัจจุบันนี้ผู้นำนันทนาการที่มีความสามารถในการนำกิจกรรมนันทนาการยังมีอยู่ในปริมาณที่น้อย เมื่อเทียบกับความต้องการของสังคมในภาวะปัจจุบัน ซึ่งต้องการเป็นอย่างมาก ดังที่ สมบัติ กาญจนกิจ (2542 : 15) กล่าวว่า สังคมยิ่งเกิดวิกฤตเศรษฐกิจเท่าไร ความสนใจใฝ่หานันทนาการมีมากขึ้นอย่างรวดเร็ว และในสภาพปัจจุบัน นันทนาการก็มีการพัฒนาการไปอย่างมาก โดยเฉพาะความหลากหลายของเทคนิคและวิธีใหม่ๆ ในลักษณะรูปแบบของศาสตร์ที่เป็นวิชาชีพมากยิ่งขึ้น ทำให้มี

ความหลากหลายในเทคนิค และวิธีการของการเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น

เนื่องจากผู้วิจัยเคยเป็นนิสิตอยู่ที่คณะพลศึกษา วิชาเอกนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มาเป็นเวลา 4 ปี ได้สังเกตความสามารถของผู้ดำเนินนันทนาการ พบว่า ผู้นำบางคนไม่มั่นใจในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก ไม่สามารถสรุปกิจกรรมตามจุดประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ไม่มีการเตรียมพร้อมก่อนล่วงหน้าว่าจะทำอะไร มีความชำนาญในการจัดโปรแกรมกิจกรรมนันทนาการและการนำกิจกรรมน้อย และจากการที่ผู้วิจัยได้สนทนากับ หัวหน้าภาควิชาสันนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เกี่ยวกับความสามารถของผู้ดำเนินนันทนาการในปัจจุบัน อาจารย์ได้ให้ข้อมูลว่า ผู้นำนันทนาการหรือบุคลากรทางนันทนาการส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีความรักและสนใจในวิชาชีพนันทนาการ แต่ไม่ได้ศึกษาตามหลักวิชาชีพนันทนาการ จึงทำให้มองเห็นพฤติกรรมที่แสดงออกในการปฏิบัติกิจกรรมไม่ถูกต้องตามหลักและทฤษฎีของนันทนาการมากนัก และส่วนใหญ่พบว่าผู้นำนันทนาการไม่มีคุณสมบัติด้านวิชาชีพนันทนาการโดยตรง จะมีความรู้ ความสามารถพิเศษโดยการฝึกตนเอง คือร้อยละ 18 เป็นบุคคลที่สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีด้านนันทนาการ ร้อยละ 56 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีด้านสังคมศาสตร์ ส่วนที่เหลือเป็นสาขาวิชาอื่นๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สำรวจปัญหาเบื้องต้นของนิสิตวิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 100 ชุด โดยให้นิสิตตอบคำถามปลายเปิด 2 ข้อ ดังนี้

คำถามข้อที่ 1 ถามว่า “ขณะนี้ท่านคิดว่าท่านมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องใดบ้าง ถ้ามี คือปัญหาอะไร” คำตอบที่พบเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดคือ มีปัญหาด้านความสามารถในการนำกิจกรรมนันทนาการ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 52 ได้แก่ ขาดความกล้าแสดงออก ไม่มีความเชื่อมั่น ไม่ได้มีพื้นฐานการนำกิจกรรมมาโดยตรง ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 21 ได้แก่ ขาดเงินในการศึกษาเล่าเรียน เงินไม่พอกับการใช้จ่าย ปัญหาทางด้านการศึกษา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12 ได้แก่ เรียนไม่ทันเพื่อน ไม่มีความถนัดด้านภาษา ไม่ถนัดทางด้านคำนวณ

คำถามข้อที่ 2 ถามว่า “จากปัญหาข้อที่ 1 ท่านคิดว่าเกิดจากสาเหตุอะไร” พบว่าปัญหาด้านความสามารถในการนำกิจกรรมนันทนาการ มีสาเหตุเกิดจาก การไม่เตรียมตัวก่อนนำกิจกรรม ไม่ค่อยมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติ ขาดแรงจูงใจในการนำกิจกรรม อาจารย์ไม่ค่อยสอนหลักปฏิบัติ อาจารย์ที่เก่งด้านการนำกิจกรรมมีไม่เพียงพอต่อนิสิต ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ มีสาเหตุเกิดจาก ฐานะทางบ้านค่อนข้างยากจน ต้องใช้เงินในการรับน้องใหม่

ผลการสำรวจเบื้องต้นดังกล่าวพบว่าปัญหาของนิสิตน่าจะเป็นปัญหาด้านความสามารถในการเป็นผู้ดำเนินนันทนาการ ซึ่งถ้าหากนิสิตวิชาเอกนันทนาการไม่มีความสามารถในการเป็นผู้ดำเนินนันทนาการในอนาคตก็จะส่งผลให้การทำกิจกรรมเต็มไปด้วยอุปสรรคและความยากลำบาก กิจกรรมที่ทำก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ เป็นทางลัดทำให้นันทนาการล้มเหลว ซึ่งอเนก หงส์ทองคำ (2542 : 54) กล่าวว่า

ผู้นำนันทนาการที่ดี คือ บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในการนำกิจกรรมนันทนาการได้ประสบความสำเร็จ เป็นที่พึงพอใจของกลุ่มสมาชิก อีกทั้งต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะซึ่งประกอบด้วย 1) ลักษณะทางกาย 2) ลักษณะทางจิตใจและอารมณ์ 3) ลักษณะทางสติปัญญา 4) ลักษณะนิสัย 5) ลักษณะพิเศษของแต่ละบุคคลอีกด้วย ดังนั้นความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการเป็นปัญหาที่ควรศึกษาเพื่อที่ได้หาสาเหตุของปัญหาและเพื่อจะได้หาแนวทางแก้ไขต่อไป

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับความสามารถของผู้นำนันทนาการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่ส่งผลต่อความสามารถของผู้นำนันทนาการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความสามารถของผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบการวางนโยบายสำหรับผู้บริหาร อาจารย์ ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนในคณะพลศึกษา เพื่อพัฒนาให้นิสิตมีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการมากขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวนทั้งหมด 215 คน เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 49 คน นิสิตชั้นปีที่ 2 จำนวน 63 คน นิสิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 60 คน นิสิตชั้นปีที่ 4 จำนวน 43 คน เป็นเพศชาย 127 คนเป็นเพศหญิง 88 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้
  - 1.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่
    - 1.1.1 เพศ
    - 1.1.2 ชั้นปีที่ศึกษา
    - 1.1.3 สถานะภาพของการสอบคัดเลือกเข้าเรียน
    - 1.1.4 บุคลิกภาพ
  - 1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว
    - 1.2.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
    - 1.2.2 ภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว
  - 1.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย
    - 1.3.1 ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน
    - 1.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์
    - 1.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน
    - 1.3.4 การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย
2. ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ หมายถึง ทักษะของนิสิตวิชาเอกนันทนาการ ในการกระตุ้นให้สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งรูปแบบของกลุ่มสัมพันธ์มี 3 รูปแบบใหญ่ๆ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่ม เกม และเพลงนันทนาการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ความสามารถในการนำกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ การเตรียมสถานที่ การเตรียมอุปกรณ์การเล่น การวิเคราะห์สถานการณ์ล่วงหน้า การชี้แจงกฎ กติกา มารยาท การแจ้งข้อควรระวังและความปลอดภัยในการทำกิจกรรม การเปิดโอกาสให้ซักถาม การสาธิตการทำกิจกรรมและการแสดงนำ การทดลองทำกิจกรรมก่อนการปฏิบัติจริง การทำกิจกรรมเป็นระบบตามลำดับ การแก้ไขปัญหาหรือปรับแก้ไขสถานการณ์ การเสริมความสนุกและการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำกิจกรรม การสังเกตพฤติกรรมการเล่นของผู้ทำกิจกรรม การตัดสินกิจกรรมอย่างยุติธรรม การอภิปรายผล การสรุปกิจกรรม การประเมินผลกิจกรรม การควบคุมกิจกรรม

1.2 ความสามารถในการนำเกม ได้แก่ การเตรียมสถานที่ การเตรียมอุปกรณ์การเล่น การวิเคราะห์สถานการณ์ล่วงหน้า การชี้แจงกฎ กติกา มารยาท การแจ้งข้อควรระวังและความปลอดภัยในการเล่น การเปิดโอกาสให้ซักถาม การสาธิตการเล่นและการแสดงนำ การทดลองเล่นก่อนการเล่น

จริง การเล่นเป็นระบบตามลำดับ การแก้ไขปัญหาหรือปรับแก้ไขสถานการณ์ การเสริมความสนุกและ การสร้างบรรยากาศที่ดีในการเล่น เกม การสังเกตพฤติกรรมการเล่นของผู้เล่นเกม การตัดสินเกมอย่าง ยุติธรรม การอภิปรายผล การสรุปเกม การประเมินผลเกม การควบคุมเกม

1.3 ความสามารถในการนำเพลงนั้นทนาการ ได้แก่ การบอกชื่อเพลง บอกเนื้อให้พูดตามที่ ละวรรค สอนทำนองให้ร้องตามที่ละวรรค สอนร้องพร้อมกัน ใส่จังหวะ (ปรบมือ,กลอง) สอนท่าทาง(ถ้า มี)

2. กิจกรรมนันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่เน้นถึงสัมพันธ์ภาพที่มีต่อกันของสมาชิก เพื่อ กระชับความสัมพันธ์เมื่อแรกเริ่มรู้จักกัน โดยอาศัยกิจกรรมเป็นสื่อ นำพาให้ทุกคนมารวมกัน ซึ่งเรียกว่า กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ หมายถึง สิ่งที่ส่งผล ต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพล ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านส่วนตัว ปัจจัยด้าน ครอบครัว ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา สถานะภาพของการสอบคัดเลือกเข้า เรียน บุคลิกภาพ ความเชื่อมั่นในตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ พฤติกรรมกล้าแสดงออก ลักษณะมุ่งอนาคต ทางการเรียน ดังมีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 เพศ หมายถึง เพศชาย เพศหญิง

3.1.2 ชั้นปีที่ศึกษา ได้แก่

3.1.2.1 ชั้นปีที่ 1

3.1.2.2 ชั้นปีที่ 2

3.1.2.3 ชั้นปีที่ 3

3.1.2.4 ชั้นปีที่ 4

3.1.3 สถานะภาพของการสอบคัดเลือกเข้าเรียน หมายถึง ประเภทของการสอบ คัดเลือกเข้าศึกษาใน วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ การสอบคัดเลือกโดยระบบจากทบวงมหาวิทยาลัย และ การสอบคัดเลือกโดยระบบโควต้า ดังมีรายละเอียดดังนี้

3.1.3.1. การสอบคัดเลือกโดยระบบจากทบวงมหาวิทยาลัย หมายถึง นิสิตที่ผ่าน การสอบคัดเลือกเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยที่จัดสอบ โดยทบวงมหาวิทยาลัยและเลือกที่จะศึกษาที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในวิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.1.3.2 การสอบคัดเลือกโดยระบบโควตา หมายถึง นิสิตที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นผู้ดำเนินการสอบคัดเลือกเอง

3.1.4 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยที่เป็นลักษณะเฉพาะที่รวมกันเป็นรูปแบบพฤติกรรมของนิสิต โดยพิจารณาการแสดงออกที่ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมในสถานการณ์ต่างๆ ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งตามแนวคิดทฤษฎีบุคลิกภาพของ คาร์ล กุสตาฟ จุง (Carl Gustav Jung) โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1.4.1 บุคลิกภาพแบบเก็บตัว หมายถึง ลักษณะของนิสิตที่ไม่ชอบเข้าสังคม ไม่ชอบสังสรรค์ เป็นคนเงียบ ชอบทำงานโดยลำพัง เจ้าระเบียบ มีการวางแผนล่วงหน้า เคร่งเครียด เชื่อตนเอง ไม่ค่อยเปิดเผย มีจริยธรรมสูง

3.1.4.2 บุคลิกภาพแบบแสดงตัว หมายถึง ลักษณะของนิสิตที่ชอบเข้าสังคม ชอบสังสรรค์ ลักษณะเปิดเผย ช่างพูด ชอบทำกิจกรรมที่ทำให้เกิดความตื่นเต้น สนุกสนาน ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น ชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่จำเจ มองโลกในแง่ดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับทุกสถานการณ์ มีความยืดหยุ่น

3.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว หมายถึง รายได้ของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่ได้รับรวมกันเป็นรายเดือน

3.2.2 ภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว หมายถึง งานหรือสิ่งที่นิสิตปฏิบัติในครอบครัวของตนเอง ได้แก่ การทำความสะอาดบ้าน การทำอาหาร การซักผ้า และการช่วยภารกิจของผู้ปกครอง

3.3 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพในห้องเรียน สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน และการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย

3.3.1 ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน หมายถึง สิ่งแวดล้อมทางการเรียนที่ทำให้นิสิตสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ สถานที่เรียน สื่อและอุปกรณ์ทางการเรียน ดังมีรายละเอียดดังนี้

3.3.1.1 สถานที่เรียน ได้แก่ มีอากาศถ่ายเทได้ดีภายในห้องเรียน มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในห้องเรียน ขนาดของห้องเรียนเหมาะสมเมื่อเทียบกับปริมาณของนิสิต บริเวณห้องเรียนปราศจากสิ่งรบกวนต่างๆ เกี่ยวกับ เสียงและกลิ่น

3.3.1.2 สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ได้แก่ ปริมาณของสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนเพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนนิสิต มีความทันสมัย และมีคุณภาพในการใช้งาน

3.3.2 สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ หมายถึง การปฏิบัติตนของนิสิตต่ออาจารย์และการปฏิบัติตนของอาจารย์ต่อนิสิต ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

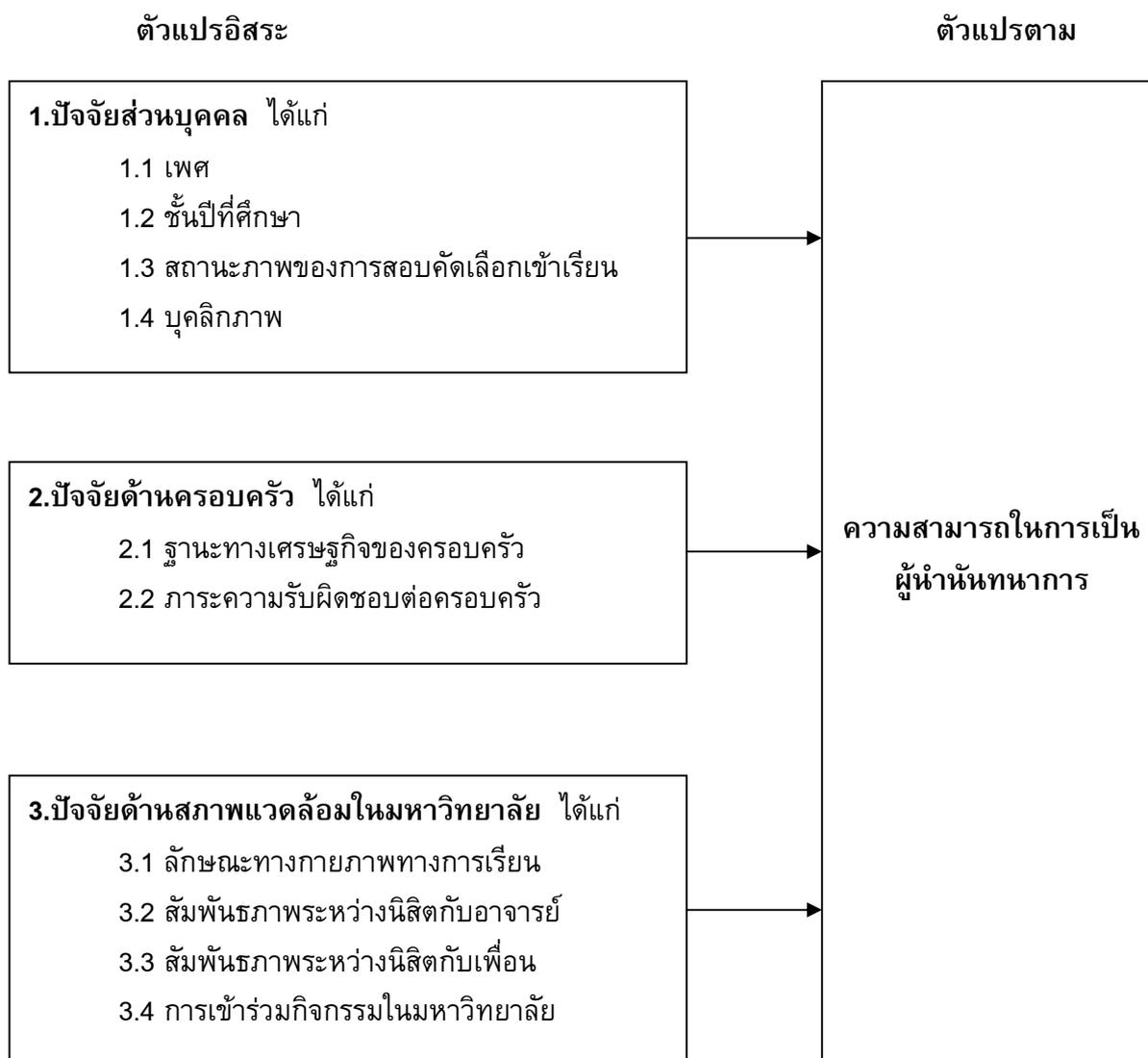
3.3.2.1 การปฏิบัติตนของนิสิตต่ออาจารย์ ได้แก่ การตั้งใจเรียน ขอคำแนะนำซักถามเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเรียน การให้ความเคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งของอาจารย์

3.3.2.2 การปฏิบัติตนของอาจารย์ต่อนิสิต ได้แก่ การให้ความรัก การเอาใจใส่ต่อนิสิต ยอมรับความคิดเห็น ให้ความเป็นกันเอง และดูแลให้คำปรึกษากับนิสิตอย่างใกล้ชิด

3.3.3 สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน หมายถึง การปฏิบัติตนของนิสิตและเพื่อนที่ปฏิบัติต่อกัน ทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันด้านการเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันด้านการเรียน การกระจายงานที่ได้รับจากหน่วยงานหรือองค์กรที่จ้าง การห่วงใยใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน และการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จ

3.3.4 การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย หมายถึง การที่นิสิตได้เข้าร่วมกิจกรรมที่หน่วยงานต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้จัดขึ้นมาในระยะเวลาที่นิสิตศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ปัจจัยด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา สถานะภาพของการสอบคัดเลือกเข้าเรียน บุคลิกภาพ ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน และการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำชั้นทหารของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอก

นันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2550 ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับความสามารถของผู้นำนันทนาการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยส่งผลต่อความสามารถของผู้นำนันทนาการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ
  - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ
  - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ
  - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ
    - 2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพศ
    - 2.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับชั้นปีที่ศึกษา
    - 2.1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของการสอบคัดเลือกเข้าเรียน
    - 2.1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ
    - 2.1.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
    - 2.1.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาระความรับผิดชอบต่อครอบครัว
    - 2.1.7 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพทางการเรียน
    - 2.1.8 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์
    - 2.1.9 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน
    - 2.1.10 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย
  - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ
    - 2.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศ
    - 2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชั้นปีที่ศึกษา
    - 2.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของการสอบคัดเลือกเข้าเรียน
    - 2.2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ
    - 2.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
    - 2.2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาระความรับผิดชอบต่อครอบครัว
    - 2.2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพทางการเรียน
    - 2.2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์

- 2.2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน
- 2.2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ

1.1.1 ความหมายของผู้นำกิจกรรมนันทนาการ

อุตร รัตนภักดิ์ (2529 : 38) กล่าวว่า iva ผู้นำทางนันทนาการ หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. แนะนำ จัดการ บริการ กิจกรรมนันทนาการแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม
2. มีหน้าที่วางโครงการและนำแผนดำเนินงานกิจกรรมนันทนาการ
3. มีหน้าที่สอน หรือฝึกฝน หรือนิเทศในทางนันทนาการแก่ผู้สนใจ
4. มีหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

จันทร์ ผ่องศรี (2530 : 19 – 21) ได้ให้ความหมายของผู้นำกิจกรรมนันทนาการว่า เป็นผู้สาธิต และสอนให้สมาชิกผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ปฏิบัติตาม และพร้อมแก้ไข ช่วยเหลือ ประเมินผล

ฟอง เกิดแก้ว (2530) กล่าวว่า ผู้นำกิจกรรมนันทนาการ คือครูผู้สอนกิจกรรมต่างๆ แสดงได้ทั้งภาคนามธรรม และรูปธรรมนอกจากนั้นยังต้องทำหน้าที่เป็นผู้บริหารจัดการในฐานะผู้นำนันทนาการด้วย ซึ่งหมายถึง เป็นได้ทั้งผู้บริหารจัดการ ผู้นำ ผู้นำกิจกรรม และครู

คณิต เขียววิชัย (2531 : 163) ได้สรุปความหมายของ “ผู้นำนันทนาการ” ไว้ว่า ผู้ที่ทำให้กระบวนการต่างๆ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้อาจจะทำเป็นกลุ่มหรือทำร่วมกับคนอื่นๆ เพื่อชักนำให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมหรือเป็นผู้ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่าง เพื่อให้โครงการดำเนินไปด้วยดี ผู้นำนันทนาการนั้น อาจมีบทบาทหรือหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. มีอาชีพหรือหน้าที่ในการดำเนินงานตามรายการต่างๆ
2. ผู้ที่มีหน้าที่ในการมอบหมายงานให้บุคคลอื่นๆ ไปดำเนินการ
3. เป็นสมาชิกคนหนึ่งของกลุ่ม ร่วมเล่นและมีความสัมพันธ์กับสมาชิกคนอื่นๆ เป็น

อย่างดี

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2536 : 112) กล่าวว่า ผู้นำกิจกรรมนันทนาการคือ หัวเรือใหญ่ของขบวนการกิจกรรมต่างๆ ถ้าหัวเรือไม่ริเริ่ม ไม่สั่งการ ไม่บอกกล่าว ไม่นำพาลูกน้องหรือหางเรือก็ทำไม่ได้ ทำไม่เป็น หยุตหนึ่ง กิจกรรมก็ไม่เกิด

กาโชค เพื่อกสุวรรณ (2538 : 20) ยังได้ให้คำจำกัดความของผู้หน้านันทนาการไว้ว่าเป็นบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งที่มีอิทธิพลของกลุ่มสมาชิก และต้องแสดงภาวะการนำกลุ่มให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ของสมาชิก อันจะส่งเสริมให้สมาชิกได้พัฒนาอารมณ์ จิตใจ และสังคมที่สนุกสนาน ร่าเริง เบิกบาน โดยอาศัยขบวนการต่างๆ ของกิจกรรมนันทนาการเป็นสื่อสู่เป้าหมายและต้องมีหน้าที่ดังนี้

1. จัดอำนวยการนันทนาการ วางแผนและนโยบายดำเนินกิจกรรมนันทนาการในรูปแบบโครงการนันทนาการ

2. แนะนำให้ความรู้เชิงปฏิบัติ เชิงวิชาการแก่ผู้ในระดับต่างๆ รวมทั้งสมาชิกของกลุ่ม
3. สอน แนะนำกิจกรรมทักษะด้านนันทนาการให้แก่สมาชิกกลุ่มสม่ำเสมอ
4. อำนวยความสะดวกและจัดหาเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ
5. ดูแลรักษาความปลอดภัยผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ
6. ดูแลรักษา อุปกรณ์ต่างๆ ให้มีสภาพดี ใช้ได้ทุกโอกาส
7. เป็นที่ปรึกษาและพึ่งพาได้ของสมาชิก

คงศักดิ์ เจริญรักษ์ (2538 : 72) กล่าวว่า ผู้นำกิจกรรมนันทนาการเป็นผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ปฏิบัติ สามารถแสดงวิสัยทัศน์ของโครงการได้อย่างกระจ่าง พร้อมทั้งเป็นผู้ชี้ชะตาการบริหารจัดการโครงการนันทนาการได้ทุกประเภท

พิระพงศ์ บุญศิริ (2539 : 39) ได้กล่าวว่า ผู้นำกิจกรรมนันทนาการ คือผู้ประกอบกิจกรรมต่างๆ ที่ทำหน้าที่ทั้งเป็นผู้บริหารโครงการ ผู้นำนันทนาการ และผู้ปฏิบัติทักษะกิจกรรมที่เป็นต้นแบบสามารถชี้ทางและนำพาขบวนการจัดการนันทนาการได้อย่างยอดเยี่ยม เป็นบุคลากร บุคคล ที่ผู้ประกอบการต้องพึ่งพาอาศัยมากกว่าทรัพยากรบุคคลด้านอื่นๆ

1.1.2 คุณลักษณะของนักนันทนาการ

โจเซฟ ลี (Lee, Joseph. 1979) นักนันทนาการคนสำคัญกล่าวว่า “ผู้นำนันทนาการต้องเป็นบุคคลที่มีความรอบรู้ มีความเข้าใจในทุกๆ ด้าน (Well – rounded Personality) และมีลักษณะนิสัยตรงไปตรงมา ด้วยบุคลิกภาพทั้งสองประเภทนี้ ผู้นำสามารถเข้าถึงจิตใจทั้งเด็กและผู้ใหญ่ที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ” ถ้าหาปราศจากคุณสมบัติพื้นฐานดังกล่าว ผู้นำนันทนาการจะไม่สามารถได้รับความร่วมมือในหน้าที่ของตนเลย นอกจากนั้นเขายังเสริมว่า “ผู้นำนันทนาการต้องสามารถสร้างมนุษยสัมพันธ์อันแนบแน่นกับบุคคล แต่ละคนและหมู่คณะที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการนั้น”

บุคคลที่จะเป็นผู้นำนันทนาการได้นั้นต้องมีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ในกิจกรรมนันทนาการ มีความสนใจ ความต้องการ ทักษะติดต่อกิจกรรมกลุ่มชนและสังคม อยากรให้ผู้อื่นมีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ตนเองก็มักจะได้รับความพอใจมีความสุขด้วย ผู้นำต้องได้รับการศึกษาวิชาการแขนงนี้และมีความชำนาญพิเศษ ได้รับการฝึกอบรมในกิจกรรมต่างๆ เช่น การบริหารกิจกรรม กีฬา ศิลปะ ทัศนกรรม ดนตรี ฯลฯ ทำให้เขามีความเชื่อมั่นสามารถดำเนินงานไปโดยเรียบร้อย ต้องเรียนรู้

จิตวิทยาการเรียนการเล่น จิตวิทยาวัยต่างๆ เพราะจะทำให้เข้าใจและรู้ความต้องการของผู้เข้าร่วมได้ดีขึ้น

ฉะนั้นผู้นำทางนั้นบทบาทของแต่ละบุคคลไม่ว่าจะเป็นผู้นำระดับใด จะเป็นระดับบริหารหรือระดับปฏิบัติการภาคสนามก็ตาม ควรจะมีคุณสมบัติที่พึงปรารถนาของแต่ละบุคคลดังต่อไปนี้

1. ต้องมีความรู้สึกในคุณค่าและเกียรติของมนุษย์ทุกคน และต้องยอมรับว่าคนทุกคนมีเกียรติมีคุณค่าแห่งตนทั้งสิ้น

2. มีความเข้าใจในความสนใจ และความต้องการของประชาชนที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมนั้น

3. ตระหนักและเข้าใจเรื่องความสนุกสนานร่าเริงของชีวิต และศิลปะในการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคลอีกด้วย

4. มีความปรารถนาอันแรงกล้า ที่จะให้บริการกิจกรรมนั้นบทบาทแก่บุคคลทั่วไปที่เข้ามาร่วมอย่างเต็มความสามารถ

5. ผู้นำต้องเป็นผู้กระตือรือร้น ในหน้าที่การงานอันจะทำให้ทุกคนกระตือรือร้นอยากเข้าร่วมกิจกรรมด้วย

6. ต้องมีทักษะในกิจกรรมนั้นบทบาทแขนงนั้นๆ มาแล้วเป็นอย่างดี

7. อารมณ์มั่นคงต้องอดทนต่อการกระทำผิดๆ ถูกๆ ของผู้เข้าร่วมและมีความพยายามช่วยแก้ไขให้เขาทำถูกวิธีและเกิดความสนุกสนานในที่สุด

8. มีอารมณ์ขัน ยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ จะทำให้ผู้เข้าร่วมสนุกสนานเต็มที่ แต่มิได้หมายความว่าขันไปเสียหมด ไม่สมเหตุสมผล และไม่แสดงลักษณะเคร่งเครียดจนเกินไป

9. ต้องเป็นคนสุขภาพเรียบร้อย พุดจาไพเราะเสมอ

10. พยายามมองผ่านความผิดพลาดของผู้เข้าร่วมเล็กๆ น้อยๆ ไปเสียบ้าง คือไม่พยายามจู้จี้ในความผิดเล็กน้อย เพราะทำให้ผู้เข้าร่วมเกิดความเบื่อหน่าย

11. มีพละนาภัยดี ทั้งทางกายและทางจิตใจ

12. ลักษณะนิสัยเป็นมิตรต่อทุกคน

13. มีความยุติธรรมไม่ลำเอียง ให้ความยุติธรรมแก่ทุกคน ไม่ว่าจะคนจน คนร่ำรวย สวย ไม่สวย หรือทุพพลภาพ

14. ต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง

15. ต้องเป็นผู้ที่รักการบริการและอยากเห็นบุคคลอื่นมีความสุขสนุกสนาน

16. ต้องเป็นบุคคลที่รักการสังคม ไม่เก็บตัว

17. เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดีทุกสถานการณ์

18. มีความเป็นนักประชาธิปไตย เห็นอกเห็นใจผู้เข้าร่วมให้เลือกกิจกรรมที่เหมาะสม

1.1.3 หน้าที่ของผู้ดำเนินบทบาท

ผู้ดำเนินบทบาทที่ดีต้องปฏิบัติหน้าที่ตามหน่วยงานหรือผู้บริหาร ผู้จัดการหรือผู้มีอำนาจเหนือกว่าเป็นผู้กำหนดตามแผนงานต่างๆ และควรต้องทำหน้าที่อย่างผู้มีความรับผิดชอบสูง ซึ่ง เจฟฟรีย์ รูบิน (กาโซค เผือกสุวรรณ. 2538 : 22 – 23 ; อ้างอิงจาก Rubin. 1976) หน้าที่โดยทั่วไปของผู้ดำเนินกิจกรรมนั้นบทบาทนั้นมีดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายของกลุ่มและช่วยให้กลุ่มบรรลุเป้าหมายโดยวางแผนดำเนินการประสานงานให้สมาชิกร่วมมือกันทำกิจกรรมจนบรรลุเป้าหมาย

2. ช่วยให้กลุ่มอยู่โดยลดความเครียด จัดความขัดแย้งต่างๆ และสร้างความสามัคคีร่วมกัน

3. เป็นจุดรวมใจและเป็นแบบอย่างที่ดีของสมาชิก

4. เป็นที่ระบายอารมณ์ของสมาชิก

5. เป็นตัวแทนของกลุ่มในการติดต่อสัมพันธ์

6. เป็นผู้ให้ความรู้ ความเข้าใจ และแนะนำช่วยเหลือให้สมาชิกของกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย

7. เป็นผู้นำหรือสาธิต หรือแสดงรูปแบบท่าทางให้สมาชิกทำตาม เลียนแบบ จรินทร์ ธานีรัตน์ (2536 : 43) ได้กล่าวถึงหน้าที่โดยตรงของผู้ดำเนินกิจกรรมนั้นบทบาทไว้ดังนี้

1. จัดอำนวยการกิจกรรมนั้นบทบาท ตั้งแต่วางแผนนโยบาย วางแผนและปฏิบัติภารกิจตามแผนงาน โครงการนั้นจนจบกิจการ

2. แนะนำให้ความรู้ในเชิงปฏิบัติการ เชิงวิชาการนั้นบทบาทแก่ผู้ร่วมทีมงาน และสมาชิกอย่างสมบูรณ์

3. สอน และฝึกฝนทักษะกิจกรรมนั้นบทบาท

4. ควบคุมดูแลรักษาความปลอดภัยในระหว่างปฏิบัติกิจกรรมนั้นบทบาทของสมาชิก

5. ควบคุมดูแลรักษาอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้มีสภาพพร้อมใช้งาน ได้ตลอดเวลา

6. เป็นจุดรวมการพึ่งพาของสมาชิก

1.1.4 บทบาทหน้าที่ของผู้ดำเนินกิจกรรมนั้นบทบาท

บทบาทเป็นพฤติกรรมการณ์ปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ภารกิจนั้นๆ สำเร็จลุล่วงไปตามสภาพแวดล้อม โอกาส สถานการณ์ต่างๆ กัน ผู้ดำเนินกิจกรรมนั้นบทบาทสามารถมีบทบาทได้มากมาย ดังที่ กาโซค เผือกสุวรรณ (2538 : 43 – 44) ได้กล่าวไว้คือ ผู้ดำเนินกิจกรรมนั้นบทบาทต้องสามารถแสดงบทบาทได้ในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

1. เป็นผู้บริหารจัดการ
2. เป็นครู
3. เป็นผู้กำกับ
4. เป็นผู้แสดงนำ
5. เป็นนักพัฒนา
6. เป็นหัวหน้ากลุ่ม
7. เป็นนักประชาสัมพันธ์
8. เป็นนักกีฬา
9. เป็นนักแนะแนว
10. เป็นพี่เลี้ยง
11. เป็นนักตรวจสอบและประเมินผล

1.1.5 เทคนิคและวิธีการเป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการ

เทคนิคและวิธีการเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่เป้าหมายของการจัดดำเนินการของกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพนับเป็นศาสตร์และศิลปะที่จะต้องเรียนรู้อย่างชัดเจน ซึ่ง สมควรโพธิ์ทอง (2542 : 22) ได้สรุปดังนี้ ผู้นำกิจกรรมนันทนาการจะต้องมีเทคนิคและวิธีการที่สำคัญคือ

1. ต้องมีความรู้ความเข้าใจในลักษณะธรรมชาติของวิชาชีพนันทนาการ โดยเฉพาะหลักพื้นฐานของนันทนาการปรัชญา และหลักการจัดการของกิจกรรมนันทนาการโดยละเอียด
2. ต้องศึกษาวิธีการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการทุกชนิด และฝึกปฏิบัติการเป็นผู้นำกิจกรรมนั้นๆ จนชำนาญและมั่นใจที่จะนำไปถ่ายทอดต่อไปได้
3. ฝึกฝนตนเองบ่อยๆ และเน้นเป็นอย่างยิ่งเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ท่าทาง
4. เสริมสร้างสมรรถภาพทางกายให้สมบูรณ์อยู่เสมอ
5. ฝึกฝนและพัฒนาสมรรถภาพของจิตใจให้เป็นที่มิจิตดี จิตสบาย และจิตสามารถ
6. ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์
7. ศึกษาและฝึกฝนการเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์
8. มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพนันทนาการ
9. รู้จักและเรียนรู้วิธีการครองใจคน
10. มีความรู้และสามารถในการบริหารตนเอง
11. มีเทคนิคทักษะแห่งการเป็นครู

1.1.6 คุณลักษณะของผู้นำนันทนาการที่ดี

ผู้นำนันทนาการที่ดี คือ บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ นำกิจกรรมนันทนาการได้ประสบความสำเร็จ เป็นที่พึงพอใจของกลุ่มสมาชิก เป็นที่ยอมรับให้ความเชื่อถือ รักและศรัทธา

นอกเหนือจากองค์ประกอบของความรู้ ความสามารถของผู้นำแล้ว องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งคือ คุณลักษณะของผู้นำ ซึ่งประกอบด้วย (อเนก หงส์ทองคำ.2542 : 54)

1. ลักษณะทางกาย รูปร่าง บุคลิกสง่างาม การแต่งกายสุภาพ เหมาะสมกับกิจกรรม สถานที่ โอกาส ดุดีเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับแก่ผู้ใกล้ชิด

2. ลักษณะทางจิตใจและอารมณ์ ประกอบด้วย

- 2.1 จิตใจแน่วแน่ มั่นคง
- 2.2 มองโลกในแง่ดี
- 2.3 รู้จักปรับตนเอง
- 2.4 รู้จักควบคุมตนเอง
- 2.5 มีความกระตือรือร้น
- 2.6 มีความเชื่อมั่นในตนเอง
- 2.7 มีอารมณ์ขัน
- 2.8 มีโลกทัศน์
- 2.9 มีความเข้าใจคน

3. ลักษณะทางสติปัญญา มีสติปัญญาเฉียบแหลม มีประสบการณ์และการตัดสินใจสั่งการ แก้ปัญหาได้ถูกต้อง รู้จักศิลปะการเป็นผู้นำได้ถูกกาลเทศะ องค์ประกอบที่ช่วยส่งเสริมลักษณะทาง สติปัญญาประกอบด้วย

- 3.1 รู้จักคิดและไตร่ตรอง
- 3.2 รู้จักวิเคราะห์และสังเคราะห์
- 3.3 รู้จักสังเกต
- 3.4 รักการอ่าน
- 3.5 รักการเขียน
- 3.6 ฟังให้เป็น
- 3.7 เป็นผู้สนทนาที่ดี
- 3.8 ใฝ่หาประสบการณ์

4. ลักษณะนิสัย ผู้นำนั้นหนทางการต้องมีลักษณะนิสัยเป็นที่ยอมรับและชื่นชมของบุคคล กลุ่มที่ประกอบกิจกรรม ดังต่อไปนี้

- 4.1 มีความกล้าหาญ
- 4.2 มีความเข้มแข็งอดทน
- 4.3 มีความสำนึกในหน้าที่
- 4.4 มีความไว้วางใจได้

4.5 มีความซื่อสัตย์

4.6 มีความจงรักภักดี

4.7 มีความยุติธรรม

1.1.7 ความสำคัญของผู้นำนันทนาการ

การนันทนาการเป็นกระบวนการที่มีระบบ อันทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความสำเร็จในคุณภาพชีวิต กล่าวคือ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขตามความต้องการของธรรมชาติ เกิดการพัฒนาทั้งทางร่างกาย สติปัญญา ความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรมและวัฒนธรรม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าการนันทนาการเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดคุณภาพชีวิต ดังที่ ก้าโซค เผือกสุวรรณ (2538 : 17 -19) กล่าวถึงคุณภาพชีวิตไว้ดังนี้

1. มีชีวิตที่ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บทั้งทางร่างกายและจิตใจ
2. มีโอกาสที่จะพัฒนาความสามารถ และการศึกษาให้ก้าวไปสู่อันดับสูงสุดที่บุคคลพึงกระทำได้
3. มีเวลาและโอกาสที่เพียงพอที่บุคคลพึงมีส่วนร่วมกิจกรรมเวลาว่าง หรือนันทนาการ
4. มีที่อยู่อาศัยที่สะดวกสบายและเพียงพอ และมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย
5. มีความมั่นคงปลอดภัยในส่วนบุคคล และชุมชน
6. มีรายได้ หรือสื่ออำนวยความสะดวกทางเศรษฐกิจที่เพียงพอ สามารถจับจ่ายใช้สอยในสิ่งที่จำเป็นเพื่อเกิดความพึงพอใจได้
7. มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมดีพอควร
8. มีโอกาสพัฒนาขีดความสามารถขั้นสูงสุดในหน้าที่การงาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตการที่จะให้เกิดคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์ดังกล่าวข้างต้นได้นั้น จะต้องได้รับประสบการณ์ทางนันทนาการอย่างถูกต้อง สมบูรณ์แบบจากผู้ให้ประสบการณ์ ซึ่งเรียกว่าผู้นำนันทนาการนั่นเอง ผู้นำนันทนาการในภาวะปัจจุบัน ครั้นจะเปรียบเทียบกับ การเปลี่ยนแปลงของสังคม เช่น การเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็ว การขยายตัวของความเจริญของเมืองอย่างรวดเร็ว สภาพแวดล้อมเลวลงมีแต่มลภาวะ ประชาชนมีแต่ความเครียด เวลาเร่งรัด ทุกคนแก่งแย่งกันทำงานเพื่อการอยู่รอดทางเศรษฐกิจ ได้กลายเป็นปัญหาสังคม มีผลให้ทุกชีวิตมองหาสิ่งช่วยแก้ไขเพื่อให้กลับมาคุณภาพชีวิตที่ดี ความต้องการเหล่านี้นับวันจะมีมากขึ้นทั่วโลก โดยเฉพาะเมืองใหญ่ เมืองธุรกิจ แต่สถาบันการศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตบุคคล ทำหน้าที่ช่วยแก้ไขคุณภาพชีวิตที่เรียกว่า นันทนาการ หรือผู้นำนันทนาการ เกิดปัญหาผลิตบุคคลเหล่านั้นไม่เพียงพอแก่ความต้องการได้

ฉะนั้น มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยกันผลิต หรือหาผู้นำนันทนาการให้มากพอกับความต้องการของสังคมและต้องเป็นผู้นำนันทนาการที่มีคุณภาพ มีความรู้ มีความสามารถ มีเทคนิค ทักษะ ที่จะให้ความรู้ ช่วยเหลือ แนะนำแก่ประชาชนได้เป็นอย่างดี ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ซึ่งจะเน้นประสิทธิผลที่พึงปรารถนาของสังคมกลุ่มหรือองค์กรใด ๆ ประกอบด้วยสมาชิกหลากหลาย มีพฤติกรรมบุคคลต่าง ๆ กัน การอยู่ร่วมกันในกลุ่มพฤติกรรมที่แสดงออกเพื่อเกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม อาจจะเป็นไปในทางใดทางหนึ่งหรือหลาย ๆ ทาง สับสนวนวนวายได้ หากปราศจากผู้ประสาน ผู้ดูแล ผู้ชี้แนะทาง แนนอนที่ถูกต้องก็จะมีแต่ความยุ่งเหยิง ความเป็นผู้นำเป็นสิ่งสำคัญยิ่งของความสำเร็จของกลุ่ม

จากการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความหมายและความสำคัญของผู้นำนั้น ทนทานการ สรุปได้ว่าเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการ และการขึ้นองค์กร กลุ่มบุคคล ให้ปฏิบัติตามกิจกรรมนั้นๆ และมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้พฤติกรรมองค์กรและกลุ่มบุคคลเปลี่ยนไป เช่น มีความคิดสร้างสรรค์ กระตือรือร้น มีการตัดสินใจในการใช้ดุลพินิจที่ดี ถูกต้อง มีการวางแผนงานและการดำเนินงานตามแผน และมีความเห็นอกเห็นใจ เสียสละ เป็นต้น ทั้งนี้เพราะสมาชิกรัก ศรัทธาและยกย่องผู้นำนั้น ทนทานการ

1.1.8 หลักในการดำเนินกิจกรรมนั้น ทนทานการของผู้นำนั้น ทนทานการ

การเป็นผู้นำนั้น ทนทานการ จะต้องมีความรู้หลักในการดำเนินกิจกรรมนั้น ทนทานการ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นกรอบในการทำงาน เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และเป็นสิ่งอ้างอิงในวิธีการทำงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม ซึ่งการมีหลักในการดำเนินกิจกรรมนั้น ทนทานการของผู้นำนั้น ทนทานการจะเป็นส่วนสำคัญ ที่จะผลักดันให้การดำเนินกิจกรรมแต่ละครั้งสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยหลักในการดำเนินกิจกรรมนั้น ทนทานการของผู้นำนั้น ทนทานการ ประกอบด้วย

1. ผู้นำนั้น ทนทานการจะต้องเข้าใจความมุ่งหมาย และความสำคัญของนั้น ทนทานการที่มีต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ และการทำให้เกิดคุณภาพของชีวิต เพื่อเป็นส่วนในการกำหนดทิศทางของกิจกรรมนั้น ทนทานการ และการคัดเลือกกิจกรรม

2. ผู้นำนั้น ทนทานการจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติได้ในเรื่องกลุ่มสัมพันธ์และนำไปใช้ได้ดีในการจัดกิจกรรมนั้น ทนทานการ

3. ผู้นำนั้น ทนทานการจะต้องยอมรับและเข้าใจธรรมชาติ ตลอดจนความแตกต่างของผู้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อแสวงหาสิ่งที่ดีที่สุดในการดำเนินกิจกรรมนั้น ทนทานการ ได้เหมาะสมกับทุกคนหรือสมาชิกที่ร่วมกิจกรรมนั้น ทนทานการทุกคน

4. ผู้นำนั้น ทนทานการจะต้องร่วมกิจกรรมนั้น ทนทานการกับสมาชิกอย่างใกล้ชิด ไม่ทอดทิ้งเวลาใดเวลาหนึ่ง ไม่มีคำว่าธุระส่วนตัว และต้องทราบขั้นตอนทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมอย่างเข้าใจและปฏิบัติได้

5. ผู้นำนั้น ทนทานการจะต้องสร้างแรงจูงใจให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนั้น ทนทานการ เกิดความอยากที่จะเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความพึงพอใจ และเกิดความสนุกสนานในกิจกรรม โดยผู้นำนั้น ทนทานการ

ต้องลดการแข่งขันระหว่างกันในกิจกรรมนันทนาการ เพราะการแข่งขันไม่ใช่วัตถุประสงค์หลักในการจัดกิจกรรมและอาจนำมาซึ่งความล้มเหลวของกิจกรรมที่จัด

6. ผู้นำนันทนาการจะต้องตรวจสอบความถูกต้อง ขั้นตอน แนวทางปฏิบัติ หากกิจกรรมนันทนาการที่จัดมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมและลักษณะของชุมชนแต่ละชุมชน

7. ผู้นำนันทนาการจะต้องใช้งบประมาณที่มีอยู่ รวมทั้งเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ตลอดจนรู้จักเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรมนันทนาการให้คงคุณภาพเหมือนเดิมมากที่สุด

8. ผู้นำนันทนาการจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความจริงใจต่อผู้ร่วมงานและผู้ร่วมกิจกรรมนันทนาการ ตลอดจนมีการค้นคว้าหาความรู้ และฝึกฝนตนเองอยู่ตลอดเวลา

9. ผู้นำนันทนาการจะต้องเป็นผู้ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมขึ้นในกลุ่มหรือชุมชน หรือหน่วยงาน โดยเป็นกิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมคุณภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างกัน เช่นกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม กิจกรรมเพื่อคนพิการ กิจกรรมเพื่อเด็ก กิจกรรมประเพณีวัฒนธรรม เป็นต้น

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ

1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

รีเนียร์ (Reiner. 2003 : 4468) ได้ศึกษาความรู้และคุณค่าของนันทนาการและสวนสาธารณะ ต่อการพัฒนาผู้นำนันทนาการมืออาชีพ การศึกษาค้นคว้านี้ได้พบทวนความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ จรรยาบรรณและวิวัฒนาการของสวนสาธารณะ ประวัติศาสตร์ในช่วง 25 ปีและความต้องการในศตวรรษที่ 21

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

เรืองยศ วัชรเกตุ (2546 : 73 - 74) ได้ศึกษาคุณลักษณะและทักษะพื้นฐานของบุคลากรในวิชาชีพนันทนาการ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะทางวิชาชีพได้แก่ สถานภาพทางวิชาชีพ ที่สำคัญเป็นอันดับแรกคือความรักและศรัทธาในวิชาชีพนันทนาการ ส่วนสถานภาพทางวิชาการ ที่สำคัญเป็นอันดับแรกคือ ความใฝ่รู้ทางวิชาการในวิชาชีพ ส่วนทักษะพื้นฐานทางวิชาชีพ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการสอนและการฝึกอบรม , ด้านการศึกษาผู้เข้าร่วมกิจกรรม , ด้านมนุษยสัมพันธ์ , ด้านการสื่อสาร และด้านการจัดการทั่วไป

ทองพูล จันทบูรณ์ (2547 : 95) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้นำนันทนาการตามทัศนะของสมาชิกศูนย์เยาวชน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 381 คน ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกศูนย์เยาวชน สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะส่วนตัวและคุณลักษณะทางวิชาชีพ ทั้งรายด้านทุกด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมาก

อารมณีนาวากาญจน์ (2546 : 114) ได้ศึกษาเจตคติเกี่ยวกับนันทนาการของบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 500 คน ผลการศึกษาพบว่าบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกรุงเทพมหานครมีเจตคติที่ดีเกี่ยวกับนันทนาการอยู่ในระดับดี บุคลากรในหน่วยงานสังกัดกรุงเทพมหานครมีความต้องการบุคลากรทางนันทนาการสูง

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพศ

ฮารเอล (Harell.1964 : 260) กล่าวว่า เพศหญิงมักถูกกีดกันอาชีพบางอย่างและมีปัญหาในเรื่องค่าแรงที่ไม่เท่าเทียมกับเพศชาย ผู้หญิงมีความทะเยอทะยานและความจำเป็นในการใช้เงินน้อยกว่าเพศชาย

ความแตกต่างของเพศนั้นส่งผลต่อการมีพฤติกรรมต่าง ๆ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526 : 95) กล่าวว่า เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้เนื่องจากวัฒนธรรม ผู้หญิงเป็นคนที่ชอบประนีประนอมมากกว่าผู้ชาย และสุพัฒนา เตชาติวงศ์ ณ อยุธยา (2526 : 7 – 8) ยังกล่าว ผู้ชายมีความสามารถในการก่อสร้างและสร้างสรรค์มากกว่าผู้หญิง มีความเชื่อมั่นมากกว่าและยังพบว่าผู้ชายมีความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะดีกว่า แต่ผู้ชายยอมต่อกฎต่าง ๆ น้อยกว่าผู้หญิง

2.1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับชั้นปีที่ศึกษา

ทองเรียน อมรรักษ์กุล (2526 : 39) ได้จำแนกลักษณะนักศึกษาในมหาวิทยาลัยตามชั้นปีไว้ดังนี้

1. นักศึกษาปีที่ 1 มุ่งหวัง

1.1 ความสำเร็จในเชิงวิชาการ ดังนั้นจึงสนใจการศึกษาหาความรู้ ความคิดเห็นต่าง ๆ

1.2 เข้าใจตนเอง เข้าใจปัญหาของสังคม รวมทั้งแสวงหาเอกลักษณ์ของตน

1.3 แสวงหาสถานภาพของตนเอง

1.4 ความเป็นมิตร ผูกพันกับเพื่อน และชอบอยู่ในกลุ่มเพื่อน

1.5 เป็นผู้ที่มีมนุษยธรรม สุภาพเรียบร้อย ให้ความคุ้มครองและเห็นอกเห็นใจ มีความรู้สึกกระตือรือร้นระหว่างความกลัวและความตื่นเต้น จะเข้าร่วมกิจกรรมทุกประเภทในมหาวิทยาลัย

2. นักศึกษาปีที่ 2 ส่วนใหญ่จะเกิดความไม่พอใจในมหาวิทยาลัย ในบางกรณีก็เพียงแต่จะมีความเชื่อและความรู้สึกเฉย ๆ ไม่ยินดียินร้ายต่อสภาพทั่วไปในมหาวิทยาลัยทั้งนี้ก็เพราะรู้สึกถูกทอดทิ้ง ไม่ได้รับการเอาใจใส่ต่อการเกิดความรู้สึกของตนเอง ขาดความรับผิดชอบ ดังนั้นลักษณะ

ภายนอกของนักศึกษาเหล่านี้ คือ การริเริ่มสร้างเสริมความเป็นแบบแผนของกลุ่มย่อยนี้ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมเพื่อนฝูงขึ้นมา

3. นักศึกษาชั้นปีที่ 3 เป็นผลต่อเนื่องจากความเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มาแต่เดิม นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จะมีวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของตนเอง เน้นเอกลักษณ์ที่สูงมากกว่า สำหรับในกลุ่ม นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จะมีความคิดเห็นแตกแยกน้อย กล่าวคือ มีความคิดไปในแนวทางเดียวกันส่วนใหญ่ มีค่านิยมคล้ายคลึงกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คือ ความไม่พอใจมหาวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ รวมทั้งวิพากษ์วิจารณ์มหาวิทยาลัยอย่างรุนแรง

4. นักศึกษาชั้นปีที่ 4 นักศึกษามีแนวโน้มที่จะหันความสนใจไปจากมหาวิทยาลัยจะไม่มีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เริ่มตั้งแต่ไม่สนใจวัฒนธรรม และความเป็นอยู่ของนักศึกษาด้วยกันเอง ส่วนใหญ่จะสนใจเรื่องส่วนตัว โดยเฉพาะชีวิตภายหลังสำเร็จการศึกษา

วัลนิภา พัดเป็ย (2539 : 28) กล่าวว่า นิสิตที่เข้าเรียนก่อน – หลัง ย่อมมีประสบการณ์ต่างกันอย่างออกไป วุฒิภาวะที่มีเพิ่มมากขึ้นตามชั้นปีอาจมีส่วนทำให้เจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเปลี่ยนไปด้วย

2.1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในการสอบคัดเลือกเข้าเรียน

แฟรงค์ โบวล์ (Frank Bowles : 24) กล่าวว่า ขบวนการรับนิสิตศึกษานั้น เราสามารถที่จะพิจารณาลำดับกับเป็น “อนุกรมของการเลือก” คือ ต้องเริ่มต้นตั้งแต่การศึกษาระดับต้น ๆ และเรื่อยมาจนถึงระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่สำคัญสำหรับอาชีพแต่ละบุคคล และตามแต่ลักษณะของสังคมที่อาศัยอยู่ การคัดเลือกนี้ขึ้นกับการตัดสินใจของบิดา มารดา ครู ตัวนักเรียนเอง นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลจากสังคมภายนอก วัฒนธรรม และทางด้านเศรษฐกิจ

การคัดเลือกนักศึกษามีวิธีการคัดเลือกหลายอย่าง เช่นการคัดเลือกจากนักเรียนที่สอบได้คะแนนเยี่ยม หรือวิธีการสอบคัดเลือกซึ่งเป็นวิธีที่ใช้โดยทั่วไป เป็นต้น

2.1.3.1 วิธีการคัดเลือกนักศึกษาในมหาวิทยาลัยของประเทศไทย

2.1.3.1.1 การสอบคัดเลือกโดยทบวงมหาวิทยาลัย

ปี พ.ศ. 2515 เมื่อมีการจัดตั้งทบวงมหาวิทยาลัยขึ้นเพื่อทำหน้าที่ดำเนินการและกำกับการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐที่นอกเหนือไปจากที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้โอนงานการดำเนินการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามาให้ทบวงมหาวิทยาลัยดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2516 เป็นต้นมา

ในปีการศึกษา 2524 มีสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมในการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษารวม 11 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยมหิดล (มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์เดิม)

วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวันและบางแสน มหาวิทยาลัยวิชาการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

ปีการศึกษา 2532 มีสถาบันอุดมศึกษาเอกชน คือ วิทยาลัยรังสิต ร่วมจัดการสอบคัดเลือกกับทบวงมหาวิทยาลัยด้วยเป็นครั้งแรกจนมีสถาบันอุดมศึกษาเพิ่มเป็น 14 แห่ง ดังนี้

- 1.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 3.มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 4.มหาวิทยาลัยศิลปากร
- 5.มหาวิทยาลัยมหิดล
- 6.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (วิทยาเขตการศึกษาเดิม)
- 7.มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 8.มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 9.สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- 10.มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 11.สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มหาวิทยาลัยเทคนิคธนบุรีเดิม)

ปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 18 แห่ง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐในกำกับทบวงมหาวิทยาลัย 2 แห่ง สถาบันของรัฐในสังกัดหน่วยงานอื่นอีก 9 แห่ง และสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 26 แห่ง รวม 55 แห่ง (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2540 : สารบัญ) ซึ่งมีรูปแบบการบริหารและการดำเนินงานพอสรุปได้ดังนี้

1.การบริหารงานสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จัดทำในรูปคณะกรรมการ โดยมีคณะอนุกรรมการประสานงานการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกรวม โดยมีผู้แทนมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นอนุกรรมการ

2. การดำเนินการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา คณะอนุกรรมการประสานงานการสอบคัดเลือกฯ ในแต่ละปี โดยมีประธานอนุกรรมการฝ่ายต่างๆ เป็นกรรมการ

จากระบบวิธีการสอบคัดเลือกนี้เป็นที่ยอมรับกันว่านักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมส่วนหนึ่งก็มุ่งที่จะศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา แต่การสอบคัดเลือกเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยก็มีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นอันมาก แรงผลักดันของนักเรียนและผู้ปกครองย่อมมีผลต่อผู้สอนแม้ว่าผู้สอนจะตระหนักถึงจุดประสงค์ของหลักสูตรว่าต้องการพัฒนาเยาวชนอย่างไร ครูก็ยังคงจำนนต่อความต้องการศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียน ในทางปฏิบัติครูยังต้องดูว่าลักษณะของ

ข้อสอบคัดเลือกเป็นอย่างไรบ้าง อะไรบ้างและก็พยายามฝึกฝนนักเรียนตามแนวทางนั้น (นิตา สะเพียรชัย. 2524 : 30)

2.1.3.1.2 การสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในระบบใหม่

การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่เกิดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาผลกระทบการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา ลดปัญหาความกดดันทางจิตของผู้เกี่ยวข้อง ตัดปัญหาการสอบเทียบ คลายปัญหาการลดจำนวนนักศึกษาในมหาวิทยาลัยและขจัดแนวโน้มของการหลั่งไหลเข้ามาเรียนมัธยมศึกษาในเมือง การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2540 : 3) คือ 1. เพื่อให้มหาวิทยาลัย/สถานบัน ได้ผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถ และความถนัดตรงตามสาขาวิชาที่เรียน 2. เพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นไปตามปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.1.3.1.3 เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่

1. คะแนนที่ใช้ในการตัดสินผลการคัดเลือกประกอบด้วย

1.1 ผลการเรียนตลอดหลักสูตร ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า ที่นักเรียนแต่ละคนได้รับ จากสถานศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ให้ค่าน้ำหนัก ร้อยละ 10

1.2 ผลการสอบวิชาความรู้พื้นฐานวิชาการ (วิชาหลัก) และวิชาพื้นฐานเฉพาะวิชาชีพ (วิชาเฉพาะ) ให้ค่าน้ำหนักรวมกันร้อยละ 90

ในกรณีคณะ/ประเภทวิชาที่มีการสอบวิชาเฉพาะด้วย การกำหนดสัดส่วนค่าน้ำหนักระหว่างคะแนนวิชาหลัก และคะแนนวิชาเฉพาะด้วย การกำหนดสัดส่วนค่าน้ำหนักระหว่างคะแนนวิชาหลัก และคะแนนวิชาเฉพาะให้เป็นไปตามที่แต่ละมหาวิทยาลัย/สถาบันกำหนด

1.3 ผลการสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกาย มหาวิทยาลัย/สถาบัน จะทำการสอบสัมภาษณ์และตรวจร่างกายเพื่อหาข้อมูลประกอบการพิจารณาความพร้อมและความเหมาะสมเป็นขั้นสุดท้ายก่อนการรับเข้าศึกษา โดยไม่คิดเป็นค่าน้ำหนักคะแนน

2. การนำเสนอผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่ามาใช้ จะพิจารณาจากผลการเรียนตลอดหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนแต่ละคนที่ได้รับจากโรงเรียน โดยโรงเรียนแต่ละแห่งจะออกเอกสารแสดงผลการเรียนเฉลี่ยตลอดหลักสูตรให้แก่นักเรียนแต่ละคน พร้อมกับใบแสดงผลการเรียน (รป.1-ป) เพื่อให้นักเรียนนำไปใช้สมัครเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา ในเอกสารนี้จะแสดงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนเฉลี่ย และหน้าที่ความรับผิดชอบหรือความสามารถพิเศษของนักเรียน รวมทั้งคำสถิติต่างๆ

2.1 ความสามารถทั่วไปของนักเรียน วัดได้จากคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า (Grade Point Average : GPA)

2.2 ความสามารถของนักเรียน เมื่อเทียบกับกลุ่มในแต่ละโรงเรียน วัดได้จากค่าตำแหน่งลำดับที่ (Percentile Rank – PR)

ในการนำผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่ามาใช้ ในระยะแรกกำหนดให้ใช้ค่าน้ำหนักเพียงร้อยละ 10 โดยแบ่งสัดส่วน องค์กรประกอบทั้ง 2 องค์กรประกอบดังกล่าวข้างต้นเป็น 5 : 5 กล่าวคือ ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ยสะสม ร้อยละ 5 และให้ค่าน้ำหนักตำแหน่งลำดับที่ ร้อยละ 5

เนื่องจากคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรของนักเรียนแต่ละคนได้มาจากแต่ละโรงเรียน จึงเห็นสมควรทำการแปลงคะแนนของนักเรียนแต่ละคน ให้เป็นคะแนนในสเกลของเส้นโค้งปกติมาตรฐานเดียวกันซึ่งเป็นวิธีการทางสถิติที่สามารถแก้ไขความผิดปกติของคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักเรียนทั้งกลุ่มได้ระดับหนึ่ง

3. ให้การสอบวิชาหลักและวิชาเฉพาะ (ทฤษฎีบางสาขา) ปีละ 2 ครั้ง ในเดือนกันยายน – เดือนตุลาคม และเดือนกุมภาพันธ์ – เดือนมีนาคม ยกเว้นวิชาเฉพาะสาขา คือวิชาความถนัดทางสถาปัตยกรรมศาสตร์ ปฏิบัติดุริยางคศิลป์ (ไทย สากกล) และปฏิบัตินาฏศิลป์ (ไทย สากกล) ที่จัดสอบปีละ 1 ครั้งในเดือนตุลาคมเท่านั้น

4. ผู้มีสิทธิ์สมัครสอบวิชาหลักและวิชาเฉพาะจะต้องเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าสำหรับนักเรียนหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน (สอบเทียบ) จะต้องเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาสุดท้ายของหลักสูตร

5. ทบวงมหาวิทยาลัยจะแจ้งผลการสอบให้ผู้เข้าสอบทราบทุกครั้งภายหลังจากการสอบประมาณ 1 เดือน เพื่อให้ผู้เข้าสอบนำไปใช้ตรวจสอบคุณสมบัติและประกอบการตัดสินใจเลือกสมัครเข้าศึกษาในคณะ/ประเภทวิชาที่ประสงค์เข้าศึกษาต่อไป โดยผู้สมัครสอบครั้งละกี่วิชาก็ได้ และใช้คะแนนครั้งที่ดีที่สุดสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา คะแนนที่สอบได้สามารถเก็บไว้ใช้ได้ 3 ปี นับจากวันที่ประกาศผลสอบ

2.1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.1.4.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพได้มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างกว้างขวางและเป็น ที่เข้าใจได้หลายทาง ซึ่งนักจิตวิทยาและนักวิชาการหลายท่านได้นิยามไว้แตกต่างกัน เช่น

แคทเทล (Cattell. 1970 : 2-3) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า คือ สิ่งที่จะช่วยให้เราทำนายได้ว่า บุคคลจะทำอะไรในสถานการณ์ที่กำหนดให้บุคลิกภาพเป็นเรื่องของพฤติกรรมทั้งหมดของบุคคลทั้งพฤติกรรมที่เปิดเผยและที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน

กูต (Good. 1973 : 417) ให้นิยามบุคลิกภาพไว้ในพจนานุกรมทางวิชาการว่า บุคลิกภาพ คือ ผลรวมของพันธุกรรมและประสบการณ์ทั้งหมดของบุคคล

มัมซิงเจอร์ (Mumsinger. 1975 : 413) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นผลมาจากการเชื่อมโยงทางพันธุกรรม พัฒนาการทางร่างกายกับการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม แต่ผลส่วนใหญ่มาจากพันธุกรรม ยีนส์จะเป็นตัวกำหนดพัฒนาการทางเพศ อารมณ์และความก้าวร้าว

เชดคักตี้ โฆวาสินรุ้ (2520 : 3) นิยามบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัย (Traits) ที่รวมกันเป็นแบบฉบับ เฉพาะตัวของแต่ละบุคคลและเป็นสิ่งย่ำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้นแสดงออกหรือตอบสนอง (Interaction) ต่อสิ่งแวดล้อม

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2524 : 118) ได้ให้คำจำกัดความของบุคลิกภาพไว้ว่า

1. การแสดงออกทางสีหน้าและแววตา เช่น หน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ใบหน้าบึ้งตึง การขมวดคิ้ว เป็นต้น
2. การแสดงออกทางวาจา เช่น การพูดคำสุภาพ การพูดคำหยาบคาย พูดซ้ำ การพูดเร็ว เป็นต้น
3. การแสดงออกทางด้านการแต่งกาย เช่น การแต่งกายเรียบร้อย การแต่งกายทันสมัย การแต่งกายล้าสมัย เป็นต้น
4. การแสดงออกทางการเขียน เช่น การเขียนภาษาได้สละสลวย การเขียนลายมือบรรจง การเขียนลายมือหวัด เป็นต้น
5. การแสดงออกทางอากัปกริยา เช่น การเดิน การนั่ง การรับประทานอาหาร เป็นต้น

เอนกกุล กริแสง (2529 : 43 - 48) ได้ให้คำจำกัดความบุคลิกภาพไว้ว่า หมายถึง ผลรวมของคุณสมบัติและลักษณะต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบของพฤติกรรม เช่น วิธีการปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆ วิธีดำเนินชีวิต ระบบความคิด ความเชื่อ เจตคติ ค่านิยมและอุดมคติ

ชม ภูมิภาค (2532 : 32) ได้ให้คำจำกัดความของบุคลิกภาพไว้ว่า หมายถึง การจัดระเบียบของแนวโน้มต่างๆ ที่มีความเกี่ยวพันกัน รวมถึงพฤติกรรมต่างๆ ของคนเรา ซึ่งแนวโน้มต่างๆ นั้น ได้แก่ ความเชื่อ เจตคติ อุดมคติ ความรู้และทักษะ ตลอดจนการทำงานจากระบบต่างๆ ภายในร่างกาย ส่วนภายใน คือ ส่วนที่มองเห็นได้ยาก แต่อาจทราบได้โดยการอนุมาน เช่น สติปัญญา ความถนัด ลักษณะอารมณ์ประจำตัว ความใฝ่ฝันปรารถนา ปรัชญาชีวิต ค่านิยม

ความสนใจ ฯลฯ ลักษณะต่างๆ ของบุคลิกภาพไม่สามารถแยกเป็นส่วนๆ ออกจากกันโดยเด็ดขาด ทุกๆ ลักษณะของบุคลิกภาพต่างมีความสัมพันธ์ต่อกันและกันและมีผลกระทบต่อกันบุคลิกภาพของมนุษย์ถูกหล่อหลอม และประสมประสานด้วยพันธุกรรม วัฒนธรรม การเรียนรู้ วิธีปรับตัว และสิ่งแวดล้อมที่เป็นนามธรรม และวัตรธรรม บุคลิกภาพของมนุษย์ไม่ว่าด้านใดๆ เป็นสิ่งที่ไม่ตายตัวเปลี่ยนแปลงไปตามการเรียนรู้ และสิ่งแวดล้อมทางสังคม และทางวัตรธรรมบุคลิก

งามตา วณิชทานนท์ (2535 : 76) กล่าวว่า บุคลิกภาพ หมายถึง แบบแผนของความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และภาพพจน์เกี่ยวกับตนเองของบุคคลแต่ละคน และพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นเครื่องบ่งชี้คุณสมบัติเฉพาะตัวบุคคลในสังคม

สุรงค์ โค้วตระกูล (2536 : 5) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือ คุณลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลแสดงออกโดยพฤติกรรมที่บุคคลนั้นที่ต่อสิ่งแวดล้อมที่ตนกำลังเผชิญอยู่ และพฤติกรรมนี้จะคงเส้นคงวาพอสมควร

ศรีเรือน แก้วกังวาล (2536 : 5) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือ ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลในด้านต่างๆ ทั้งส่วนภายนอกและส่วนภายใน ส่วนภายนอก คือ ส่วนที่มองเห็นชัดเจน เช่น รูปร่าง หน้าตา กิริยา มารยาท การแต่งตัว วิธีพูดจา การนั่ง การยืน ฯลฯ และภาพของแต่ละบุคคลมีทั้งส่วนที่เป็นลักษณะผิวเผิน และส่วนที่เป็นนิสัยที่แท้จริงบางส่วนของบุคลิกภาพถูกซ่อนเร้นหรือถือปิดบังอำพรางโดยจงใจ และไม่จงใจ บุคลิกภาพของบุคคลมีทั้งส่วนร่วม ซึ่งเป็นลักษณะสากลของมนุษยชาติ ทุกภาษาและมีส่วนซึ่งเป็นลักษณะที่เรียกกันว่า “เฉพาะตัว”

จากความหมายของบุคลิกภาพดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลที่สามารถสังเกตได้จากภายนอก คือ ลักษณะทางกาย รูปร่าง หน้าตา ท่าทาง การวางตัว การแต่งกาย รวมถึงลักษณะภายใน อันได้แก่ ค่านิยม แรงจูงใจ เจตคติ สติปัญญา ความถนัด ซึ่งเป็นส่วนที่สังเกตได้ยาก แต่อาจทราบได้โดยการอนุมาน บุคลิกภาพของแต่ละบุคคลได้สร้างสมมาตั้งแต่เยาว์ โดยมีองค์ประกอบ 2 ประการ คือ พันธุกรรม (Heredity) และสิ่งแวดล้อม (Environment) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสมให้เป็นบุคลิกภาพเฉพาะตัวของบุคคลนั้น

2.1.4.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

ทฤษฎีบุคลิกภาพ เป็นความพยายามของนักจิตวิทยาที่ทำให้เกิดความกระจ่างในประเด็นที่ว่า บุคลิกภาพ คือ อะไร มีลักษณะอย่างไร มีพัฒนาการอย่างไร และเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น ซึ่งผลที่ได้ก็จะเป็นประโยชน์ในการที่จะควบคุม และทำนายรวมทั้งปรับปรุงบุคลิกภาพให้ เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีบุคลิกภาพนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 6 ทฤษฎีใหญ่ๆ ดังที่ ทรงพล ภูมิพัฒน์ (2540 : 173 - 176)

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) ซิกมันด์ ฟรอยด์ นักจิตวิทยาชาวออสเตรีย มีความเชื่อว่า “บุคลิกภาพของบุคคลเป็นผลรวมของการกระทำของการทำงานที่ประสานกันระหว่างโครงสร้างของจิต ซึ่งประกอบด้วย Id, Ego และ Super Ego”

อิด (Id) เป็นความต้องการที่เกิดจากตัณหา มีมาแต่เกิดจะเกิดความพอใจเมื่อได้รับการตอบสนอง เป็นตัวที่ไม่ค่อยมีเหตุผล ไม่คำนึงถึงศีลธรรม หรือวัฒนธรรมแต่อย่างใด จะเอาแต่ความพอใจเป็นประมาณ ตัวอย่างเช่น ทารกร้องเพราะต้องการดูดนม ให้ดูดแล้วพอใจ เด็กได้ดูดนิ้วมือแล้วพอใจ ผู้ใหญ่ได้สูบบุหรี่ หรือดูหน้าเมื่อกระหายแล้วเกิดความพอใจ แสดงว่า Id เป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ

อีโก้ (Ego) บุคลิกภาพ พอร์มตัวขึ้นในช่วงอายุ 2 หรือ 3 ขวบได้ Ego ยึดหลักความจริงในสังคม (Reality Principle) เป็นภาวะที่รู้จักตัวเอง รู้ว่าเป็นใครพ่อแม่เป็นใคร เริ่มแยกตัวออกจากสิ่งของ และโลกภายนอกได้ Ego เป็นบุคลิกภาพส่วนที่ 2 ทำหน้าที่ช่วยให้ความต้องการของ Id สมประสงค์ โดยพิจารณาให้อยู่ในขอบเขตที่สังคมกำหนด หรือตามหลักความเป็นจริง Ego เป็นลักษณะของบุคคลที่แสดงพฤติกรรมที่มีเหตุผลเหมาะสมกับกาลเทศะในสังคม อีโก้ เป็นบุคลิกภาพของผู้ใหญ่ที่รู้จักตัว รู้กาลเทศะ รู้ความเหมาะสม อีโก้ เป็นตัวกลางที่คอยช่วยเหลือ Id และ Super Ego ไม่ให้ออกนอกเส้นทางมากนัก

ซูเปอร์อีโก้ (Super Ego) บุคลิกภาพนี้ได้เริ่มพอร์มตัวขึ้นเกือบพร้อมๆ กับ Ego โดยยึดถือหลักค่านิยมของสังคม (Value Principle) บุคลิกภาพจะแสดงพฤติกรรมตามขอบเขตที่สังคมวางไว้ แต่บางครั้งอาจจะไม่เหมาะสมต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น การไม่ตบยุงเพราะถือว่าเป็นบาป การให้เงินขทานในขณะที่ไม่มีเงินเหลือกลับบ้าน เมื่อเป็นเช่นนี้ Ego ก็จะต้องลงมือช่วยเหลือให้เหมาะสมไม่ได้เดือดร้อนมาก บุคคลที่มีบุคลิกภาพตีมีมโนธรรม (conscience) เช่น ผู้ที่มีร่างกายแข็งแรง และกำลังนั่งบนรถเมล์ เมื่อเห็นคนแก่และสตรีมีครรภ์ก็นั่งให้แก่บุคคลดังกล่าวนี้ คือ มโนธรรมของ Super Ego ก็จะเป็นบุคลิกภาพของพลเมืองดี ได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า Ego เป็นส่วนที่แข็งแรงที่สุด ซึ่งทำหน้าที่คอยประนีประนอมระหว่าง Id และ Super Ego ให้แสดงออกตามความเหมาะสมของสถานการณ์ในขณะนั้น เช่น คอยกดให้มิใช่แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมออกมา เมื่อยังไม่ถึงเวลา หรือคอยดึง Super Ego ไว้มิให้แสดงพฤติกรรมที่ตึงามจนเกินไป จนตนเองต้องเดือดร้อน

ดังนั้น Id, Ego และ Super Ego ทำงานประสานสัมพันธ์กันดี ภาพที่ปรากฏก็คือ บุคลิกภาพของบุคคลนั้นๆ อาจจะจัดได้ว่า เป็นบุคลิกภาพที่ดี หรือสมบูรณ์ หรืออาจจะไม่สมบูรณ์ก็ได้

2. ทฤษฎีโครงสร้างของร่างกาย (Constitution Theory) วิลเลียม เชลดอน (Willam Scheldon) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันได้แบ่งประเภทของบุคลิกภาพของบุคคลตามลักษณะโครงสร้างของร่างกายได้ 3 ประเภท คือ

2.1 ประเภทอ้วนจุ (Endomorphy) คือ บุคคลที่มีบุคลิกภาพในลักษณะอ้วน เตี้ย ลงพุง กล้ามเนื้อและโครงสร้างของกระดูกไม่แข็งแรง ชอบสนุกสนานรื่นเริง เสียงดังฟังชัด โกรธง่ายหายเร็ว ชอบกินจุ

2.2 ประเภทสมส่วน (Mesomorphy) คือ บุคคลที่มีลักษณะสมส่วน ตัวตรง ไหล่กว้าง กล้ามเนื้อและโครงสร้างแข็งแรง คล่องแคล่วว่องไว มีความอดทน พลังมาก ส่วนใหญ่ชอบเล่นกีฬา หรือเป็นนักกีฬา

2.3 ประเภทผอมบาง (Ectomorphy) คือ บุคคลที่มีบุคลิกภาพในลักษณะผอมสูง ไหล่ห่อ เอวเล็กเอวบาง สะโพกเล็ก กล้ามเนื้อน้อย ไวต่อความรู้สึก และไม่ชอบเข้าสังคม ใจน้อยและอ่อนไหวง่าย

3. ทฤษฎีการวิเคราะห์ของจุง (Jung's Analytic Theory) จิตแพทย์ ชาวสวิสเซอร์แลนด์ (Switzerland) ได้แบ่งประเภทของบุคลิกภาพของบุคคลตามลักษณะพฤติกรรมเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 ประเภทชอบแสดงตัว (Extrovert) ได้แก่ บุคคลที่มีบุคลิกภาพในลักษณะของการแสดง (Show off) ชอบเกี่ยวข้องกับผู้อื่นและร่วมมือกับผู้อื่น ชอบสังสรรค์และสนใจเรื่องราวของผู้อื่น ชอบคุยเรื่องราวของตนให้คนอื่นฟัง เป็นบุคคลเปิดเผยและปรับตัวได้ดี

3.2 ประเภทชอบเก็บตัว (Introvert) คือ บุคคลที่มีบุคลิกภาพในลักษณะขี้อาย เก็บตัวอยู่ตามลำพัง ไม่ชอบไม่สนใจเกี่ยวข้องกับผู้อื่น ชอบคิดชอบฝัน ชอบเก็บความรู้สึก ชอบหลบหลีกการเข้าสังคม ส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่มีปัญหา จุงได้เห็นว่า “ชาติพันธุ์” หรือกำเนิดเป็นจุดเริ่มต้นของบุคลิกภาพ

3.3 ประเภทบุคลิกแบบกลางๆ (Ambivert) มีลักษณะบุคลิกภาพที่ไม่เก็บตัวและแสดงตัวจนเกินไป

4. ทฤษฎีจิตวิทยาแห่งบุคคลของแอดเลอร์ (Adler's Individual Psychology) อัลเฟรด แอดเลอร์ (Alfred Adler) นักจิตวิทยาชาวออสเตรีย ได้แบ่งประเภทของบุคลิกภาพของบุคคลออกตามลักษณะปมด้อยและปมเด่นเป็น 2 ประเภท คือ

4.1 ประเภทที่มีปมด้อย (Inferiority) คือ บุคคลที่มีปมด้อยในตัวเองทั้งร่างกายและพฤติกรรมอย่างอื่น เช่น ตัวเล็กและเตี้ย หูตึง เสียงแหบ เป็นต้น

4.2 ประเภทที่มีปมเด่น (Superiority) ได้แก่ บุคคลที่มีปมเด่นในตัวเองทั้งร่างกายและพฤติกรรมอย่างอื่น เช่น รูปร่างใหญ่และรูปหล่อ เป็นต้น

5. ทฤษฎีแห่งตน (Self Theory) คาร์ลโรเจอร์ (Karl Rogers) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันเจ้าของทฤษฎีแห่งตน โดยเน้นในเรื่องการรับรองบุคลิกภาพตั้งแต่วัยเด็กว่ามีประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้มาจะเป็นเครื่องกำหนดแนวคิดเกี่ยวกับตัวของเด็กว่าไม่ตืออย่างไร โรเจอร์ได้แบ่งบุคลิกภาพของบุคคลออกเป็น 2 ประเภท

5.1 ประเภทตนที่เป็นจริง (Perceive Self) ได้แก่ บุคคลที่รู้จักตนเองยอมรับและเข้าใจตนเองตามสภาพของบุคคลนั้นๆ เช่น นางสุนีย์ยอมรับว่า ตนเองเป็นผู้หญิงรูปร่างไม่สวย – เตี้ย เป็นต้น

5.2 ประเภทตนในอุดมคติ (Ideals Self) คือ บุคคลที่ไม่ยอมรับสภาพของตน ชอบตนอยู่ในโลกแห่งความเพ้อฝัน เช่น นายทองเป็นคนร่างใหญ่คอยาว มีความรู้ทั้งใฝ่ฝันอยากเป็นผู้แทนราษฎรในพรรครัฐบาล แต่ก็ไม่ได้เป็น อาจเป็นได้แค่เพียงผู้แทนสอบตกเท่านั้นและโรเจอร์ได้กล่าวถึง Organism ออร์แกนนิซึม ว่าเปลี่ยนแปลงใดๆ ของ Organism จนกระทบกระเทือนถึง Self เป็นความนึกคิดเกี่ยวกับตัวเองและจัดเป็นส่วนหนึ่งของ Organism ด้วย

6.ทฤษฎีแยกลักษณะของบุคคล (Trait Theory) กอร์ดอน อัลพอร์ท (Gordon Allport) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้กล่าวถึงลักษณะสามัญที่บุคคลทุกคนมีเหมือนกันและลักษณะเฉพาะเขาสนใจในลักษณะเฉพาะนี้มากกว่าจะเป็นเครื่องแสดงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เขาได้แบ่งประเภทของบุคลิกภาพตามลักษณะของบุคคลเป็น 3 ประเภท คือ

6.1 ประเภทที่มีลักษณะเด่น (Gardinal Trait) ได้แก่ บุคคลที่มีลักษณะเด่นในทางร่างกาย รูปร่างสูงและรูปร่างหล่อ เป็นต้น

6.2 ประเภทที่มีลักษณะที่สอง (Secondary Trait) ได้แก่ บุคคลที่มีลักษณะด้อยในทางร่างกาย เช่น รูปร่างเตี้ยเล็กและซีเห่ เป็นต้น

6.3 ประเภทที่มีลักษณะกลาง (Central Trait) ได้แก่ บุคคลที่มีลักษณะด้อยในทางร่างกาย เช่น มีรูปร่างธรรมดา ตามขนาดและลักษณะของบุคคลโดยส่วนโดยทั่วไป

2.1.4.3 การวัดบุคลิกภาพ

การวัดหรือประเมินบุคลิกภาพ หรือลักษณะส่วนบุคคลนั้น จุดมุ่งหมายหลักนั้นก็เพื่อจะได้ทราบถึงลักษณะเฉพาะบุคคล และการปรับตัวทางสังคม การวัดบุคลิกภาพเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนและวัดได้ยาก เมื่อเทียบกับการวัดในสิ่งอื่นๆ แต่ก็ได้มีนักจิตวิทยาและนักวัดผลการศึกษาพยายามสร้างเครื่องมือขึ้นมาเพื่อวัดบุคลิกภาพให้ได้ผลที่เป็นมาตรฐานและเชื่อถือได้ โครงสร้างหลักของการวัดประเภทนี้เป็นการวัดความรู้สึกทางด้านจิตใจ และอารมณ์ การสร้างและการให้คะแนนนั้น คำตอบไม่ได้จำกัดว่าจะต้องมีคำตอบที่ยอมรับว่าถูกเพียงคำตอบเดียวในข้อคำถามที่เป็นประเด็นหลัก เพราะคำตอบมิได้ลำดับว่าผิด หรือถูก แบบวัดบุคลิกภาพโดยทั่วไปมีการสร้างและใช้กันในโรงเรียน

หรือสถาบันการศึกษาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการวินิจฉัยความผิดปกติทั้งทางร่างกายและจิตใจ จึงมีวิธีการวัดบุคลิกภาพนั้น

ทรงพล ภูมิรัตน์ (2540 : 177) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. การวัดบุคลิกภาพแบบวิทยาศาสตร์เทียม (Pseudo Scientific) เป็นวิธีการวัดโดยวิธีการต่างๆ ที่มีใช้การวิทยาศาสตร์อย่างมีระบบ เช่นการ “ดูโหงวเฮ้ง” หรือ เบื้องลักษณะการผูกดวง การดูลายมือ การทำนายทายทักทางโหราศาสตร์ เป็นต้น

2. การวัดบุคลิกภาพแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Method) มีหลายอย่าง เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้มาตราส่วนประเมินค่า วิธีทดสอบแบบโปรเจกตีบ

ตุ้ย ชุมสาย (2508 : 364 - 367) ได้สรุปวิธีการวัดบุคลิกภาพไว้ 5 วิธี ดังนี้

1. วิธีการสังเกต การสังเกตเป็นรากฐานของวิทยาศาสตร์ทุกแขนงตั้งแต่ประสบการณ์อับซัฟซ็อน เช่น พฤติกรรมของคน ซึ่งเป็นสิ่งที่สังเกตพิจารณาให้ได้เรื่องราวละเอียดถี่ถ้วนยาก

2. วิธีการทดสอบ คือ การทดสอบด้วยข้อความต่างๆ หลายๆ ข้อที่ผู้ทดสอบตั้งขึ้น โดยยึดถือเอาปกติวิสัยของคนทั่วไปเป็นมาตรฐาน ซึ่งบางข้อเป็นคำถามเกี่ยวกับความกลัว ความวิตกกังวล ความนิยมในลัทธิการเมือง หรือเศรษฐกิจ ความสนใจในสิ่งต่างๆ หรือปฏิกิริยาที่คนทำอยู่เสมอๆ เมื่อตกอยู่ในสถานการณ์นั้นๆ ผู้ถูกทดสอบต้องร่วมมือร่วมใจกับผู้ทดสอบในการตอบคำถามต่างๆ เพื่อให้การทดสอบได้ผลตามวัตถุประสงค์

3. การประมาณค่า โดยการเลือกลักษณะบุคลิกภาพที่เป็นเครื่องเช็ดชูให้บุคลิกภาพเด่นสะดุดตา เช่น ความสงบเสถียร แล้วให้หลายๆ คนช่วยกันประเมินค่าว่าบุคลิกภาพของผู้ถูกประเมินค่าอันนั้นตกอยู่ในขั้นไหน

4. การวิเคราะห์ตัวเอง คือ การประมาณค่าตัวเอง แบบวิเคราะห์ตัวเองจะเป็นคำถามแบบปรนัย และมีประโยชน์ในการเลือกอาชีพให้เหมาะสมแก่บุคลิกภาพของตน

5. การสัมภาษณ์ มีหลักการคล้ายกับการวิเคราะห์ตัวเอง ต่างกันที่ผู้สัมภาษณ์ตั้งคำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์คิดตาม เพื่อวิเคราะห์ตัวเอง ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้จับบันทึกและประมาณค่าบุคลิกภาพของเขา ผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่วู้ตัวว่าถูกทดสอบบุคลิกภาพตัวเอง

2.2.1.4 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ เป็นเครื่องมือสำหรับวัดหรือสำรวจอารมณ์แรงผลักดันความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เจตคติ ตลอดจนอุปนิสัย โดยแยกออกจากแบบทดสอบความสามารถทั่วไป

อนาสตาซี (Anastasi. 1982 : 103) ได้กล่าวถึงแบบทดสอบทางบุคลิกภาพไว้ว่า หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัดลักษณะต่างๆ ของบุคคล ได้แก่ การปรับอารมณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แรงจูงใจ ความสนใจ และเจตคติ ซึ่งแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันมีหลายร้อยฉบับ แต่ที่มีมากที่สุด คือ แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือวัดบุคลิกภาพที่รู้จักกันดีที่สุดและใช้กันมากที่สุด

เชดคัทดี้ โฆวาสินธุ์ (2520 : 10) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบบุคลิกภาพไว้ว่า หมายถึง เครื่องมือชนิดที่ใช้ศึกษาพฤติกรรมที่แอบแฝงของมนุษย์โดยทั่วไป แบบทดสอบทางจิตวิทยา มักจะหมายถึง เครื่องมือที่สามารถควบคุมการตอบสนองของบุคคลได้อย่างมีมาตรฐานในการควบคุม หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าเป็นชุดของสิ่งเร้า ชุดของสถานการณ์ที่นำไปเร้าให้บุคคลแสดงพฤติกรรม (แอบแฝง) ที่นักวิจัยต้องการจะศึกษาออกมา โดยในการเร้านี้อาจจะเร้าพฤติกรรม หรือพฤติกรรมด้านใดด้านหนึ่งของบุคคล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการวัดและพฤติกรรมที่แอบแฝง

อารี ตัณฑ์เจริญรัตน์ (2533 : 2) ได้กล่าวว่า แบบทดสอบทางจิตวิทยาเป็นเครื่องมือที่มีความเป็นมาตรฐาน ใช้เป็นสิ่งเร้าให้บุคคล แสดงพฤติกรรมออกมา ซึ่งอาจใช้เป็นถ้อยคำ ในรูปของการเขียนตอบ การตอบปากเปล่าหรือไม่ใช้ถ้อยคำ แต่ให้บุคคลกระทำต่อเครื่องมือนั้นแล้วให้ผู้ดำเนินการทดสอบสังเกตได้หรือวัดได้ เพื่อให้ช่วยอธิบายลักษณะพฤติกรรม สาเหตุ และควบคุมพฤติกรรมบุคคลให้เป็นไปตามที่สังคมปรารถนาหรือหาทางส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสมแล้วให้ดีขึ้น

2.1.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

สมทรง สุวรรณเลิศ (2514 : 46) ได้กล่าวว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำหรือยากจนมักมีปัญหาทางร่างกายและจิตใจและนำไปสู่ปัญหาความประพฤติ ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีผลเสียต่อการเรียน และต่อปัญหาทางอารมณ์ และโศภา ชูพิชัยกุล และคนอื่นๆ (ม.ป.ป. : 108) กล่าวว่า สาเหตุที่ฐานะทางเศรษฐกิจมีส่วนเกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตนี้อาจเป็นเพราะฐานะทางเศรษฐกิจดี ย่อมหมายถึง การมีความรู้สึกมั่นคงในตัวเอง จึงทำให้ความกดดันน้อยบุคคลไม่ต้องทนทุกข์อยู่กับภาวะเคร่งเครียดหรือมีข้อขัดแย้งในใจมากมายนัก

เคย์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิณ และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม. 2520 : 19 ; อ้างอิงจาก Kay. 1975) ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว โดยเห็นว่าฐานะทางเศรษฐกิจจะเป็นตัวเพิ่มหรือลดความเร็วของพัฒนาการทางบุคลิกภาพทางจริยธรรมของบุคคลได้ และนักสังคมวิทยาพบว่า บุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำและปานกลางมีค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์แตกต่างกัน เช่น การเก็บของตกได้แล้วคืนให้เจ้าของนั้นเป็นความดีควรสรรเสริญในสังคมของบุคคลฐานะปานกลางและสูง แต่เป็นสิ่งโง่เขลาและไม่ควรทำอย่างยิ่งในสังคมของคนระดับต่ำ

2.1.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว

โคลแมนและแฮมแมน (Coleman and Hammen. 1974 : 95) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของบรรยากาศในครอบครัวที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาของเด็กซึ่งได้แก่ ความรัก ความอบอุ่น และการยอมรับบุคลิกภาพด้วยความเหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์มีความสำคัญแก่การพัฒนาการและความสมบูรณ์แห่งบุคลิกภาพของสมาชิกในครอบครัวนั้นๆ

2.1.7 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพในห้องเรียน

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1970 : 135 - 152) ได้ศึกษาผลของบรรยากาศในชั้นเรียนที่มีต่อผู้เรียน โดยได้ระบุถึงลักษณะบรรยากาศที่มีอิทธิพลและส่งเสริมต่อความรู้สึกและพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนไว้ ดังนี้

1. ความเป็นกันเอง ความรู้สึกใกล้ชิดสนิทสนม ความคุ้นเคยของสมาชิกในกลุ่มผู้เรียน
2. การแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
3. การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กิจกรรมการเรียนรู้ที่มีรูปแบบที่สามารถปฏิบัติได้และให้ประโยชน์
4. การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีลำดับขั้นตอน ไม่ล่าช้าและมีความสอดคล้องเหมาะสม
5. การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น หนังสือ เครื่องมือ วัสดุที่พร้อมจะใช้ได้ตลอดเวลา
6. การส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอน และมีความพยายามที่จะลดความขัดแย้งระหว่างกัน
7. ผู้สอนและผู้เรียนทราบจุดประสงค์และความคาดหวังในการเรียนอย่างชัดเจน
8. สร้างความเป็นธรรมชาติไม่เลือกที่รักมักที่ชังของครู ซึ่งยังผลให้เกิดความไม่เป็นธรรมชาติ
9. ผู้เรียนได้มีโอกาสได้ทำกิจกรรมที่ท้าทายความสามารถอยู่เสมอ
10. สร้างความตื่นตัวและขจัดความเฉื่อยชาอันเป็นสาเหตุของความเบื่อหน่ายต่อการเรียนการสอน
11. การตัดสินใจทำกิจกรรมต่างๆ มาจากผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่
12. ไม่ส่งเสริมการแบ่งพรรค แบ่งพวกในหมู่นิสิต นักศึกษา
13. ผู้เรียนมีความพึงพอใจกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน
14. เสรีภาพมีขอบเขตไม่ปล่อยปละละเลยจนขาดระเบียบและขาดความรับผิดชอบ

ประกาศรี สุฉันทบุตร (2522 : 15) ได้กล่าวถึงบรรยากาศในการเรียนการสอนโดยสรุปว่า การเรียนการสอนมีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ ผู้สอน ผู้เรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอน เพราะจะเป็นผู้กำหนดบรรยากาศเกี่ยวกับการเรียนการสอนแต่ละครั้ง จะให้เป็นไปในแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับผู้สอนเป็นผู้บ่งชี้ทั้งสิ้น คุณลักษณะของผู้สอนที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพมีหลายประการ เช่น ความรู้ในเรื่องที่จะสอนดี มีทัศนคติที่ดีต่อการสอน มีความเห็นอกเห็นใจผู้เรียน พื้นฐานที่จะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนนั้น

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2527 : 48 - 67) ได้กล่าวถึงแนวทางการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนและผู้สอนในแง่ของปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนกับสิ่งต่างๆ ซึ่งมีอยู่ 4 ประการ คือ

1. ปฏิกริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้สอนไม่ควรสร้างบรรยากาศแห่งความกลัวให้เกิดขึ้นการเรียนรู้มิใช่เกิดในชั้นเรียนเสมอไป ดังนั้นการพบปะซักถามนอกชั้นเรียนจะสร้างบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรได้ง่ายขึ้น อย่าทำให้เกิดการเสียหน้าและควรรับฟังความคิดเห็นจากนักเรียนบ้าง

2. ปฏิกริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนโดยให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เช่น การอภิปราย การโต้วาที การรายงาน ผู้เรียนจะช่วยให้เกิดปฏิกริยาตอบสนองระหว่างกัน ฝึกการทำงานร่วมกันเป็นการสร้างบรรยากาศของสังคมที่เป็นกันเองระหว่างผู้เรียน

3. ปฏิกริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับวัสดุอุปกรณ์ วัสดุจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ง่ายขึ้น ลดเวลาการเรียนการสอน การนำกิจกรรมมาใช้ช่วยสร้างบรรยากาศ การเรียนการสอน

4. ปฏิกริยาตอบสนองระหว่างผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน ตั้งแต่อาคารสถานที่ บริเวณความงาม ความปลอดภัยปราศจากกลิ่นคาวและเสียงรบกวน ตลอดจนบุคลากรต่างๆ

วิมล หนองพงษ์ (2538 : 8) ได้แบ่งสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม ซึ่งปัจจุบันเรียกชื่อว่า สถาบันราชภัฏพิบูลสงครามที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักศึกษาออกเป็น 5 ด้าน คือ

1. สภาพแวดล้อมด้านบรรยากาศการเรียนการสอน
2. สภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน
3. สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรม
4. สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร
5. สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าลักษณะทางกายภาพทางการเรียนเป็นองค์ปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ

2.1.8 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2524 : 49) กล่าวว่า ในการเรียนการสอนทุกระดับ นอกจากผู้เรียนต้องการผู้สอนที่มีความรู้ มีประสบการณ์ดีแล้วยังต้องการอาจารย์ที่มีวิธีการสอนที่เป็นกันเอง เข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้เรียน แต่ในขณะที่เดียวกันก็ควรชี้แนะให้เห็นถึงความถูกต้องเหมาะสม ให้ข้อติชมตรงไปตรงมา ซึ่งเต็มไปด้วยความหวังดี จะช่วยให้บรรยากาศการเรียนรู้อุดมขึ้น

สมศักดิ์ ชินพันธ์ (2524 : 97) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของครู พบว่า พฤติกรรมการสอนของครูที่เกิดขึ้นในห้องเรียน อาจแปรผันไปตามบุคลิกภาพของครู ประสบการณ์ที่ครูมีอยู่และลักษณะวิชาที่สอนและอื่นๆ

บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 26 - 27) ได้แบ่งบรรยากาศในชั้นเรียนออกเป็น 3 กลุ่มประกอบด้วย พฤติกรรมของครู ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ซึ่งจากบรรยากาศกลุ่มนี้ สามารถจัดเป็นด้านต่างๆ 6 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่นักเรียนในห้องมีความตั้งใจ และแสดงถึงความสนใจในกิจกรรมของชั้นเรียน เช่น การมีส่วนร่วมในการอภิปราย การร่วมทำกิจกรรมต่างๆ

2. ความผูกพันกันฉันท์มิตร หมายถึง นักเรียนที่มีความรู้สึก และแสดงออกซึ่งความเป็นมิตรต่อกันและกัน เช่น การรู้จักคุ้นเคยกัน ช่วยกันทำงาน มีความพอใจที่ได้ทำงานร่วมกัน

3. การสนับสนุนจากครู หมายถึง การแสดงออกของครูที่แสดงความสนใจต่อนักเรียนไว้วางใจนักเรียน สนใจในความคิดของนักเรียน

4. การเน้นงาน หมายถึง การจัดกิจกรรมของชั้นมุ่งให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางวิชาการ ไม่ออกนอกเรื่องที่กำลังเรียนกำลังสอน

5. การแข่งขัน หมายถึง การที่นักเรียนแข่งขันซึ่งกันและกันเพื่อให้ได้คะแนนสูงหรือได้การยอมรับ

6. ระเบียบและการมีระบบงาน หมายถึง การเน้นการประพฤติปฏิบัติในชั้นเรียนด้วยลักษณะที่เป็นระเบียบ กิจกรรมต่างๆ จัดไว้อย่างมีระบบ

พรชูลี อาชวบำรุง (2525 : 232) กล่าวว่าสถานการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนที่ดีนั้น ต้องมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์และนักศึกษาเป็นสำคัญ

ชิรวัดณ์ นิจนตร (2526 : 76) กล่าวว่านักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนมีแบบแผนปฏิสัมพันธ์แบบประชาธิปไตย จะมีความมั่นคงทางอารมณ์ มักจะเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ครูเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อภาวะสุขภาพจิตของนักเรียนเป็นอย่างมาก โรงเรียนจะประสบผลสำเร็จในการส่งเสริมสุขภาพจิตของนักเรียนเพียงใด ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ครูได้กระทำต่อเด็ก ซึ่งได้แก่ บรรยากาศในชั้นเรียน

ประดินันท์ อุปราหมณ์ (2527 : 33) ได้กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนดังนี้ คือ ปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนอาจเกิดขึ้นได้ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเอง ถ้าปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู กับนักเรียนไปด้วยกันดี หมายถึง ทั้งครูและนักเรียนต่างก็มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน โดยครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีโอกาสซักถาม ตอบคำถาม และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนได้มาก บรรยากาศในชั้นเรียนก็มีแต่ความน่าสนใจ น่าสนุก อยากรู้อยากเห็น กระตือรือร้น นอกจากนั้นปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกันเอง ก็มีส่วนช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีขึ้นในชั้นเรียนด้วยเช่นกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพของนิสิตกับอาจารย์มีความสำคัญ นอกจากการเรียนการสอนและให้การอบรมแก่นิสิตแล้ว อาจารย์ต้องมีสัมพันธภาพที่ดีกับนิสิต ส่งเสริมให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ ปรีกษา มีความเมตตากรุณา มีเหตุผล มีบุคลิกภาพดี ให้ความรักความอบอุ่นกับนิสิตเพื่อช่วยให้นิสิตมีพฤติกรรมการเรียนที่ดีต่อไป

2.1.9 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน

ณรงค์ เสียงประชา (2538 : 166) กล่าวว่า iva กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ที่อาจไม่ได้รับจากครอบครัวหรือผู้ใหญ่ เช่น เพศศึกษา ความเสมอภาค ความเป็นผู้นำในกลุ่มเพื่อน เด็กจะเป็นตัวของตนเองมากขึ้น เด็กจะเลือกคบเพื่อนที่ถูกต้อง และอาจนำเอาพฤติกรรมต่างๆ ของเพื่อนมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติของตน

ผ่องศรี เกียรติเลิศนภา (2526 : 106) ได้กล่าวถึงความสำคัญของเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อนที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด จะมีอิทธิพลมากต่อความคิดเห็นกับวิชาชีพของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของแอสติน (Astin. 968 : 187) ที่ว่า เพื่อนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกสาขาวิชาชีพ และสอดคล้องกับความคิดเห็นของแคนเทล (Cantell. 1976 : 4912 – A) ที่ว่าการเปลี่ยนแปลงเจตคติและค่านิยมของนักศึกษาได้รับอิทธิพลจากเพื่อนเช่นเดียวกัน

จินตนา ยูนิพันธ์ (2527 : 61) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้เพราะสถาบันการศึกษาจะการรวมตัวหรือจับกลุ่มกันของนักศึกษา ซึ่งลักษณะของกลุ่มเหล่านี้จะมีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ถ้ากลุ่มเพื่อนมีบรรยากาศที่เป็นกันเอง เข้าอกเข้าใจกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผู้เรียนมักจะมีแนวโน้มที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีด้วย

สุบัญญัติ กิตติสาร (ดาระณี พัฒนศักดิ์ภิญโญ. 2533 : 3 ; อ้างอิงจาก สุบัญญัติ กิตติสาร. 2529 : 41 การจัดการศึกษาเพื่อเข้าใจตนเอง) กล่าวว่า การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนต้องให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้โดยครูจะต้องให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และแสดงความสามารถมากที่สุด มีความสัมพันธ์และไว้วางใจกันและกันระหว่างเพื่อนและครูโดยสามารถเรียนรู้จากการทำกิจกรรมร่วมกันมีบรรยากาศแห่งการยอมรับซึ่งกันและกัน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าเพื่อนมีอิทธิพลต่อนิสิตด้านร่างกายจิตใจและพฤติกรรมด้านสังคม อีกทั้งนิสิตต้องมีการปรับตัวเพื่อรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนด้วย

2.1.10 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย

เฮอ์เบิร์ต (Herbert. 1965 : 30) กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษาหมายถึง งานต่างๆ ที่นักศึกษาปฏิบัติภายใต้การแนะนำอย่างถูกวิธีและอยู่ในความรับผิดชอบของสถาบัน โดยไม่มีเรื่องของคะแนนเข้ามาเกี่ยวข้อง นอกจากนี้

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528 : 130 – 131) ได้ให้ความหมายเพิ่มอีกว่า กิจกรรมนักศึกษาจัดขึ้นเพื่อพัฒนานักศึกษาด้านต่างๆ นอกเหนือไปจากสิ่งที่บังคับให้ทุกคนต้องศึกษาตามหลักสูตรโดยไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของผลการศึกษานิสิตนักศึกษาทั่วไปเป็นกลุ่มสาวที่มีผลกำลังทั้งร่างกาย ความคิด มีความอยากรู้อยากเห็นและเป็นผู้หวังดีต่อสังคมด้วยจิตใจที่บริสุทธิ์ กิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมนอกหลักสูตรจะต้องช่วยตอบสนองความต้องการของนิสิตนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

สำเนา ขจรศิลป์ (2538) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมนักศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ทางด้านวิชาการให้แก่นักศึกษา
2. เพื่อเป็นการเตรียมนักศึกษาสำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย
3. เพื่อพัฒนานักศึกษาทางด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ
4. เพื่อเพิ่มพูนความสนใจของนักศึกษาให้กว้างขวางขึ้น
5. เพื่อให้ให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
6. เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันกับผู้อื่นให้แก่นักศึกษา
7. เพื่อพัฒนาความสามารถพิเศษของนักศึกษา
8. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม
9. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้รู้จักทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมไทย
10. เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่นักศึกษา

การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา เป็นเพียงบทบาทอย่างหนึ่งในหลายๆ บทบาทที่มหาวิทยาลัยได้ทำหน้าที่ให้การศึกษแก่สังคม และพยายามจะแสดงให้เห็นคุณค่าทางการศึกษาด้านการวิพากษ์วิจารณ์ ไต่แย้ง และเสรีภาพในการแสดงออกของนักศึกษา ด้วยการส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา และมีส่วนร่วมในการแสดงออกซึ่งความสนใจ ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมด้วยความสมัครใจ ลักษณะการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาจะมีความแตกต่างกันไปตามทัศนคติต่อกิจกรรมนั้นๆ (นิจพงศ์ ศรีวรรณ. 2527 : 10) นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับตัวแปรอื่นๆ อีกหลายอย่าง ซึ่งแอสติน (Astin. 1970 : 450) ศึกษาพบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายด้าน เช่น ทัศนคติต่อกิจกรรมประเภทนั้น สภาพความต้องการ และสภาพแวดล้อมต่างๆ เป็นต้น สอดคล้องกับสมโภชน์ อเนกสุข (2529 : 22) ที่กล่าวว่า การที่นักศึกษาจะมีความสนใจ

และความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่ องค์ประกอบส่วนตัวของนักศึกษา ประสบการณ์ของนักศึกษา ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนของนักศึกษา และการสนับสนุนของผู้ปกครองให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม องค์ประกอบแต่ละด้านมีส่วนเกี่ยวข้องกับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา ซึ่งองค์ประกอบที่แตกต่างกันจะส่งผลให้นักศึกษาต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาแตกต่างกัน

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมนักศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมนักศึกษาในด้านต่างๆ ได้แก่ การส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านวิชาการ พัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคม เพื่อฝึกฝนให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และเพื่อส่งเสริมคุณค่าที่ดีและมีมาตรฐานสูงขึ้น

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำหน้าทนาการ

2.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศ

2.2.1.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

ดิพบอย และแอนเดอร์สัน (วัลนิภา พัดเปีย. 2539 : 28 ; อ้างอิงจาก Dipboye; & Anderson. 1954) ได้ศึกษาค่านิยมในการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปลายในโรงเรียนมัธยมในนิวยอร์ก พบว่า นักเรียนชายเลือกอาชีพที่มีรายได้สูง มีความก้าวหน้าในงานและมีความอิสระในการทำงาน ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพที่มีเกียรติยศในสังคม ความน่าสนใจของวิชาชีพ มีการทำงานร่วมกับผู้อื่นและสภาพของการทำงานดี

กริบบอน และโลเนส (วัลนิภา พัดเปีย. 2539 : 28 ; อ้างอิงจาก Gribbon; & Lohnes. 1965) ได้ศึกษาค่านิยมด้านอาชีพของนักเรียนในเมืองบอสตัน พบว่า นักเรียนชายเลือกอาชีพที่มีรายได้สูงและมีเกียรติ ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพที่มีการติดต่อกับผู้อื่นผู้คนและบริการสังคม

2.2.1.2 งานวิจัยในประเทศ

วรรณิกา ทองงอก (2517 : 56 - 58) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่ออาชีพครู วินัยในตนเอง ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน และผลการสอนของนิสิตฝึกสอน วิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก พบว่า ทัศนคติต่อครูของเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกัน

สนั่น รัตนวนศ์ (2526 : 70 - 71) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาชีพของครูบรรจุใหม่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ครูบรรจุใหม่ที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อวิชาชีพครูไม่แตกต่างกัน

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชั้นปีที่ศึกษา

2.2.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

สปริก (วัลนิภา พัดเป็ย. 2539 : 69 ; อ้างอิงจาก Sprink. 1989) ได้ทำการศึกษา จุดมุ่งหมายและเจตคติต่ออาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยมิชิแกน โดยวิธีการติดตามผลระยะยาว พบว่า จุดมุ่งหมายและเจตคติต่ออาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีการเปลี่ยนแปลงน้อยมากจาก ช่วงที่เข้าเรียนจนถึงเรียนจบ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นก็คล้ายคลึงกับที่ตั้งใจไว้เดิม หากแต่ต้อง ศึกษาเพิ่มเติมในระดับสูงขึ้น

2.2.2.2 งานวิจัยในประเทศ

วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 87) ได้เสนอผลการวิจัย สภาพนักศึกษาใน มหาวิทยาลัยของสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับสภาพนักศึกษาในปัจจุบันของประเทศไทย โดยจำแนกตามชั้นปีดังนี้

1. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 รู้สึกตื่นเต้น สนใจต่อทุกๆ สิ่งที่อยู่รอบตัว ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรม การเรียน หรือกิจกรรมสังคมในมหาวิทยาลัย มีความตั้งใจในการศึกษา และอยากปรับตัวให้เข้ากับ วัฒนธรรมมหาวิทยาลัย พร้อมทั้งจะสนิทสนมและเชื่อฟังคำสั่งสอนของอาจารย์

2. นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ไม่ค่อยพอใจครู อาจารย์เริ่มมีความคิดเห็นขัดแย้งและเป็น ปฏิบัติกับต่อมหาวิทยาลัย มีความรู้สึกตนเองเป็นผู้ใหญ่ขึ้น

3. นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มักสงบเงียบ ชอบอยู่กับกลุ่มเพื่อนๆ มีความเฉยเมยต่อสังคม มหาวิทยาลัยและต่อการเรียน อาจจะมีความคิดที่จะเริ่มมีเพื่อนต่างเพศที่สนิทสนมพอที่จะเป็นคู่รัก ต่อไปได้

4. นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ไม่ค่อยยุ่งกับมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่มักจะเริ่มสนใจเกี่ยวกับการ หางาน การศึกษาต่อ และความก้าวหน้าในอนาคต

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าชั้นปีที่ศึกษาน่าจะส่งผลต่อความสามารถในการ เป็นผู้นำนันทนาการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพภาพการสอบคัดเลือกเข้าเรียน

ชิตชนก เชิงเขาว์ (2520) ทำการวิจัยการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่สอบคัดเลือกด้วยวิธีการต่างกัน โดยมีประชากรที่ศึกษา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่เข้ามาศึกษาในปีการศึกษา 2518 ถึง 2519 ใช้วิธีจับคู่ (Matching) เพื่อให้มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างทั้งสองประเภทน้อยที่สุด โดยคำนึงถึง เพศ อายุ ภูมิสำเนา อาชีพบิดา (มารดา) แผนกวิชาที่เรียนในชั้น ม.ศ. 5 และคณะหรือสาขาวิชาที่เข้าศึกษาในชั้นปีที่ 1 ส่วนพื้นความรู้เดิมของนักศึกษาซึ่งแทนด้วยคะแนนจากการสอบชั้น ม.ศ. 5 จัดเป็นตัวแปรเกินที่มีอิทธิพลอย่างสำคัญยิ่งต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนนั้น ไม่สามารถควบคุมได้โดยวิธีการจับคู่ จึงต้องใช้วิธีควบคุมทางสถิติ คือวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมด้วยแบบกลุ่มสุ่ม (Analysis of Covariance with Randomized Block Design) โดยมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ซึ่งแทนด้วยคะแนน

เฉลี่ยสะสมชั้นปีที่ 1 เป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable) ที่ต้องการศึกษา และมีคะแนนชั้น ม.ศ. 5 เป็นตัวแปรเกิน (Extraneous Variable) ซึ่งต้องควบคุมโดยวิธีการสับคัดเลือกต่างกันเป็นตัวแปรอิสระ (Independent Variable) และจำแนกประเภท (Block) ตามคณะหรือสาขาวิชา ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างทั้งสองจะมีความแตกต่างกันเฉพาะ วิธีการในการสับคัดเลือกเท่านั้นจากผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักศึกษาประเภทมหาวิทยาลัยจัดสอบตรงจากนักเรียนในภาคใต้มีคะแนนเฉลี่ยชั้น ม.ศ. 5 ไม่แตกต่างกับนักศึกษาประเภทสอบร่วมเข้ามหาวิทยาลัยที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และนักศึกษาทั้งสองประเภทมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ถ่าย เชียงฉี (2527 : 79 - 80) ได้ศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพทางการเรียนของนักศึกษาประเภทโควต้า และไม่ใช้โควต้าของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำหรับนักศึกษา ที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รุ่นปีการศึกษา 2519 (โควต้าร้อยละ 20) ประเภทมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยแยกเป็นนักศึกษา ประเภทโควต้า 307 คน และไม่ใช้โควต้า 1,500 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาประเภทโควต้าที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าประเภทไม่ใช้โควต้าอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 มีอยู่ 9 ส่วนวิชา คือ คณะศึกษาศาสตร์ วิชาเอกฝรั่งเศสที่เป็นส่วน ค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมรวม คณะวิทยาศาสตร์ วิชาเอกธรณีวิทยา ส่วนที่เป็นวิชาเอกคณะวิศวกรรมศาสตร์ที่เป็นวิชาเอก และค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมรวมและคณะเกษตรศาสตร์ วิชาเอกพืชไร่ที่เป็นค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมรวม

ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ (2527 : 230) ได้ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ประเภทที่ผ่านการสับคัดเลือกพร้อมกับประเภทโควต้าของบางแสนรุ่นปีการศึกษา 2523 - 2526 ที่เรียนหลักสูตร 4 ปี จาก 4 คณะ ได้แก่ คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 533 คน ผลการวิจัยพบว่า อัตราการลาออกกลางคันของนิสิตทั้งสองประเภทรุ่นปีการศึกษา 2523 - 2525 โดยเฉลี่ยร้อยละ 15 เมื่อทดสอบความแตกต่างพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และนิสิตประเภทโควต้า คณะวิทยาศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 คณะศึกษาศาสตร์และคณะวิทยาศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 คณะสังคมศาสตร์และคณะศึกษาศาสตร์ ในชั้นปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านิสิตประเภทสับคัดเลือก นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

วิไล วสุทัฬหการ และคนอื่นๆ (2533 : 66 - 67) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างผู้สำเร็จการศึกษาที่มาจากการสับคัดเลือกแบบโควต้า และการสับคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมของรัฐ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2529 - 2531 ซึ่งผ่านการสับคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในปีการศึกษา 2526 - 2528 ผลการวิจัยสรุปว่า ค่าลำดับชั้นสะสมเฉลี่ยตลอดหลักสูตรของผู้สำเร็จการศึกษาที่มาจากการสับคัดเลือกแบบโควต้าและผู้สำเร็จการศึกษาที่มาจากการสับคัดเลือกส่วนกลางไม่แตกต่างกัน ผู้สำเร็จการศึกษาที่มาจากการสับคัดเลือกแบบโควต้ามีร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาสูงกว่าผู้สำเร็จการศึกษาที่มาจากการสับคัดเลือกส่วนกลางเล็กน้อย และการกระจายของค่าลำดับชั้นสะสมเฉลี่ยตลอดหลักสูตรของผู้สำเร็จการศึกษา

ที่มาจากการสอบคัดเลือกแบบโควตาและส่วนกลางมีการกระจายอยู่ในช่วงที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งจากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าคุณภาพในการสอบคัดเลือกแบบโควตาเทียบได้เท่ากับการสอบคัดเลือกส่วนกลาง ทำให้มีนักศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกันผลการเรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจึงใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่านโยบายการรับนักศึกษาโควตาภาคเหนือประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของวิทยาลัย เชียงใหม่

รุจิพร สุรงค์พิพรรณ (2535 : 56) ได้ศึกษาลักษณะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวรที่ผ่านการคัดเลือกประเภทโควตาและประเภทการสอบคัดเลือกส่วนกลาง ปีการศึกษา 2531 – 2534 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวรที่ผ่านการสอบคัดเลือกประเภทโควตาและประเภทการสอบคัดเลือกส่วนกลาง ปีการศึกษา 2531 – 2534 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในชั้นปีที่ 1 อยู่ในระดับปานกลาง

2.2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.2.4.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

บานิสเตอร์ (Banister. 1972: 4327) ได้ศึกษาโดยใช้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 247 คนและมีค่าระดับความถนัดทางคณิตศาสตร์สูงกว่าระดับกลาง ใช้แบบทดสอบ M.M.P.I. (The Minnesota Multiphase Personality Inventory) แบ่งนักเรียนออกตามประเภทของบุคลิกภาพแสดงตัว เก็บตัว และปกติ อย่างละ 7 คน ให้นักเรียนเรียนวิชาคณิตศาสตร์ด้วยใช้วิธีการสอน 2 วิธี สอนกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มแรกด้วยวิธีบรรยายแล้วให้นักเรียนทำงานเป็นรายบุคคล สัปดาห์ละ 5 ครั้ง และสอนกลุ่มตัวอย่างอีก 3 กลุ่มด้วยวิธีบรรยายเช่นกัน แต่ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มย่อย ช่วยกันแก้ปัญหาและค้นคว้า แล้ววัดผลในครั้งสุดท้าย ผลการศึกษาพบว่า ผลการเรียนของนักเรียนในแต่ละกลุ่มบุคลิกภาพ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และผลการเรียนจำแนกตามสภาพการทำงาน คือ ทำงานเป็นกลุ่มกับทำงานเป็นรายบุคคล ไม่มีความแตกต่างทางสถิติเช่นเดียวกัน แต่นักเรียนที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว เมื่อทำงานเป็นกลุ่ม ได้ผลการเรียนที่มีค่าสูงกว่ากลุ่มที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว ผลการเรียนในสภาพการเรียนเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลไม่แตกต่างกัน

2.2.4.2 งานวิจัยในประเทศ

อรนุช ศรีสะอาด (2534 : 23 - 24) ได้สำรวจบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ในทัศนะของอาจารย์ผู้สอน และสร้างเครื่องมือวัดบุคลิกภาพของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม โดยใช้การสำรวจความคิดเห็นของคณาจารย์ โดยใช้แบบทดสอบเดลฟายอย่างประยุกต์ ได้บุคลิกลักษณะที่พึงประสงค์เรียงจากอันดับความสำคัญมากไปหาน้อย 20 ลักษณะ ดังนี้ มีความรับผิดชอบ รู้จักกาลเทศะ ขยันแสวงหาความรู้

อย่างตอเนื่อง มีความรู้ มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีระเบียบวินัย อดทน และเข้มแข็ง แต่งกายเรียบร้อย ช่วยเหลือส่วนรวม มีความเชื่อมั่นในตนเองในทางที่ถูกต้อง ฉลาด มีไหวพริบ เอื้อเฟื้อ โอบอ้อมอารี มีความรอบคอบ สามัคคี ตรงต่อเวลา ใช้ภาษาถูกต้อง ประหยัด

รัตนา สาคร (2530 : 41 – 50) ได้สร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะเด่นของนักเทคนิคการแพทย์ ได้สร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะมีลักษณะเช่นเดียวกันแบบทดสอบ อี พี พี เอส เป็นแบบบังคับเลือกตอบ (Forced Choice Format) โดยแต่ละข้อประกอบด้วยข้อย่อย 2 ข้อ ให้ผู้ตอบเลือกตอบข้อความที่เป็นจริงหรือใกล้เคียงกับคุณลักษณะของผู้ตอบมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว ซึ่งเป็นการตอบที่เป็นจริงมากกว่าตอบเพื่อให้เป็นไปตามความปรารถนาของสังคม ข้อความที่นำมาเข้าคู่กันในแต่ละข้อนั้น เป็นข้อความที่มีค่าความปรารถนาทางสังคมเท่ากัน และต้องจับคู่ให้ทุกคนลักษณะพบกับทำให้ได้เครื่องมือที่มีข้อคำถามทั้งหมด 49 คู่ หรือ 98 ข้อความ ซึ่งเป็นจริงที่ใช้คะแนน 42 ข้อ อีก 7 ข้อ เป็นข้อซ้ำ เพื่อวัดความคงที่ในการตอบของผู้ตอบเครื่องมือนี้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการตัดสินใจของผู้เชี่ยวชาญและความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เท่ากับ .15 และมีความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ .59

บุษยา ม่วงประเสริฐ (2535 : 66) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษามูลคณิกภาพของนิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของบุคลิภาพทั้ง 15 ด้าน คือ ด้านสัมฤทธิ์ผล ด้านเป็นผู้ตาม ด้านความเป็นระเบียบ ด้านการแสดงออก ด้านการพึ่งตนเอง ด้านการผูกมิตรไมตรีกับผู้อื่น ด้านการเข้าใจตนเองและผู้อื่น ด้านการขอความช่วยเหลือ ด้านความอดทน ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ และด้านการก้าวร้าว จากกลุ่มตัวอย่าง 675 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตที่มีแตกต่างกันในคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ มีบุคลิภาพแตกต่างกัน ในด้านต่างๆทั้ง 15 ด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 - .05

2. ความแตกต่างของบุคลิภาพของนิสิตชั้นปีที่ 1 2 3 และชั้นปีที่ 4 คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ มีบุคลิภาพแตกต่างกันในด้านต่างๆทั้ง 15 ด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 และ .05

3. เปรียบเทียบคะแนนของบุคลิภาพนิสิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ ระดับชั้นปีที่ 4 มีบุคลิภาพแตกต่างกัน ในด้านต่างๆทั้ง 15 ด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 และ .05

มังกร หริรักษ์ (2535 : 85 - 91) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาระดับ ปวส. ประเภทช่างอุตสาหกรรม ที่สถานประกอบการในจังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่ากลุ่มตัวอย่างเป็นสถานประกอบการในจังหวัดสมุทรปราการ รวม 286 แห่ง พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาศึกษาระดับ ปวส.

ประกอบด้วยคุณลักษณะด้านความรู้ และทักษะวิชาชีพคุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ คุณลักษณะด้านความผูกพันคุณลักษณะด้านความมีวินัยในตนเอง

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังได้กล่าวมาสรุปได้ว่า บุคลิกภาพน่าจะมี ความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นทางการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอก นั้นทางการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

2.2.5.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เฮอริเกนฮาร์น (Hergenham, Christian W. 1990 : 5028) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ ระหว่างคุณลักษณะที่มีใช้สติปัญญาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 จาก ครอบครัวที่ยากจนพบว่า

1. นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทำคะแนนแบบทดสอบ CTP (The California Test of Personality) ได้คะแนนน้อยแสดงให้เห็นว่านักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจนมีปัญหาด้านการปรับตัวสูง
2. เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมี ปัญหาทางการปรับตัวน้อยกว่าเด็กที่มีมาจากครอบครัวที่ยากจนทั่วไป
3. ครูตั้งความหวังและประมาณค่าไว้ว่า นักเรียนที่มีการปรับตัวดีจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง แต่นักเรียนที่ยากจนในกลุ่มตัวอย่างมีปัญหาทางด้านการปรับปรุงตัวสูงทำให้การเรียนต่ำ

2.2.5.2 งานวิจัยในประเทศ

จินตนา อินทรไทย (2525 : 48 – 49) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคม และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน ผลวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม แตกต่างกัน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ นักเรียนที่มาจาก ครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สุด ส่วนนักเรียนที่มาจาก ครอบครัวที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมระดับกลาง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงที่สุด

พวงสร้อย วรกุล (2522 : 84) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานครและสงขลาพบว่า โดยส่วนรวมและนักเรียนที่มีฐานะ ทางเศรษฐกิจต่ำ ปานกลางและสูง มีสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

ผ่องพรรณ เกิดพิพัฒน์ (2531 : 160) ได้ศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 1,500 คน ผล

การศึกษาพบว่า นักเรียนที่บิดามารดามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยค่านิยมในการทำงานด้านความอิสระและด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จรัมพร สุวรรณวัฒน์ (2542 : 57) ได้สำรวจปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนธรรมศาสตร์ คลองหลวงวิทยาเขต ปทุมธานี พบว่านักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของครอบครัวที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับลักษณะบางประการ ได้แก่ เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงมีแนวโน้มมีลักษณะเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบหรือมีความมั่นคงทางอารมณ์สูงกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ดังนั้น ผู้วิจัยคาดว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวน่าจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนั้นหนนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว

จารุวรรณ ศรีสว่าง (2542 : 71 – 72) ที่ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตของครูระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ครูมีหน้าที่ดูแลสมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางลบกับสุขภาพจิต

พรทิพย์ เกตุรานนท์ (จิราภรณ์ แพร่ต่วน. 2543 : 24 ; อ้างอิงจากพรทิพย์ เกตุรานนท์. 2537) ได้ทำการศึกษากับพยาบาลในโรงพยาบาลทั่วไปของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า พยาบาลที่ไม่มีภาระทางครอบครัวจะมีความเครียดน้อยที่สุด พยาบาลที่มีภาระความรับผิดชอบต่อครอบครัวหนักจะมีความเครียดสูง

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัวอาจจะส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนนาการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เนื่องจากถ้าบุคคลที่มีความสุขในการมีภาระความรับผิดชอบต่อครอบครัว บุคคลนั้นก็จะมีความสุขจิตดี ส่งผลให้มีสมาธิต่อสิ่งที่กระทำอยู่

2.2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพทางการเรียน

2.2.7.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

โอเบอร์ทัฟเฟอร์ (วิลาส บุญทองขาว. 2527 : 17 ; อ้างอิงจาก Oberteuffer. 1945) ได้ศึกษาสุขภาพจิตของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียนผลการศึกษาพบว่า บรรยากาศในห้องเรียนก็เป็นสิ่งแวดล้อมอย่างหนึ่งที่มีผลต่อสุขภาพจิตของนักเรียนและการจัดบรรยากาศของห้องเรียนดี จะมีส่วนช่วยให้นักเรียนปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

เลย์แมน (Layman. 1975 : 721) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษาใหม่ที่มีต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอกลาโฮมา ผลการศึกษาพบว่า ความเป็นเลิศทางวิชาการและการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีมีความสัมพันธ์กับนักศึกษาใหม่ที่ตั้งใจเรียนมากกว่านักศึกษาที่ไม่ตั้งใจเรียน และการจัดสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยจะส่งผลต่อบุคลิกภาพของนักศึกษา ทั้งด้านความเป็นเลิศทางวิชาการและความมีระเบียบวินัย

วูร์น (Voorn. 1990 : 125) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะขนาดเล็กกับสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย โดยสำรวจความคิดเห็นและสัมภาษณ์ผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจาก 119 วิทยาลัย ใน 5 รัฐ ของเขตตะวันตกของประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมมีอิทธิพลต่อศิลปะขนาดเล็กบุคลิกภาพและการปรับตัวตามธรรมชาติศิลปะขนาดเล็กจะเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกันเมื่อมีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสม

2.2.7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

จินตนา มาพวง (ศรีระพร จันทโนทก. 2538 : 36 ; อ้างอิงจาก จินตนา มาพวง. 2519) ได้ศึกษาตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตและอาจารย์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า ตัวประกอบที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิต วิธีสอน ลักษณะบุคลิกภาพของอาจารย์และทัศนคติของอาจารย์ต่อวิชาที่สอน

สุธีตา หงษาชาติ (2539 : 84 - 85) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในสถาบันบุคลิกภาพ และพฤติกรรมมารับข่าวสารกับความรู้ และการตอบสนองต่อภาวะวิกฤติทางสังคมและสภาพแวดล้อมของนักศึกษาพยาบาลผลการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพด้านมนุษยธรรมการเข้าสังคม การควบคุมอารมณ์ สถานการณ์ด้านการสื่อสารและสภาพแวดล้อมในสถาบันการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ทางสังคมและการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวังแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน คือ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนที่ดี ให้ความสนใจใส่ใจของผู้เรียนสูง ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่า ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน น่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นทนทานการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์

2.2.8.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

แฟลนเดอร์ส (ธีรวัฒน์ นิจนตร.2526 : 84 ; อ้างอิงจาก Flanders. 1959 : 18) ประมวลผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธระหว่างครูกับนักเรียน พบว่า อิทธิพลทางอ้อมที่ช่วยให้นักเรียน

มีอิสระในการแสดงออก เช่น การยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน การยอเยี่ยงชมเชย มีความสัมพันธ์กับเจตคติที่ดีต่อครูและช่วยให้นักเรียนมีนิสัยในการทำงานดีขึ้น

สไตลส์ และดอร์ซีย์ (วิลาส บัญทองขาว.2527 : 16 – 17 ; อ้างอิงจาก Stiles and Dorsey. 1950) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนแบบประชาธิปไตยในโรงเรียนมัธยมศึกษาและปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนดังนี้

การเรียนการสอนแบบอัตตาธิปไตยนั้น ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นแบบสั่งและเชื่อฟังโดยไม่มีข้อโต้แย้ง นักเรียนจะสนใจบทเรียน เพื่อคะแนนของตน โดยไม่คำนึงถึงปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ส่วนครูไม่มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนานักเรียนให้มีความเจริญในด้านต่างๆ เท่าที่ควร เพียงแต่ต้องการให้นักเรียนสนใจบทเรียนที่ตนกำลังสอนเท่านั้น ครูใช้กฎเกณฑ์ตามที่ตนพอใจ บังคับให้นักเรียนปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด โดยไม่คำนึงถึงธรรมชาติจิตใจ หรือ ความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนการสอนแบบนี้ นักเรียนจะมีบุคลิกภาพตัวใครตัวมัน ไม่มีทักษะการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม

การเรียนการสอนแบบประชาธิปไตยนั้น ครูจะเป็นผู้สร้างสถานการณ์ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน ครูยอมรับในเรื่องความแตกต่างของนักเรียนทั้งในด้านความสนใจ ความสามารถ ทักษะคิด ส่วนนักเรียนต้องการได้รับความรู้มากกว่าคะแนนสูงๆ และครูเป็นเพียงที่ปรึกษาของนักเรียนเท่านั้น การเรียนการสอนแบบประชาธิปไตยจึงเป็นการเรียนการสอนที่สร้างบรรยากาศที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ซึ่งบรรยากาศแบบนี้ช่วยให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์

วูน Voon, Randall Jay. (1990 : 41 - 42) ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีอิทธิพลต่อการประสบความสำเร็จอย่างไร พบว่าพฤติกรรมที่แสดงความจงเกลียดจงชังของครูต่อเด็กทำให้เด็กเป็นคนเฉยเมย ถอยหนีเฉื่อยชาต่อการแก้ปัญหาเป็นปฏิปักษ์กับคนอื่นก้าวร้าวปละปรับตัวไม่ได้

2.2.8.2 งานวิจัยในประเทศ

สุมาลี วงศ์ปลุกแก้ว (2526 : 49) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลย มีความเชื่อมั่นในตนเอง แตกต่างกัน นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบประชาธิปไตย และแบบปล่อยปละละเลยมีความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกัน แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีปฏิสัมพันธ์กับครูแบบอัตตาธิปไตย

พรรณี ชูชัย (2532 : 361) พบว่า การที่ครูมีความเมตตากรุณาเห็นอกเห็นใจนักเรียนสนใจนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีความยุติธรรม ตลอดจนมีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน ทำให้นักเรียนรักที่จะเรียน และส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนด้วย

ศรีระพร จันทโนทก (2538 : 36) ได้ศึกษาตัวประกอบที่เกี่ยวข้องประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่าตัวประกอบที่เกี่ยวข้องประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาสังคมศาสตร์ คือความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ต่อวิชาที่สอน

นลินี ธรรมอำนวยสุข (2540 : 52) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเครียดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดกรมพลศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่านักเรียนกลุ่มที่ไม่มีแผนการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเครียดในการเรียนของนักเรียน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูที่ดี มีความเป็นกันเอง หรือเป็นแบบประชาธิปไตยมีผลต่อความเอาใจใส่ทางการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยคาดว่าสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์น่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำในสหภาพของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน

2.2.9.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

เดวิด (David. 1971 : 5789 A) ได้ศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีความพึงพอใจความสัมพันธ์ในชั้นมาก จะมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูงกว่านักศึกษาที่มีความพึงพอใจความสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียนน้อย

บอย (Boyd. 1979 : 175) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลสัมฤทธิ์และความก้าวหน้าทางวิชาการของนักศึกษาผิวดำ จำนวน 800 คน จากมหาวิทยาลัย 40 แห่ง ในช่วง 10 ปี(ระหว่าง ค.ศ. 1970 – 1979) พบว่าความเปลี่ยนแปลงของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ชัดเจนในช่วง 10 ปีนั้น วัดได้จากลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

เดอคอสเตอร์ (ซุมนุช บุญสิทธิ์.2541 : 28 ; อ้างอิงจาก Descoster. 1981) ได้ศึกษาสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยม พบว่า นักเรียนที่มีความพึงพอใจในการมีสัมพันธภาพระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนมีแนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่พอใจในความสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ

เฟอร์แมน (ศรีเรือน แก้วกังวาล. 2530 : 64 ; อ้างอิงจาก Fuhrmann. 1990) ได้ศึกษารายงานการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อวัยรุ่น พบว่า อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีมากกว่าอิทธิพลของครอบครัว เด็กวัยรุ่นจะเข้าหาเพื่อนของตนมากกว่าพ่อแม่ มีการศึกษาที่ชี้ให้เห็นว่าเพื่อนสนิทของคนเรามากจะเป็นเพื่อนในช่วงวัยรุ่น

แพนสินี (Pansini. 1997 : 3683) ได้ศึกษาคุณภาพของรูปแบบสัมพันธภาพในสังคมของวัยรุ่น โดยการทดลองเชิงสำรวจเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับเพื่อน ด้วยการสัมภาษณ์ เป็นผู้ชาย

จำนวน 5 คน และเป็นผู้หญิง 5 คน กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สัมพันธภาพเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ส่งผลต่อสัมพันธภาพกับเพื่อนของวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่า เพศชายและเพศหญิงมีสัมพันธภาพที่คล้ายกัน ซึ่งพบว่า เพศชายมีการเปิดเผยเรื่องของสัมพันธภาพกับเพื่อนทั้งด้านภาษาและอารมณ์มากกว่าเพศหญิง และเพศหญิงจะร่วมกิจกรรมมากกว่าเพศชาย แต่อย่างไรก็ตาม ผลที่ได้มีลักษณะที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สังคมยอมรับในเรื่องการพูดความรู้สึกไว้วางใจกัน

2.2.9.2 งานวิจัยในประเทศ

พูนทรัพย์ วงษ์พานิช (2523 : 13 – 20) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต ของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการ ในวิทยาลัยครู กรุงเทพมหานคร พบว่า การปรับตัวเข้ากับเพื่อนมีอิทธิพลสูงสุดกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการ

จุไร ชุมชุม (2526 : 176) ศึกษาสภาพแวดล้อมทางสังคมในกลุ่มเพื่อนของนิสิตนักศึกษา มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนของนิสิตนักศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

รัตนา ดวงแก้ว (2527 : 155) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเซวาร์ปัญญา สภาพแวดล้อมทางปัญญาและฐานะทางสังคมมีติดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตที่กำลังจะศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 314 คน ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุญศรี จึงธนาเจริญเลิศ (2530 : 46) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวต่อเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม มีการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กาญจน์กมล สุวิทยารัตน์ (2537 : 58) ได้ศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่มีต่อการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมศาสตร์ คลองหลวงวิทยาคม จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกมีการปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิมล หนองพงษ์ (2538 : 49) ศึกษาผลกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครักษ์ อำเภอนครักษ์ จังหวัดนครนายก พบว่า นักเรียนมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคลดีขึ้นหลังจากได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อนที่ดีมีผลทำให้นักเรียนมีความเอาใจใส่ทางการเรียนในหลายด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ความมั่นคงในตนเอง การเข้าสังคม เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่า

สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำ
 นันทนาการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย

2.2.10.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

คิลสกี (Koelsche. 1956 : 357 – 364) ได้ศึกษาปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษา
 แห่งมหาวิทยาลัยอินเดียน่า ผลปรากฏว่า นักศึกษาบางส่วนที่ต้องออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน มี
 ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมมาก แต่ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมด้านการละครสุนทรียภาพและบันเทิงต่างๆ
 ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ไม่ใช่ทางวิชาการ

ดีเมนต์ (Dement. 1976 : 484 – 490) ได้ศึกษานักศึกษาหญิงที่เรียนวิชาเอก
 วิทยาศาสตร์ ปรากฏว่า มีนักศึกษาถึงร้อยละ 35 ของสถาบันที่เรียนไม่สำเร็จ ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม
 นักศึกษาของมหาวิทยาลัย และนักศึกษาที่เรียนสำเร็จ เข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมากกว่า
 นักศึกษาที่เรียนไม่สำเร็จ

2.2.10.2 งานวิจัยในประเทศ

สมโภชน์ อเนกสุข (2529 : 36 – 45) ศึกษาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อความ
 ต้องการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมของนิสิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า องค์ประกอบด้านเพศ
 คณะที่ศึกษาอยู่ ภูมิฐานะของนิสิต ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรม

นลินี กิติเวชกุล (2533 : 108 – 109) ได้ศึกษาการเข้าร่วมกิจกรรมนิตจุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย พบว่า ส่วนใหญ่นิสิตไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม และการเปรียบเทียบการเข้าร่วมกิจกรรม
 นิสิต สรุปได้ดังนี้

1. การเข้าร่วมกิจกรรมสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์ของนิสิตชั้นปีที่ 1 – 4 ของนิสิตชายและนิสิต
 หญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม

2. การเข้าร่วมกิจกรรมฝ่ายวิชาการของนิสิตชั้นปีที่ 1 – 4 ของนิสิตชายและนิสิตหญิงไม่
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นชมรมคอมพิวเตอร์ การเข้าร่วมของนิสิตชั้นปีที่
 1 – 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มว่าสัดส่วนของนิสิตชั้นปีที่ 1 และ
 ชั้นปีที่ 3 ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมจะน้อยกว่าสัดส่วนของนิสิตชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4

3. การเข้าร่วมกิจกรรมฝ่ายพัฒนาสังคมและบำเพ็ญประโยชน์ของนิสิตชั้นปีที่ 1 – 4
 ของนิสิตชายและหญิง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนิสิตส่วนใหญ่ไม่เคยเข้า
 ร่วมกิจกรรม

4. การเข้าร่วมกิจกรรมฝ่ายศิลปะและวัฒนธรรมของนิสิตชั้นปีที่ 1 – 4 ของนิสิตชายและ
 หญิง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. การเข้าร่วมกิจกรรมฝ่ายกีฬาของนิสิตชั้นปีที่ 1 – 4 ของนิสิตชายและหญิงไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาวนา ใจประสาท (2534 : 101) ศึกษาการดำรงชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม เมื่อจำแนกตามเพศพบว่า นักศึกษาชายเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาคณะสูงกว่านักศึกษาหญิง และนักศึกษาหญิงสนใจในกิจกรรมการตักบาตรข้าวสารอาหารแห้งในวันตักบาตรเทโวสูงกว่านักศึกษาชาย

กรกช ศิริ (2536 : 103 – 106) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านส่งเสริมวิชาการของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านส่งเสริมวิชาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในระดับชั้นปานกลาง มีความต้องเข้าร่วมกิจกรรมด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านส่งเสริมวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในระดับมาก

อัมพา ซอญุมินทร์ (2542 : 87) ได้ศึกษาเจตคติต่อกิจกรรมของนักศึกษา ของสถาบันราชภัฏอุดรธานี พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ เข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เข้าร่วมกิจกรรมน้อยที่สุด

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.1 ประวัติคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การผลิตครูพลศึกษาเริ่มในปี พ.ศ. 2456 โดยกระทรวงธรรมการได้จัดตั้งสถานที่ฝึกหัดพลศึกษาขึ้น ณ โรงเรียนมัธยมวัดราชบูรณะ (โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย) เรียกว่า “ห้องพลศึกษา กลาง” สังกัดกรมศึกษาธิการ มีวิชาเรียน 2 วิชา คือ มวยไทย และการตัดตน ต่อมาปี พ.ศ. 2462 กรมศึกษาธิการได้แก้ไขหลักสูตรใหม่และให้ชื่อใหม่ว่า “โรงเรียนพลศึกษากลาง” แต่ยังคงอยู่ ณ ที่เดิมเรียนเฉพาะภาคค่ำ เวลา 16.00 – 19.00 น. หลักสูตรใหม่มี 4 วิชา คือ

1. วิชาลูกเสือ
2. วิชาตัดตนห้อยโหน (ยิมนาสติกส์)
3. วิชาฉิวฉุตสู (ยูโด)
4. วิชามวยไทย มวยฝรั่ง (สากล) และฟันดาบ

ผู้เรียนส่วนมากเป็นครูสอนวิชาสามัญและอบรมวิชาชุดอยู่ ณ สามัคยาจารย์สมาคม ซึ่งอยู่ในบริเวณเดียวกัน ผู้สอบได้ 2 วิชา ได้รับประกาศนียบัตรครูผู้สอนพลศึกษา (พ.ต.) สอบได้ 3 วิชา ได้รับประกาศนียบัตรครูพลศึกษาโท (พ.ท.) และถ้าสอบได้ 4 วิชา จึงจะได้รับประกาศนียบัตรครูพลศึกษาเอก (พ.อ.) หลักสูตรการสอนไม่แน่นอนใน 4 วิชา อาจเรียนได้ในปีเดียวหรือที่ปีจบก็ได้ตามความสามารถ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2476 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดตั้งกรมพลศึกษาขึ้น จึงได้ออนโรงเรียนพลศึกษากลางมาสังกัดกรมพลศึกษาในปี พ.ศ. 2479 แต่ยังคงตั้งอยู่ ณ ที่เดิมและได้ย้ายมาอยู่อาคารใหม่ บริเวณกรีฑาสถานแห่งชาติซึ่งเป็นที่ตั้งในปัจจุบันนี้ เมื่อต้นปี พ.ศ. 2483 กรมพลศึกษาได้แก้ไขปรับปรุงหลักสูตรใหม่ โดยแบ่งหมวดวิชาออกเป็น 2 หมวด คือ

1. หมวดวิชาบังคับ ได้แก่ วิชาจรรยาครู ลูกเสือ สุขศึกษา ปฐมพยาบาล กายบริหาร กรีฑา และกีฬา (หญิงมีเนตบอล วอลเลย์บอล ชายมีบาสเกตบอล ฟุตบอล ตะกร้อ)

2. หมวดวิชาไม่บังคับ มี 4 วิชา คือ

ก. มวยไทยและมวยสากล

ข. กระบี่กระบองและฟันดาบ

ค. ดัดตนส่วนห้อยโหน (ยิมนาสติกส์)

ง. ญิวญิตสู (ยูโด)

เมื่อผู้เรียนสอบได้หมวดวิชาบังคับแล้ว จะได้ประกาศนียบัตรประโยคครูสอนพลศึกษาตรี (พ.ต.) และถ้าสอบได้หมวดวิชาไม่บังคับอีก 2 ชุด ได้รับประกาศนียบัตรประโยคครูพลศึกษาโท (พ.ท.) ถ้าได้หมด 4 ชุด ได้รับประกาศนียบัตรประโยคครูพลศึกษาเอก (พ.อ.)

ในปี พ.ศ. 2493 กรมพลศึกษาได้ปรับปรุงหลักสูตรการผลิตครูพลศึกษาให้สอดคล้องกับการผลิตครูสามัญอื่น มีหลักสูตร 5 ปี และให้ชื่อใหม่โรงเรียนใหม่ว่า “โรงเรียนฝึกหัดครูศึกษา” รับนักเรียนต่อจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยได้รับทุนของจังหวัดและจังหวัดสอบคัดเลือกมาจังหวัดละ 2 คน (เฉพาะชาย) การเรียนเป็นแบบโรงเรียนประจำ วิชาเรียน 5 หมวด คือ

1. หมวดวิชาครูและสังคมศึกษา

2. หมวดวิชาภาษาอังกฤษ

3. หมวดวิชาภาษาไทย

4. หมวดวิชาพลศึกษา (กรีฑาและกีฬา)

5. หมวดวิชาประกอบมีสุขภาพ อนามัย สรีรกายวิภาคศาสตร์ ชีววิทยา และการเล่นเข้าจังหวะ

ผู้ที่เรียนจบปีที่ 1 จะได้ประกาศนียบัตรประโยคครูสอนพลศึกษา (พ.ต.) จบปีที่ 3 ได้รับประกาศนียบัตรประโยคครูพลศึกษาโท (พ.ท.) และจบปีที่ 5 ได้รับประกาศนียบัตรประโยคครูพลศึกษาเอก (พ.อ.) และต่อมาปี พ.ศ. 2497 ได้เปิดรับส่วนกลางโดยโรงเรียนสอบคัดเลือกเอง เรียนแบบไปกลับและได้รับนักเรียนหญิงด้วย

ในปี พ.ศ. 2497 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ขยายโครงการด้านการฝึกหัดครู โดยตั้งกรมการฝึกหัดครูขึ้น เพื่อจะไดรวบรวมการฝึกหัดครูซึ่งอยู่ในสังกัดต่างๆ มาอยู่ด้วยกัน ดังนั้นโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษาจึงโอนไปสังกัดแผนกฝึกหัดครูพลานามัย กองโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษาจึงได้ขอตั้ง

“วิทยาลัยพลศึกษา” ขึ้นแทนโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษา เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2498 โดยจัดหลักสูตรการเรียน 4 ปี และ 2 ปี หลักสูตร 4 ปี รับนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ส่วนหลักสูตร 2 ปี รับนักเรียนที่สำเร็จชั้นเตรียมอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าทั้งสองหลักสูตรนี้ผู้สำเร็จจะได้รับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (พลศึกษา) หรือ ป.กศ.สูง (พลศึกษา)

เนื่องจากจำนวนครูพลศึกษาไม่เพียงพอกับความต้องการ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ดังนั้นกรมการฝึกหัดครูจึงมีนโยบายผลิตครูในระดับนี้ขึ้น แต่เนื่องจากขาดผู้ดำเนินการในด้านนี้จึงมอบให้กรมพลศึกษาดำเนินการแทน ดังนั้น “โรงเรียนฝึกหัดครูพลานามัย” จึงเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2501 โดยรับนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลักสูตร 2 ปี ผู้เรียนสำเร็จได้รับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (พลานามัย) เท่านั้น

ต่อมาในปี พ.ศ. 2511 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ระงับการผลิตครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (พลานามัย) และมอบหมายให้กรมพลศึกษาดำเนินการผลิตครูเฉพาะประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (พลศึกษา) อย่างเดียว

เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2513 กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติประกาศตั้ง “วิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษา” โดยให้วิทยาลัยใหม่เป็นสาขาหนึ่งของวิทยาลัยวิชาการศึกษา แต่มอบให้กรมพลศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ มีหน้าที่ผลิตครูพลศึกษาระดับปริญญา ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจะได้รับปริญญาการศึกษามัธยมศึกษา (พลศึกษา) หรือ กศ.บ. (พลศึกษา) ทั้งนี้ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีการศึกษา 2513 โดยรับนิสิตปี 1 จำนวน 361 คน จากผู้ที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 5 และประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) หลักสูตร 4 ปี โดยสภากาการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการสอบคัดเลือกและรับนิสิตปีที่ 3 จากผู้ที่จบประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (พลศึกษา) หลักสูตร 2 ปี จำนวน 59 คน วิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษาสอบคัดเลือกเอง

3.2 หลักสูตรการเรียนในวิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษา ประกอบด้วย

1. วิชาสามัญ ได้แก่ วิชาภาษาอังกฤษ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ประมาณหนึ่งในสามของวิชาที่ต้องเรียนทั้งหมด
2. วิชาการศึกษา ได้แก่ วิชาการศึกษา จิตวิทยาการศึกษาและวิธีสอนประมาณหนึ่งในห้าของวิชาที่ต้องเรียนทั้งหมด
3. วิชาพลศึกษาและสันทนาการ ซึ่งเป็นวิชาเอกมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ประกอบด้วยวิชาหลัก ซึ่งบัณฑิตจะนำไปใช้สอนในโรงเรียนต่างๆ กับวิชาเลือก เช่น วิชาต่อสู้และป้องกันตัวกีฬาทางน้ำ กีฬาไทย กีฬาอื่นๆ ประมาณหนึ่งในสามของวิชาที่ต้องเรียนทั้งหมด
4. วิชาสุขศึกษา (วิชาโท) ประมาณหนึ่งในสิบของวิชาที่ต้องเรียนทั้งหมด วิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษาดำเนินการผลิตครู กศ.บ. (พลศึกษา) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2513 เรื่อยมาจนกระทั่งในเดือนมิถุนายน 2517 จึงเปิดสอนวิชาพลศึกษาระดับปริญญาโท ขึ้นมีนิสิตรุ่นแรก 8 คน

เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษา ได้รับการยกฐานะเป็น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา ซึ่งเป็นวิทยาเขตหนึ่งของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยรัฐ และยังคงดำเนินการผลิตครูระดับปริญญาตรี ในสาขาวิชาเอกพลศึกษา วิชาโทสุขศึกษา และปริญญาโท และเปลี่ยนการเรียนเป็นระบบทวิภาค (Semester)

ในปีการศึกษา 2518 ได้เปิดรับนิสิตปริญญาตรี วิชาเอกสุขศึกษา ขึ้นอีกสาขาหนึ่งจำนวน 28 คน

ในปีการศึกษา 2522 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา ได้เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรีการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกวิทยาศาสตร์ และวิชาเอกสังคมศึกษาขึ้นอีก 2 สาขา

ในปีการศึกษา 2524 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา ได้เปิดสอนหลักสูตรปริญญาตรีการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย ขึ้นอีก 1 สาขา

ในปีการศึกษา 2525 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา ได้รับอนุมัติให้เปิดสอนระดับปริญญาตรีตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 4 ปี) 3 สาขาวิชาเอก คือ วิชาเอกพลศึกษา สุขศึกษา และสหนันทนาการ

ในปีการศึกษา 2532 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา ได้ยุบรวมเป็นคณะพลศึกษา เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2532 สถานที่ตั้งมี 2 แห่ง คือ ที่สนามกีฬาแห่งชาติและที่ประสานมิตร ได้เปิดสอนระดับปริญญาตรีตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี) 2 สาขาวิชาเอก ได้แก่ พลศึกษา สุขศึกษา ปริญญาตรีตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 4 ปี) 3 สาขาวิชาเอก ได้แก่ พลศึกษา สุขศึกษา และสหนันทนาการ ปริญญาโทตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (ภาคปกติ) 2 สาขาวิชาเอก ได้แก่ พลศึกษา และสุขศึกษา

ในปีการศึกษา 2533 เปิดหลักสูตรระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) สาขาวิชาเอกพลศึกษา

ในปีการศึกษา 2534 เปิดหลักสูตรระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) สาขาวิชาเอกสุขศึกษา

ในปีการศึกษา 2536 เปิดหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) สาขาวิชาพลศึกษา สาขาวิชาสุขศึกษา และสาขาวิชาสหนันทนาการ และปีการศึกษา 2538 เปิดหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2537 : 121 - 124)

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวนทั้งหมด 215 คน เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 49 คน นิสิตชั้นปีที่ 2 จำนวน 63 คน นิสิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 60 คน นิสิตชั้นปีที่ 4 จำนวน 43 คน เป็นเพศชาย 127 คนเป็นเพศหญิง 88 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ดังแสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

ระดับชั้น	เพศ		จำนวน (คน)
	ชาย	หญิง	
ชั้นปีที่ 1	25	24	49
ชั้นปีที่ 2	38	25	63
ชั้นปีที่ 3	36	24	60
ชั้นปีที่ 4	28	15	43
รวม	127	88	215

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถของผู้นำนันทนาการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา สถานภาพของการสอบคัดเลือกเข้าเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว

- ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน
 ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์
 ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน
 ตอนที่ 7 แบบสอบถามความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา มีรายละเอียดดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนิสิต เมื่ออ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความและเติมข้อความในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงของนิสิต

1. เพศ
     ( ) ชาย   ( ) หญิง
2. ชั้นปีที่ศึกษา
     ( ) ชั้นปีที่ 1
     ( ) ชั้นปีที่ 2
     ( ) ชั้นปีที่ 3
     ( ) ชั้นปีที่ 4
3. สถานะภาพของการสอบคัดเลือกเข้าเรียน
     ( ) สอบคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัย
     ( ) สอบคัดเลือกจากระบบโควต้า
4. รายได้ของผู้ปกครองรวมกัน.....บาท / เดือน
5. การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย
     เคย.....ครั้ง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ผู้วิจัยจะสร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพตามขั้นตอนนี้ต่อไป

2.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพแบบเก็บตัว – แสดงตัวแล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

2.2 ศึกษาแบบสอบถามบุคลิกภาพ ของ ภัทธีรา รอดสการ (2548 :153 - 154)

2.3 สร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพ ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 2.1 และข้อ 2.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อ

ตัวอย่างแบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามบุคลิกภาพ ขอให้นิสิตอ่านข้อความในแบบสอบถามนี้อย่างละเอียด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุดเพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้ารู้สึกกังวลใจเมื่ออยู่กับคนไม่รู้จัก					
00	ข้าพเจ้าชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อ ดังนี้

	ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)	ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3

จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลความหมาย

ผู้วิจัยแปลความหมายคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย บุคลิกภาพของสมจิต อภิชนาพงศ์ (2523 : 21) และกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

ผู้ที่ได้คะแนน	20 - 50	หมายถึง	มีลักษณะบุคลิกภาพแบบเก็บตัว
ผู้ที่ได้คะแนน	51 - 100	หมายถึง	มีลักษณะบุคลิกภาพแบบแสดงตัว

ตอนที่ 3 แบบสอบถามภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว มีขั้นตอนการสร้างต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัวแล้ว นำมาเป็นแนวทางในการสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

3.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว ของ กุสุมา ศิลปี (2549 : 113)

3.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัวตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 3.1 และ 3.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด จำนวน 7 ข้อ

ตัวอย่าง แบบสอบถาม ภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว ให้นิสิตอ่านข้อความในแบบสอบถามอย่างละเอียด แล้วตอบโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุดเพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้ามีหน้าที่ทำความสะอาดบ้าน					
00	ข้าพเจ้าไม่เคยแบ่งเบากภาระของครอบครัว					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อ ดังนี้

	ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)	ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	มีภาระความรับผิดชอบต่อครอบครัวมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	มีภาระความรับผิดชอบต่อครอบครัวปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	มีภาระความรับผิดชอบต่อครอบครัวน้อย

ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน มีขั้นตอนการสร้างต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพทางการเรียนแล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

4.2 ศึกษาแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียนของ สุวีรี ปิ่นเจริญ (2545 : 125 - 126)

4.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียนตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 4.1 และ 4.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด จำนวน 14 ข้อ

ตัวอย่างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน ขอให้นิสิตอ่านข้อความในแบบสอบถามนี้อย่างละเอียด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุดเพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	<u>สถานที่เรียน</u> ห้องเรียนมีเสียงดังรบกวน					
00	อากาศในห้องเรียนถ่ายเทดี					
0	<u>สื่ออุปกรณ์การเรียน</u> อุปกรณ์การสอนมีสภาพพร้อมใช้งาน					
00	อุปกรณ์การเรียนการสอนมีสภาพเก่า					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อ ดังนี้

	ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)	ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนดี
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนไม่ดี

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ มีขั้นตอนการสร้างต่อไปนี้

5.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

5.2 ศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ของ สุธาสนี่ ใจเย็น (2545 : 108)

5.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 5.1 และ 5.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ ขอให้ นิสิตอ่านข้อความในแบบสอบถามนี้อย่างละเอียด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ช่องใด ช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุดเพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	<u>การปฏิบัติตนของนิสิตต่ออาจารย์</u> นิสิตปรึกษาอาจารย์เมื่อมีปัญหาไม่สบายใจ					
00	<u>การปฏิบัติตนของอาจารย์ต่อนิสิต</u> อาจารย์เป็นกันเองกับนิสิต					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อ ดังนี้

	ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)	ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	มีสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ดี
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	มีสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	มีสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ไม่ดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน มีขั้นตอนการสร้างต่อไปนี้

6.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนแล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

6.2 ศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ ของ สุธาสินี ใจเย็น (2545 : 109)

6.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 6.1 และ 6.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด จำนวน 12 ข้อ

ตัวอย่างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน ขอให้ นิสิตอ่านข้อความในแบบสอบถามนี้อย่างละเอียด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ช่องใด ช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุดเพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น โดยมี หลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้าเข้ากับเพื่อนไม่ได้					
00	ข้าพเจ้าปรึกษาปัญหาส่วนตัวกับเพื่อนได้					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อ ดังนี้

	ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)	ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	มีสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนดี
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	มีสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	มีสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนไม่ดี

ตอนที่ 7 แบบสอบถามความสามารถในการเป็นผู้นำนักศึกษา มีขั้นตอนการสร้างต่อไปนี้

7.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเป็นผู้นำนักศึกษา แล้วนำมาเป็นแนวทางในการสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ

7.2 ศึกษาแบบสอบถามความสามารถในการเป็นผู้นำนักศึกษา

7.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนตามแนวคิดที่ได้จากข้อ 7.1 และ 7.2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด จำนวน 44 ข้อ

ตัวอย่างแบบสอบถามความสามารถในการเป็นผู้นำนักศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความสามารถในการเป็นผู้นำนักศึกษา ให้นิสิตอ่านข้อความในแบบสอบถามอย่างละเอียด แล้วตอบโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุดเพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	ด้านกิจกรรมกลุ่ม นิสิตมีความสามารถในการสาธิต แสดงนำ กิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม					

00	นิสิตมีความสามารถในการควบคุมการจัดกิจกรรมได้อย่างราบรื่น					
0	<u>ด้านเกม</u> นิสิตสามารถควบคุมการจัดเกมได้อย่างราบรื่น					
00	นิสิตสามารถสร้างบรรยากาศในการเล่นเกมน					
0	<u>ด้านเพลงนันทนาการ</u> นิสิตสามารถสร้างบรรยากาศในการร้องเพลงนันทนาการได้					
00	นิสิตสามารถแสดงท่าทางประกอบเพลงนันทนาการได้					

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยตรวจและให้คะแนนตามข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อ ดังนี้

	ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)	ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)
จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3
จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง มีความสามารถในการเป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง มีความสามารถในการเป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการปาน

กลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง มีความสามารถในการเป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการน้อย

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยจะดำเนินการเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ตามลำดับต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยจะสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะแล้วนำไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยจะนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์ ตรวจสอบความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ รวมถึงภาษาที่ใช้ ก่อนนำไปทดลองใช้

2. ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามซึ่งปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item Discrimination) โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test โดยเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาเป็นแบบสอบถามการวิจัย ปรากฏว่าได้ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามดังนี้

2.1 แบบสอบถามบุคลิกภาพ จำนวน 20 มีค่า t ระหว่าง 2.046 – 6.042

2.2 แบบสอบถามภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว จำนวน 7 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 4.656 – 9.204

2.3 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน จำนวน 14 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.67 – 10.86

2.4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ จำนวน 15 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 3.049 – 9.321

2.5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน จำนวน 12 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 4.772 – 12.569

2.6 แบบสอบถามความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ จำนวน 44 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 4.238 – 10.014

3. ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วตามข้อ 2 มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3.1 แบบสอบถามบุคลิกภาพ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7271

3.2 แบบสอบถามภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6929

3.3 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7817

3.4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6845

3.5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8521

3.6 แบบสอบถามความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9633

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยื่นต่อคณะบดีคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถของผู้นำนันทนาการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนิสิตวิชาเอกนันทนาการ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 215 ฉบับ และรับแบบสอบถามคืนจำนวน 202 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.95 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 3 - 7 มกราคม พ.ศ.2551
3. ผู้วิจัยคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 202 ชุด ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับแล้วผู้วิจัยจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนกับความสามารถของผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถของผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
  - 2.1 การหาค่าอำนาจจำแนก (Item Discrimination) เป็นรายชื่อของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t-test

2.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการความสามารถของผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1

3.2 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถของผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละค่า (Mean Squares)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F – distribution
r_{xy}	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย
$\hat{Y}$	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์ที่แทนค่าในรูปคะแนนมาตรฐาน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์
SE_{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
X_1	แทน	เพศ : ชาย
X_2	แทน	เพศ : หญิง
X_3	แทน	ระดับชั้น : ชั้นปีที่ 1
X_4	แทน	ระดับชั้น : ชั้นปีที่ 2
X_5	แทน	ระดับชั้น : ชั้นปีที่ 3
X_6	แทน	ระดับชั้น : ชั้นปีที่ 4
X_7	แทน	สถานภาพการสอบเข้าเรียน : สอบคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัย
X_8	แทน	สถานภาพการสอบเข้าเรียน : สอบคัดเลือกจากระบบโควตา
X_9	แทน	ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
X_{10}	แทน	การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย

X_{11}	แทน	บุคลิกภาพ
X_{12}	แทน	ภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว
X_{13}	แทน	ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน
X_{14}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์
X_{15}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน
Y	แทน	ความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับความสามารถของผู้นำนันทนาการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่ส่งผลต่อความสามารถของผู้นำนันทนาการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอจำนวนร้อยละของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และสถานภาพของการสอบคัดเลือกเข้าเรียน

ตอนที่ 2 เสนอค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย บุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน และความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับความสามารถของผู้นำนันทนาการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่ส่งผลต่อความสามารถของผู้นำนันทนาการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอก

นันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 เสนอจำนวนร้อยละของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และสถานภาพของการสอบคัดเลือกเข้าเรียน ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา และสถานภาพของการสอบคัดเลือกเข้าเรียน

ปัจจัย	ระดับตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	124	61.39
	หญิง	78	38.61
	รวม	202	100.00
ชั้นปีที่ศึกษา	ชั้นปีที่ 1	47	23.27
	ชั้นปีที่ 2	61	30.20
	ชั้นปีที่ 3	54	26.73
	ชั้นปีที่ 4	40	19.80
	รวม	202	100.00
สถานะภาพของการสอบคัดเลือกเข้าเรียน	สอบคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัย	86	42.57
	สอบคัดเลือกจากระบบโควต้า	116	57.43
	รวม	202	100.00

จากตาราง 2 พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 202 คน เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 61.39 รองลงมาเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 38.61 ตามลำดับ

จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 30.20 รองลงมานิสิตชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 26.73 ส่วนนิสิตชั้นปีที่ 4 มีน้อยที่สุด โดยมีเพียงร้อยละ 19.80 ตามลำดับ

จำแนกตามสถานะภาพของการสอบคัดเลือกเข้าเรียน พบว่า ส่วนใหญ่สอบคัดเลือกจากระบบโควต้า คิดเป็นร้อยละ 57.43 รองลงมาสอบคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 42.57 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 เสนอผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย บุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน และความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย บุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน และความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย	8.68	.79	น้อย
บุคลิกภาพ	69.22	7.34	บุคลิกภาพแบบแสดงตัว
ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว	39,735.45	15931.23	ต่ำ
ภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว	3.57	.68	ปานกลาง
ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน	3.24	.56	ดีพอใช้
สถานที่เรียน	3.35	.56	ดีพอใช้
สื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน	3.12	.77	ดีพอใช้
สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์	3.67	.46	ดี
สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน	3.96	.57	ดี
ความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ	3.87	.56	มาก
ด้านกิจกรรมกลุ่ม	3.62	.52	ปานกลาง
ด้านเกม	3.90	.59	มาก
ด้านเพลงนันทนาการ	4.10	.72	มาก

จากตาราง 3 พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยน้อย มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ มีภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัวปานกลาง มีลักษณะทางกายภาพทางการเรียนดีพอใช้ มีสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์และสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนดี และมีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการมาก โดยแยกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านกิจกรรมกลุ่มมีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการปานกลาง ส่วนด้านเกมและด้านเพลงนันทนาการมีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการมาก

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับความสามารถของผู้นำนั้นทางการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนั้นทางการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในการเรียน กับความสามารถในการเป็นผู้นำชั้นนทนาการ

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	Y
X ₁	1.000	-1.000**	-0.093	-0.010	0.020	0.088	0.004	-0.004	0.063	-0.169**	0.041	-0.099	0.160*	0.059	0.016	0.129*
X ₂		1.000	0.093	0.010	-0.020	-0.088	-0.004	0.004	-0.063	0.169**	-0.041	0.099	-0.160*	-0.059	-0.016	-0.129*
X ₃			1.000	-0.362**	-0.333**	-0.274**	0.023	-0.023	0.035	0.583**	0.125*	-0.092	0.224**	0.042	0.176**	-0.055
X ₄				1.000	-0.397**	-0.327**	-0.021	0.021	0.129*	0.016	0.094	-0.129*	-0.066	0.109	0.058	0.109
X ₅					1.000	-0.300**	0.023	-0.023	-0.120*	-0.388**	-0.180**	0.070	-0.038	-0.201**	-0.223**	-0.136*
X ₆						1.000	-0.026	0.026	-0.052	-0.206**	-0.040	0.168**	-0.119*	0.053	-0.006	0.084
X ₇							1.000	-1.000**	-0.122*	-0.078	0.044	-0.025	0.055	0.088	-0.013	0.014
X ₈								1.000	0.122*	0.078	-0.044	0.025	-0.055	-0.088	0.013	-0.014
X ₉									1.000	-0.037	-0.083	-0.100	-0.006	-0.094	0.086	0.093
X ₁₀										1.000	0.320**	0.044	0.191**	0.208**	0.275**	0.123*
X ₁₁											1.000	0.259**	0.236**	0.503**	0.611**	0.618**
X ₁₂												1.000	0.166**	0.364**	0.144*	0.301**
X ₁₃													1.000	0.374**	0.250**	0.082
X ₁₄														1.000	0.436**	0.373**
X ₁₅															1.000	0.562**
Y																1.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำ
 นั้นทนทานการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนั้นทนทานการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ เพศ : ชาย(X_1) และการเข้าร่วมกิจกรรมใน
 มหาวิทยาลัย(X_{10}) และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นทนทานการ ของ
 นิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนั้นทนทานการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย ได้แก่ บุคลิกภาพ(X_{11}) ภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว
 (X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์(X_{14}) และสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน(X_{15})

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นทนทานการ ของนิสิตระดับ
 ปริญญาตรี วิชาเอกนั้นทนทานการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .05 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ เพศ : หญิง(X_2) และระดับชั้น : ชั้นปีที่ 3 (X_5)

ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นทนทานการของนิสิตระดับปริญญาตรี
 วิชาเอกนั้นทนทานการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มี 7 ปัจจัย ได้แก่ระดับชั้น:ชั้นปีที่ 1
 (X_3) ระดับชั้น : ชั้นปีที่ 2(X_4) ระดับชั้น : ชั้นปีที่ 4(X_6) สถานภาพการสอบเข้าเรียน : สอบคัดเลือกจาก
 ทบวงมหาวิทยาลัย(X_7) สถานภาพการสอบเข้าเรียน : สอบคัดเลือกจากระบบโควตา(X_8) ฐานะทาง
 เศรษฐกิจของครอบครัว(X_9) และลักษณะทางกายภาพทางการเรียน(X_{13})

ตอนที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมใน
 มหาวิทยาลัยที่ส่งผลต่อความสามารถของผู้ผู้นำนั้นทนทานการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอก
 นั้นทนทานการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ
 (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตาราง 5 และตาราง 6

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ
ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	3	29.921	7.480	55.993**
Residual	198	33.141	.168	
Total	201	63.062		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่ามี 3 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัย	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₁₁	.628	.109	.387	.618	.382	123.876**
X ₁₁ , X ₁₅	.294	.064	.299	.661	.436	77.053**
X ₁₁ , X ₁₅ , X ₁₂	.140	.044	.170	.677	.459	55.993**
a = .066						
R = .677						
R ² = .459						
SE _{est} = .415						

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ บุคลิกภาพ (X₁₁) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน (X₁₅) และภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว (X₁₂) ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการเป็นผู้นำนันทนาการ ได้ร้อยละ 45.9 จึงนำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนากการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอก
นั้นหนากการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = .066 + .628 X_{11} + .294 X_{15} + .014X_{12}$$

สมการพยากรณ์ความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนากการของนิสิตระดับปริญญาตรี
วิชาเอกนั้นหนากการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .387 X_{11} + .299 X_{15} + .170X_{12}$$

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนบุคคล ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับความสามารถของผู้นำนันทนาการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านส่วนบุคคล ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่ส่งผลต่อความสามารถของผู้นำนันทนาการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความสามารถของผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับความสามารถของผู้นำนันทนาการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ปัจจัยด้านส่วนบุคคล ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยส่งผลต่อความสามารถของผู้นำนันทนาการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวนทั้งหมด 215 คน เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 49 คน นิสิตชั้นปีที่ 2 จำนวน 63 คน นิสิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 60 คน นิสิตชั้นปีที่ 4 จำนวน 43 คน เป็นเพศชาย 127 คนเป็นเพศหญิง 88 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา สถานภาพของการสอบคัดเลือกเข้าเรียน ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale Type) มี 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.046 - 6.042 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .727

ตอนที่ 3 แบบสอบถามภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale Type) มี 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 4.656 - 9.204 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .692

ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะทางกายทางการเรียน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale Type) มี 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 2.67 - 10.86 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .781

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale Type) มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 3.049 - 9.321 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .684

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale Type) มี 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 4.772 - 12.569 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .8521

ตอนที่ 7 แบบสอบถามความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert scale Type) มี 5 ระดับ จำนวน 44 ข้อ มีค่า t อยู่ระหว่าง 4.238 - 10.782 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .963

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปขออนุญาต คณะบดีคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒไป

เก็บรวบรวมข้อมูลกับนิสิตวิชาเอกนันทนาการ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 215 ฉบับ ได้รับคืนมา จำนวน 202 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.54 โดยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 3 - 7 มกราคม 2551

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 202 ฉบับ ที่นิสิตตอบมาคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ คือ ตอบคำถามครบทุกข้อ ปรากฏว่าสมบูรณ์ทุกฉบับ จากนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์ปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีดังนี้
  - 1.1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ เพศ : ชาย(X_1) และ การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย(X_{10})
  - 1.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย ได้แก่ บุคลิกภาพ(X_{11}) ภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว(X_{12}) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์(X_{14}) และสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน(X_{15})

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ เพศ : หญิง(X_2) และระดับชั้น : ชั้นปีที่ 3 (X_5)

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มี 7 ปัจจัย ได้แก่ ระดับชั้น:ชั้นปีที่ 1 (X_3) ระดับชั้น : ชั้นปีที่ 2(X_4) ระดับชั้น : ชั้นปีที่ 4(X_6) สถานภาพการสอบเข้าเรียน : สอบคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัย(X_7) สถานภาพการสอบเข้าเรียน : สอบคัดเลือกจากระบบโควตา(X_8) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว(X_9) และลักษณะทางกายภาพทางการเรียน(X_{13})

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุดได้แก่ บุคลิกภาพ (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน (X_{15}) และภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว (X_{12}) ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการเป็นผู้นำนันทนาการ ได้ร้อยละ 45.9

5. สมการพยากรณ์ความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์ความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = .066 + .628 X_{11} + .294 X_{15} + .014X_{12}$$

5.2 สมการพยากรณ์ความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .387 X_{11} + .299 X_{15} + .170X_{12}$$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษานี้ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีดังนี้

1.1 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ เพศ : ชาย(X_1) และการเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย(X_{10}) อภิปรายได้ดังนี้คือ

1.1.1 เพศ : ชายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำ นันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านิสิตชายมีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการมาก ทั้งนี้เพราะนิสิตชายซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น ส่วนใหญ่มักจะให้ความสนใจในกิจกรรมที่ต้องใช้กำลัง และกิจกรรมนันทนาการ เช่น การแข่งขันกีฬา การทำกิจกรรมโลดโผนกับเพื่อน หรือกิจกรรมนันทนาการที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้น เพราะทำให้เกิดความสนุกสนาน และทำให้ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ โดยนิสิตชายจะมีความขยัน ความตั้งใจ และเอาใจใส่ต่อการเรียนน้อย ดังที่ ชลิตร์ รัตนะ (2538 : 73) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า บุคลากรชาย มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภท เกม กีฬา และกีฬาสูงสุด การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการประเภทเกม กีฬาก็ทำให้มีประสบการณ์ในการทำกิจกรรมนันทนาการเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า เพศ : ชายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.1.2 การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านิสิตที่เข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยมากมีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการมาก ทั้งนี้เพราะการที่นิสิตได้เข้าร่วมกิจกรรมที่หน่วยงานต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยได้จัดขึ้นมาอย่างบ่อยครั้งนั้น ทำให้นิสิตมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการมาก ส่งผลให้นิสิตเกิดการเรียนรู้เทคนิคการเป็นผู้นำนันทนาการ ทำให้เกิดความรู้สึกและทัศนคติทางบวกต่อกิจกรรมในมหาวิทยาลัย และสามารถสร้างสัมพันธภาพกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมคนอื่น ๆ ได้ โดยมีการให้เกียรติผู้เข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งมีความสามารถในการวิเคราะห์ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการได้ เพราะสิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้นำนันทนาการมีความเข้าใจและรู้ถึงความต้องการของผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ดีขึ้น อันจะเป็นผลทำให้การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการประสบผลสำเร็จ ดังที่ ดุษฎี สรวงจันทร์ (2545 : 49) กล่าวว่า การที่นิสิตได้มีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมมาก จึงทำให้นิสิตสามารถเป็นผู้นำในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมนันทนาการได้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัย ได้แก่ บุคลิกภาพ(X_{11}) ภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว

(X₁₂) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์(X₁₄) และสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน(X₁₅) อภิปรายได้ดังนี้คือ

1.2.1 บุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำ นันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นิสิตที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวมีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการมาก ทั้งนี้เพราะนิสิตที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวเป็นลักษณะของนิสิตที่ชอบเข้าสังคม ชอบสังสรรค์ ลักษณะเปิดเผย ช่างพูด ชอบทำกิจกรรมที่ทำให้เกิดความตื่นเต้น สนุกสนาน ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น ชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่จำเจ มองโลกในแง่ดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับทุกสถานการณ์ มีความยืดหยุ่น ซึ่งเป็นลักษณะที่ดีของผู้ที่จะเป็นผู้นำนันทนาการ ดังที่ อเนก หงส์ทองคำ (2542 : 54-55) กล่าวว่า ลักษณะของผู้นำประกอบด้วย ลักษณะทางกาย เช่น รูปร่าง บุคลิกสง่างาม การแต่งกายสุภาพเหมาะสม ลักษณะทางจิตใจและอารมณ์ เช่น รู้จักปรับตัวเอง กระตือรือร้น เชื้อมั่นในตนเอง อารมณ์ขัน และเข้าใจคน เป็นต้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.2.2 ภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นิสิตที่มีภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัวมาก มีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการมาก ทั้งนี้เพราะสิ่งที่นิสิตปฏิบัติในครอบครัวของตนเอง ได้แก่ การทำความสะอาดบ้าน การทำอาหาร การซักผ้า และการช่วยภารกิจของผู้ปกครอง เป็นความรับผิดชอบที่นิสิตต้องทำเป็นประจำจนเป็นความเคยชิน ทำให้นิสิตมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายแล้วทำงานนั้นให้ประสบผลสำเร็จ ส่งผลให้นิสิตเป็นคนขยัน มีเหตุมีผล และสามารถเป็นผู้นำในการคิด การจัดกระทำกิจกรรมต่างๆ ขึ้นมานอกเหนือจากเวลาการรับผิดชอบทำงานบ้านตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้ปกครองได้ เมื่อนิสิตมีโอกาสดำเนินการร่วมกิจกรรมนันทนาการที่หน่วยงานต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หรือหน่วยงานต่างๆ ภายนอกจัดขึ้น ทำให้นิสิตได้เรียนรู้และเข้าใจขอบข่ายของการจัดกิจกรรมต่างๆ จึงสามารถนำเอาเทคนิคและประสบการณ์ในการเข้าร่วมหรืออบรมกิจกรรมนันทนาการมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือเป็นผู้นำนันทนาการได้เป็นอย่างดี ดังที่ อุดร รัตนภักดิ์ (2529 : 39 - 40) ได้สรุปคุณสมบัติหรือคุณลักษณะที่ผู้นำนันทนาการที่ควรมี ได้แก่ การมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในกิจกรรมนันทนาการเป็นอันดับแรก

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.2.3 สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นิสิตที่มีสัมพันธภาพกับอาจารย์ดี มีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการมาก ทั้งนี้เพราะการที่อาจารย์กับนิสิตมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน โดยที่นิสิตปฏิบัติต่ออาจารย์ ได้แก่ การตั้งใจเรียน การให้ความเคารพเชื่อฟัง ปฏิบัติตามคำสั่งของอาจารย์ และขอคำแนะนำ ชักถามเมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับด้านการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ และด้านส่วนตัว และการที่อาจารย์ปฏิบัติต่อนิสิต ได้แก่ การให้ความสนใจต่อนิสิต การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีที่ทำให้นิสิตเกิดความรู้สึกเป็นกันเอง และให้ความรักความเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา และข้อชี้แนะแก่นิสิตในด้านการเรียน การทำกิจกรรม และด้านส่วนตัว ก็ย่อมส่งผลให้บรรยากาศการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นไปด้วยดี เป็นการส่งเสริมให้นิสิตเกิดการเรียนรู้ และนิสิตสามารถปรับตัวทางการเรียนได้ดี ส่งผลให้ลดความกดดัน ความตึงเครียดที่จะเกิดขึ้น ลดความเป็นอคติของอาจารย์ที่มีต่อนิสิต และการที่อาจารย์ให้ความสนใจนิสิตอย่างสม่ำเสมอ ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง สิ่งเหล่านี้จะมีส่วนช่วยให้นิสิตเกิดความสบายใจ มีความตั้งใจและสนใจเรียน และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่อาจารย์ได้จัดขึ้น ด้วยความกระตือรือร้น กิจกรรมและการเรียนการสอนก็จะเป็นไปอย่างราบรื่น ดังที่ พรพณี (ชูชัย) เจนจิต (2532:361) กล่าวว่า การที่ครูมีความเมตตากรุณาเห็นอกเห็นใจนักเรียน สนใจนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีความยุติธรรม ตลอดจนมีความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน ทำให้นักเรียนรักที่จะเรียน ส่งผลให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน และส่งผลให้นักเรียนมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี เนื่องจากเมื่อสภาพบรรยากาศภายในห้องเรียนไม่มีความกดดัน นักเรียนก็เกิดความสบายใจ กล้าคิดกล้าพูด และมีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนดี ส่งผลให้สามารถกระทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับเพื่อนและครูได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.2.4 สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นิสิตที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนดี มีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการมาก ทั้งนี้เพราะนิสิตที่ปฏิบัติตนต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน ด้านการเรียนและการทำกิจกรรม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน การกระจายงานที่ได้รับจากหน่วยงานหรือองค์กรที่จ้าง การห่วงใยใกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน และการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้มีประสบการณ์ที่จะเป็นผู้นำนันทนาการได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุปผา การีเวท (2527 : 91) ได้ศึกษาทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อกลุ่มเพื่อน ผลการวิจัยพบว่า การคบเพื่อนทำให้นักศึกษามี

วุฒิภาวะและมีความมั่นใจในตนเองสูง ดังนั้นเมื่อนิสิตเกิดความมั่นใจในตนเองจึงทำให้นิสิตกล้าที่จะคิด และเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมต่างๆ ส่งผลให้นิสิตมีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการมาก

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 2 ปัจจัย ได้แก่ เพศ : หญิง(X_2) และระดับชั้น : ชั้นปีที่ 3 (X_5) อภิปรายได้ดังนี้คือ

2.1. เพศ : หญิงมีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า นิสิตหญิงมีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการน้อย ทั้งนี้เพราะเพศหญิงจะถูกอบรมเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด ให้มีกิจกรรมยามว่างน้อย มีการแสดงออกอย่างนุ่มนวล ไม่ก้าวร้าว และไม่เล่นรุนแรง กิจกรรมที่ให้ความสนใจเป็นกิจกรรมที่ไม่ใช้กำลังมาก อาทิ การเย็บปักถักร้อย การทำอาหาร เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ ชลิตร รัตนะ (2538 : 73) ที่ศึกษาเรื่อง ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ พบว่าบุคลากรหญิงมีความต้องการกิจกรรมนันทนาการประเภทท่องเที่ยวทัศนศึกษาสูงสุด นอกจากนี้เพศหญิงยังถูกสอนให้เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ ทำให้ไม่กล้าคิด ไม่กล้าตัดสินใจกระทำการต่างๆ ด้วยตนเอง รวมทั้งขาดความเชื่อมั่นในตนเองในการที่จะคิด ตัดสินใจในการเป็นผู้นำบุคคลอื่นๆ ให้กระทำการกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องใช้พลังมาก

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า เพศหญิงมีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.2 ระดับชั้น : ชั้นปีที่ 3 มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านิสิตชั้นปีที่ 3 มีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการน้อย ทั้งนี้เพราะ นิสิตชั้นปีที่ 3 เป็นนิสิตที่ให้ความสนใจในเรื่องการทำกิจกรรมน้อยลง โดยหันมาให้ความสนใจในเรื่องการเรียนและอาชีพมากขึ้น เนื่องจากนิสิตชั้นปีที่ 3 เป็นนิสิตที่ใกล้จะจบการศึกษา ทำให้มีความกังวลในชีวิต นิสิตจะให้ความสนใจและคิดหมกมุ่นในเรื่องของตนเองเกี่ยวกับการเตรียมหางานทำ หรือการเรียนต่อระดับปริญญาโทมากกว่าการเข้าร่วมกิจกรรมหรือเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมต่างๆ และมีความเห็นแตกต่างกับมหาวิทยาลัยในเรื่องการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ทำ โดยเห็นว่าเป็นเรื่องไม่จำเป็น และไม่มีความคิดในการที่จะเริ่มต้นเป็นผู้นำใน

การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นมา ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะมอบให้นิสิตปี 2 เป็นผู้นำในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นมาแทน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทองเรียน อมรรักษ์กุล (2526 : 39) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารกิจกรรมนิสิต ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 3 เป็นผลต่อเนื่องจากความเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มาแต่เดิม นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จะมีวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของตนเอง เน้นเอกลักษณ์ที่สูงมากกว่า สำหรับในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จะมีความคิดเห็นแตกแยกน้อย กล่าวคือ มีความคิดไปในแนวทางเดียวกันส่วนใหญ่ มีค่านิยมคล้ายคลึงกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คือ ความไม่พอใจมหาวิทยาลัยในด้านต่างๆ รวมทั้งวิพากษ์วิจารณ์มหาวิทยาลัยอย่างรุนแรง

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ระดับชั้นปีที่ 3 มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มี 7 ปัจจัย ได้แก่ ระดับชั้น:ชั้นปีที่ 1 (X_3) ระดับชั้น : ชั้นปีที่ 2(X_4) ระดับชั้น : ชั้นปีที่ 4(X_6) สถานภาพการสอบเข้าเรียน : สอบคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัย(X_7) สถานภาพการสอบเข้าเรียน : สอบคัดเลือกจากระบบโควตา(X_8) ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว(X_9) และลักษณะทางกายภาพทางการเรียน(X_{13}) อภิปรายได้ดังนี้คือ

3.1 ระดับชั้น : ชั้นปีที่ 1ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แสดงว่า นิสิตชั้นปีที่ 1บางคน มีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการมาก ทั้งนี้เพราะนิสิตมีพื้นฐานและประสบการณ์ในการเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการมากขึ้น หรือได้ทำความเข้าใจในรายวิชาที่เรียนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ นิสิตชั้นปีที่ 1 เรียนอยู่ในระดับที่สูงขึ้น นิสิตจึงมีความตั้งใจ และมีความมุ่งมั่นในการเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของมหาวิทยาลัย เพราะเห็นว่าการเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการในระดับมหาวิทยาลัยนั้น จะมีผลต่อการเรียนและวิชาชีพผู้นำนันทนาการ จึงทำให้นิสิตมีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการมาก

นิสิตชั้นปีที่ 1บางคน มีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการน้อย ทั้งนี้เพราะ นิสิตชั้นปีที่ 1 เป็นนิสิตที่เพิ่งจบการศึกษาจากระดับชั้นมัธยมศึกษาเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยเป็นปีแรก นิสิตจึงขาดความเตรียมพร้อมในการเรียนในระดับสูงขึ้น มีประสบการณ์ในการเรียนน้อย ประกอบกับนิสิตขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่มีความถนัดในวิธีการเรียนหรือรายวิชาที่ยากมากยิ่งขึ้น และไม่เห็นถึงความสำคัญของการเรียนในระดับนี้ ประกอบกับนิสิตมีลักษณะสุขภาพเรียบร้อย มีความรู้สึกความกลัวและความตื่นเต้น ไม่กล้าที่จะแสดงออก ขาดทักษะการสื่อสาร การพูด การอธิบาย การสอน การสาธิต ขาดประสบการณ์และเทคนิคการนำเสนอเกี่ยวกับการเป็นผู้นำกิจกรรม ทำให้นิสิตระดับชั้นปีที่ 1 มีความเป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการน้อย ซึ่งกิจกรรมนันทนาการเป็น

กิจกรรมที่ต้องใช้วิธีการสอน อธิบาย การสาธิต ซึ่งมีรูปแบบแตกต่างกันไป หากผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานมีความสามารถในการสื่อสารความหมายที่ดี มีความกระจำง เข้าใจง่าย ก็ย่อมจะเกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อการดำเนินกิจกรรมนั้นทนทานการ ดังที่ บันเทิง เกิดปรางค์ (2543 : 157 – 158) กล่าวว่า การฝึกพูดหรือการแสดงออกต่อหน้าสาธารณะบ่อยๆ บุคลิกภาพทางด้านการพูดและการแสดงท่าทางประกอบการพูดก็จะดีขึ้นตามลำดับ เพราะการพูดกับการพัฒนาบุคลิกภาพคือสิ่งเดียวกัน การใช้ภาษาที่ก่อและเสริมให้ผู้นำได้รับการยอมรับ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าระดับชั้น : ชั้นปีที่ 1 ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นทนทานการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนั้นทนทานการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.2 ระดับชั้น : ชั้นปีที่ 2 ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นทนทานการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนั้นทนทานการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แสดงว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 บางคนมีความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นทนทานการมาก ทั้งนี้เพราะ นิสิตสามารถปรับตัวเข้าสิ่งแวดล้อมทางด้านต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัย เช่น สามารถปรับตัวด้านการเรียนมาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 พอเรียนในระดับสูงขึ้นจึงสามารถที่จะเรียนรู้ระบบการเรียนการสอนและการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นทนทานการได้มากขึ้น อีกทั้งนิสิตยังมีการศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ในการผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการอย่างสม่ำเสมอ ปฏิบัติตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้สอน เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้การที่นิสิตสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนนิสิตด้วยกัน ทำให้มีการช่วยเหลือกันในด้านการทำงานกิจกรรมนั้นทนทานการ จึงส่งผลให้นิสิตมีความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นทนทานการมาก

นิสิตชั้นปีที่ 2 บางคนมีความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นทนทานการน้อย ทั้งนี้เพราะนิสิตไม่สามารถที่จะทำความเข้าใจกับกิจกรรมนั้นทนทานการที่เรียนมาหรือเคยปฏิบัติมา ไม่สามารถที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ นิสิตขาดความรับผิดชอบ ขาดประสบการณ์เกี่ยวกับการเป็นผู้นำกิจกรรม ขาดเทคนิคการนำเสนอกิจกรรมนั้นทนทานการ ขาดวุฒิภาวะความเป็นผู้นำ ขาดความอดทนต่ออุปสรรคในการทำกิจกรรมนั้นทนทานการ และประกอบกับนิสิตไม่สนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ทำให้นิสิตมีความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นทนทานการน้อย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าระดับชั้น : ชั้นปีที่ 2 ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นทนทานการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนั้นทนทานการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.3 ระดับชั้น : ชั้นปีที่ 4 ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นทนทานการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนั้นทนทานการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แสดงว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 บางคนมีความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นทนทานการมาก ทั้งนี้เพราะนิสิตมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง และมีความทะเยอทะยานด้านการเป็นผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการสูง มีจุดมุ่งหมายในชีวิต สามารถเผชิญหน้ากับปัญหาต่างๆ ในการเป็นผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการ ประกอบกับมีความเตรียมพร้อมในความเป็นผู้นำกิจกรรมนั้นทนทานการ

สามารถที่จะทำความเข้าใจกับกิจกรรม เช่น การนำเกม ได้แก่ การเตรียมสถานที่ การเตรียมอุปกรณ์การเล่น การวิเคราะห์สถานการณ์ล่วงหน้า การชี้แจงกฎ กติกา มารยาท การแจ้งข้อควรระวังและความปลอดภัยในการเล่น เกม การเปิดโอกาสให้ซักถาม การสาธิตการเล่นและการแสดงนำ การทดลองเล่นก่อนการเล่นจริง การเล่นเป็นระบบตามลำดับ การแก้ไขปัญหาหรือปรับแก้ไขสถานการณ์ การเสริมความสนุกและการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเล่น เกม การสังเกตพฤติกรรมการเล่นของผู้เล่นเกม การตัดสินเกมอย่างยุติธรรม การอภิปรายผล การสรุปเกม การประเมินผล เกม การควบคุมเกม

และความสามารถในการนำเพลงนันทนาการ ได้แก่ การบอกชื่อเพลง บอกเนื้อให้พูดตามที่ละวรรค สอนทำนองให้ร้องตามที่ละวรรค สอนร้องพร้อมกัน ใส่จังหวะ (ปรบมือ, กลอง) สอนท่าทาง

นิสิตชั้นปีที่ 4 บางคนมีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการน้อย ทั้งนี้เพราะนิสิตไม่มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง ไม่มีความทะเยอทะยานด้านการเป็นผู้นำกิจกรรม นันทนาการ ไม่มีจุดมุ่งหมายในชีวิต ไม่สามารถเผชิญหน้ากับปัญหาต่างๆ ในการเป็นผู้นำกิจกรรม นันทนาการ ประกอบกับไม่มีความสามารถในการเป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าระดับชั้น : ชั้นปีที่ 4 ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.4 สถานภาพการสอบเข้าเรียน : สอบคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัยไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แสดงว่านิสิตบางคนที่มีสถานภาพการสอบเข้าเรียนโดยวิธีการสอบคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัยมีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการมาก ทั้งนี้เพราะนิสิตบางคน que เข้าเรียนโดยวิธีการสอบคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัยเป็นนิสิตที่มีความรับผิดชอบสูง และเป็นคนมีระเบียบวินัย รวมทั้งมีความคิดและความกล้าในการที่จะเป็นผู้นำในการเรียนและการทำกิจกรรมต่างๆ เนื่องจากนิสิตที่เข้าเรียนโดยวิธีการสอบคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัยต้องมีความสามารถมากทั้งทางด้าน การเรียน และการทำกิจกรรมต่างๆ เนื่องจากมีการแข่งขันกันสูง นิสิตจึงต้องใช้ความพยายาม ความอดทน และเป็นผู้นำตนเองในการที่จะทำให้ตนเองประสบความสำเร็จในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ ดังนั้นนิสิตที่มีสถานภาพการสอบเข้าเรียนโดยวิธีการสอบคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัยจึงมีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการมาก

นิสิตบางคนที่มีสถานภาพการสอบเข้าเรียนโดยวิธีการสอบคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัยมีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการน้อย ทั้งนี้เพราะนิสิตที่เข้าเรียนโดยวิธีการสอบคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัยบางคนไม่ให้ความสนใจในด้านการทำกิจกรรม เนื่องจากต้องเตรียมตัวสอบแข่งขันเข้าเรียนต่อ ซึ่งมีจำนวนคู่แข่งมาก ทำให้นิสิตเกิดความเครียด และให้ความหมกมุ่นในการเรียนมาก ทำให้ไม่ให้ความสนใจในการทำกิจกรรม หรือเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมนันทนาการต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ เนื่องจากในขณะนั้นไม่ได้ให้ความสำคัญและไม่

เห็นว่ากิจกรรมนั้นหนากการต่างๆมีความสำคัญแก่ตนเองในประการใด ดังนั้นนิสิตที่มีสถานภาพการสอบเข้าเรียนโดยวิธีการสอบคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัยจึงมีความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนากการน้อย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสถานภาพการสอบเข้าเรียน : สอบคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัยไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนากการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนั้นหนากการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.5 สถานภาพการสอบเข้าเรียน : สอบคัดเลือกจากระบบโควตาไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนากการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนั้นหนากการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แสดงว่า นิสิตบางคนที่มีสถานภาพการสอบเข้าเรียนโดยวิธีการสอบคัดเลือกจากระบบโควตามีความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนากการมาก ทั้งนี้เพราะนิสิตที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยวิธีการสอบคัดเลือกจากระบบโควตา โดยทางภาควิชาสันหนากการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นผู้ดำเนินการสอบคัดเลือกเอง มหาวิทยาลัยมีวิธีการสอบคัดเลือกจากระบบโควตาโดยวัตถุประสงค์สภาพของความเป็นผู้นำนั้นหนากการ หรือโดยการสอบคัดเลือกวัดความถนัดทางด้านนั้นหนากการหรือสันหนากการโดยเฉพาะ ส่งผลทำให้นิสิตที่มีสถานภาพการสอบเข้าเรียนโดยวิธีการสอบคัดเลือกจากระบบโควตามีความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนากการมาก

นิสิตบางคนที่มีสถานภาพการสอบเข้าเรียนโดยวิธีการสอบคัดเลือกจากระบบโควตามีความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนากการน้อย ทั้งนี้เพราะนิสิตที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยวิธีการสอบคัดเลือกจากระบบโควตา โดยทางภาควิชาสันหนากการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นผู้ดำเนินการสอบคัดเลือกเอง ทางมหาวิทยาลัยมีวิธีการสอบคัดเลือกจากระบบโควตาจากความสามารถและความถนัดด้านกีฬา เนื่องจากนิสิตเป็นนิสิตคณะพลศึกษา มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านกีฬา ทำให้มีความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนากการน้อย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสถานภาพการสอบเข้าเรียน : สอบคัดเลือกจากระบบโควตาไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนากการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนั้นหนากการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.6 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนากการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนั้นหนากการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แสดงว่า นิสิตบางคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ดี มีความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนากการมาก ทั้งนี้เพราะ นิสิตที่มีผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ดีบางคน เป็นนักเรียนที่มีความประพฤติดี มีจิตสำนึก รู้และเข้าใจว่ามีฐานะความเป็นอยู่ที่ลำบากอยู่แล้วเนื่องจากสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว นิสิตที่มีความรักดี รักครอบครัวจึงไม่ยากที่จะหาเรื่องหนากการใจ เข้ามาเป็นปัญหาในครอบครัวอีก ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนากการมาก

นิสิตบางคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ดี มีความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนาการณ์น้อย ทั้งนี้เพราะ ในสังคมปัจจุบันค่าครองชีพสูงขึ้นแต่รายรับของแต่ละครอบครัวเท่าเดิม เนื่องจาก น้ำมันราคาแพงขึ้นทำให้ข้าวของแพงขึ้น ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีจึงมีความเดือดร้อน ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี จึงต้องทำงานหรือหาวิธีเพิ่มรายได้ จนทำให้ผู้ปกครองไม่มีโอกาสและเวลาที่จะเอาใจใส่อบรมสั่งสอนลูก และอยู่ใกล้ชิดสนิทสนมกับลูกได้มากกว่าครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี ทำให้นิสิตขาดความรู้สึกอบอุ่น ไม่มีความสุข ไม่มีความสบายใจ ไม่กล้าที่จะพูดคุยกัยปัญหาต่างๆหรือเล่าสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นให้บุคคลในครอบครัวฟัง ทำให้นิสิตไม่กล้าที่จะแสดงความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนาการณ์กับบุคคลอื่นออกมา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พันทิพา อุทัยสุข (2525 : 201 – 202) ที่ได้ศึกษาเรื่องสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวที่มีต่อพฤติกรรมของนักเรียน คือ นักเรียนที่ครอบครัวมีฐานะยากจนจะรู้สึกต่ำต้อย รู้สึกท้อถอย นักเรียนมักจะเป็นคนไม่จริงจัง รู้สึกอับอายเพื่อนฝูง และไม่มีความภาคภูมิใจในครอบครัวของตนเอง ซึ่งส่งผลทำให้นิสิตมีความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนาการณ์น้อย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนาการณ์ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนั้นหนาการณ์ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.7 ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนาการณ์ของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนั้นหนาการณ์ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แสดงว่า นิสิตบางคนที่ได้รับลักษณะทางกายภาพทางการเรียนดี มีความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนาการณ์มาก ทั้งนี้เพราะ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียนประกอบด้วย สถานที่เรียน ได้แก่ ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเท ห้องเรียนมีความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมนั้นหนาการณ์ ห้องเรียนมีมีแสงสว่างเพียงพอ บริเวณห้องเรียนปราศจากกลิ่นและเสียงรบกวน ขนาดของห้องเรียนไม่แออัดคับแคบ เมื่อเทียบกับปริมาณของนิสิตที่เรียน และมีสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ได้แก่ มีอุปกรณ์การเรียนที่มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพในการใช้งาน มีปริมาณเพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนนิสิตที่เรียน ทำให้นิสิตสนุกกับการเรียน ดังที่ สุพิชญา ชีระกุล และคนอื่นๆ (2524 : 182 – 187) กล่าวว่าลักษณะทางกายภาพทางการเรียน อาทิเช่น สื่ออุปกรณ์การเรียน ห้องปฏิบัติการการเรียน และปัจจัยอื่นๆ ที่ดีมีความพร้อมจะเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ สื่อการสอนที่มีความทันสมัยจะทำให้นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุดในการเรียน การสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนทำให้จิตใจและอารมณ์ของนิสิตนั้นสดชื่นขึ้น ซึ่งทำให้เกิดความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนาการณ์ตลอดจนดำเนินกิจกรรมต่างๆที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีให้เกิดขึ้นดังนั้นมหาวิทยาลัยที่มีลักษณะทางกายภาพที่ดี จึงส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนาการณ์ของนิสิตระดับปริญญาตรี ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดการศึกษาในภาพรวมของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วย

นิสิตบางคนที่ได้รับลักษณะทางกายภาพทางการเรียนดี มีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการน้อย ทั้งนี้เพราะ การที่นิสิตได้รับลักษณะทางกายภาพทางการเรียนดี ได้แก่ออยู่ในห้องเรียนที่ดี มีความสะอาดเรียบร้อย มีแสงสว่างเพียงพอ ปราศจากเสียงและกลิ่นรบกวน ความสะดวกสบายเหล่านี้อาจทำให้นิสิตมีความรู้สึกสบายเกินไปจนไม่สนใจ ไม่ใส่ใจที่จะเรียนรู้ และการที่มหาวิทยาลัยมีสื่อและอุปกรณ์การเรียนที่ดี มีความทันสมัย แต่นิสิตอาจจะไม่มีความพร้อม ขาดทักษะในการใช้สื่อและอุปกรณ์เหล่านั้น ทำให้ใช้ประโยชน์ได้ไม่เต็มที่ เกิดความรู้สึกว่าตนเองไม่สามารถเรียนและทำกิจกรรมนันทนาการได้ดี เพราะขาดทักษะหรือความสามารถในการใช้สื่อ อุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย จนทำให้ต้องประสบกับปัญหาในการเป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าลักษณะทางกายภาพทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปยังปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุดได้แก่ บุคลิกภาพ (X_{11}) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน (X_{15}) และภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว (X_{12}) ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยนี้ สามารถรวมกันอธิบายความแปรปรวนของการเป็นผู้นำนันทนาการ ได้ร้อยละ 45.9 ซึ่งอภิปรายได้ดังนี้

4.1 บุคลิกภาพ (X_{11}) ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับหนึ่ง แสดงว่า นิสิตที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ทำให้มีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการมาก ทั้งนี้เพราะนิสิตที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวเป็นลักษณะของนิสิตที่ชอบเข้าสังคม ชอบสังสรรค์ ลักษณะเปิดเผย ช่างพูด ชอบทำกิจกรรมที่ทำให้เกิดความตื่นเต้น สนุกสนาน ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น ชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่จำเจ มองโลกในแง่ดี สามารถปรับตัวให้เข้ากับทุกสถานการณ์ มีความยืดหยุ่น ซึ่งเป็นลักษณะที่ดีของผู้ที่จะเป็นผู้นำนันทนาการ ดังที่ กำโชค เมื่อกสุวรรณ (2539 : 80-81) กล่าวว่า ผู้นำนันทนาการจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้บริหารและจัดการนันทนาการ โดยเฉพาะจัดกิจกรรมนันทนาการ ให้สมาชิกผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ร่วมแสดง ปฏิบัติซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้นำนันทนาการ ที่จะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการโน้มน้าว จูงใจ ให้สมาชิกคล้อยตาม กริยาอาการต่างๆ ที่แสดงออกจูงใจ และให้กระทำตามนั้นจะต้องดูสวยงามมีเสน่ห์ตลอดเวลา ตั้งแต่ต้นจนจบ ในเวลาเดียวกันจะต้องเปลี่ยนบุคลิกภาพไปเป็นภาพลักษณ์ต่างๆ หลากๆ รูปแบบ ฉะนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นำนันทนาการจะต้องคล่องแคล่ว ฉับไว สง่างาม เยือกเย็น น่าเชื่อถือ คุณสมบัติเหล่านี้ต้องแสดงออกให้เห็นเด่นชัดได้ ผู้ร่วมกิจกรรมจึงจะรักและศรัทธา ซึ่งสอดคล้องกับผล ซึ่งสอดคล้องกับ บันเทิง เกิดปรากฏ (2543 : 164) ที่กล่าวว่า ผู้นำกิจกรรมนันทนาการควรมีทักษะเฉพาะที่เป็นองค์ประกอบในการเป็นผู้นำ

กิจกรรมนั้นหนทางการต่างๆ คือ เป็นผู้ใฝ่รู้และพบปะ พูดคุย กับบุคคลทั่วไป เพื่อการจัดกิจกรรมนั้นหนทางการและกระตุ้นให้บุคคลเข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด

ดังนั้นนิสัยที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ทำให้นิสัยมีความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนทางการมาก

4.2 สัมพันธภาพระหว่างนิสัยกับเพื่อน(X_{15}) ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนทางการของนิสัยระดับปริญญาตรี วิชาเอกนั้นหนทางการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับสอง แสดงว่านิสัยที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนดี ทำให้มีความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนทางการมาก ทั้งนี้เพราะการปฏิบัติตนของนิสัยกับเพื่อนนับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญเป็นอย่างมาก ดังนั้นการปฏิบัติตนของนิสัยและเพื่อนที่มีต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้แก่ การช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันด้านการเรียน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทางการเรียน การกระจายงานที่ได้รับจากหน่วยงานหรือองค์กรที่จ้าง ความหวังใฝ่ โกล้ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน และการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อนเพื่อให้เกิดความสำเร็จ เมื่อมีปัญหาทั้งในด้านการเรียนและส่วนตัวก็สามารถปรึกษาเพื่อนในห้องได้ ส่งผลให้นิสิตมีความสุขในการเรียนและการทำกิจกรรม การประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสมของนิสัยต่อเพื่อนคือ มีกิริยายิ้มแย้มแจ่มใส มองโลกในแง่ดี รู้จักระงับอารมณ์ มีความจริงใจ รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน มีความคิดและความรู้สึกที่ดีให้แก่กัน มีความเป็นอิสระในการเสนอความคิดเห็น ทำให้มีประสบการณ์ที่จะเป็นผู้นำนั้นหนทางการได้เป็นอย่างดี ดังที่ ศุภวดี บุญวงศ์ (2539 : 42) ที่ศึกษาเรื่องการแก้ปัญหาการปรับตัวของนิสัยในหอพักด้วยการให้คำปรึกษารายกลุ่มพบว่า กลุ่มเพื่อนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของนิสัย ถ้านิสัยสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ ได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อน นิสิตจะสามารถเรียนรู้บทบาทของตนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน ช่วยให้เกิดความรู้สึกภูมิใจ มีความมั่นใจ เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีสุขภาพจิตที่ดี สามารถศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ แคทเทล (Cattell. 1976 : 4912 – A) ที่กล่าวว่าการเปลี่ยนแปลงเจตคติและค่านิยมของนักศึกษาได้รับอิทธิพลจากเพื่อน นิสิตที่ปฏิบัติต่อเพื่อนอย่างเหมาะสม ก็จะทำให้ เข้ากับเพื่อนได้ สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

ดังนั้น การที่นิสัยมีสัมพันธภาพดีกับเพื่อน ทำให้นิสัยมีความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนทางการมาก

4.3 ภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว(X_{12}) ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนทางการของนิสัยระดับปริญญาตรี วิชาเอกนั้นหนทางการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับสาม ซึ่งเป็นอันดับสุดท้าย แสดงว่านิสัยที่มีภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัวมาก ทำให้มีความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนทางการมาก ทั้งนี้เพราะงานหรือสิ่งที่นิสัยปฏิบัติในครอบครัวของตนเอง ได้แก่ การทำความสะอาดบ้าน การทำอาหาร การซักผ้า และการช่วยภารกิจของผู้ปกครอง เป็นความรับผิดชอบที่นิสัยต้องทำเป็นประจำจนเป็นความเคยชิน ทำให้นิสัยมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายแล้วทำงานนั้นให้

ประสบผลสำเร็จ ส่งผลให้นิสิตเป็นคนขยัน มีเหตุมีผล และสามารถเป็นผู้นำในการคิด การจัดกระทำ กิจกรรมต่างๆ ขึ้นมานอกเหนือจากเวลาการรับผิดชอบทำงานบ้านตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้ปกครองได้ ดังที่ ยูวดี เตียรชมประสิทธิ์ (2536 : 78) ได้กล่าวว่า หากครอบครัวมีความมั่นคง เป็นครอบครัวที่มีความสมบูรณ์ ครอบครัวก็จะอบรมเด็กให้มีบุคลิกภาพต่างๆ จากการเรียนรู้สภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในและภายนอกครอบครัว การเรียนรู้เหล่านี้ดำเนินต่อเนื่องเรื่อยไปตามลำดับของชีวิต ซึ่งการเจริญเติบโตและมีประสบการณ์เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประสบการณ์การทำงาน และความรับผิดชอบ

ดังนั้น การที่นิสิตมีภาระความรับผิดชอบต่อครอบครัวมาก ทำให้นิสิตมีความสามารถในการเป็นผู้นำนั้นหนักหนาการมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ประจำภาควิชา ได้ทราบข้อมูลเพื่อพิจารณา สามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบวางแผนนโยบายในด้านการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ เกี่ยวกับหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการ หรือหลักสูตรอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์ หรือเกี่ยวกับวิชาชีพนันทนาการหรือหาวิธีการในการส่งเสริมให้นิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตให้มีความชำนาญและมีประสิทธิภาพ โดยนำปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ รวมทั้งระดับชั้นปีที่ศึกษามี 3 ปัจจัย ได้แก่ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน และภาระความรับผิดชอบต่อครอบครัว ดังนั้น ควรจัดประชุมอาจารย์ผู้สอน เพื่อจัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาให้นิสิตมีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น หรือหาวิธีในการส่งเสริมให้นิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตให้ดีและชำนาญมากยิ่งขึ้น จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 เนื่องจากบุคลิกภาพสามารถพยากรณ์ความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ นิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ดีที่สุด ดังนั้น ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ประจำภาควิชา สามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบวางแผนพัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ เกี่ยวกับหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการควรมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นิสิตมีการพัฒนาบุคลิกภาพแบบแสดงตัวและความเป็นผู้นำ เพื่อให้นิสิตได้พัฒนาความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการให้ดียิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

1.2 สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน สามารถพยากรณ์ความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ตรงลงมาเป็นลำดับสอง ดังนั้น ควรมีการจัดกิจกรรมให้นิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปิดโอกาสให้นิสิตได้มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียน เกิดความสนิทสนม เข้าใจ ช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อน เพื่อให้เกิดความสำเร็จด้านการเรียน และใช้เวลาส่วนมากแก่การเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น

1.3 ภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว สามารถพยากรณ์ความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ตรงลงมาเป็นลำดับสาม ดังนั้น บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ควรให้การสนับสนุนด้านการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการแก่นิสิต โดยให้ความสนใจ ชักถาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ และร่วมมือในการทำกิจกรรมนันทนาการ ให้เงินและทุนทรัพย์ในการใช้จ่าย ให้นิสิตร่วมในการทำกิจกรรมนันทนาการ ด้วยการเปิดโอกาสให้นิสิตได้เข้าร่วมการจัดกิจกรรมนันทนาการหรือกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ขององค์กรหรือหน่วยงานต่างๆทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยจัดขึ้น ส่งผลให้นิสิตได้มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันกับเพื่อนๆ เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันทั้งใน และนอกห้องเรียน เกิดความสนิทสนม เข้าใจ ช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อน เพื่อให้เกิดความชำนาญและมีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการ และใช้เวลาว่างส่วนใหญ่แก่ด้านการเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาควรให้การสนับสนุนงานด้านนันทนาการ กิจกรรมที่ควรสนับสนุนนั้นมีทั้งกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม กีฬา วิชาการ และบำเพ็ญประโยชน์ ให้เป็นอย่างมากเพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ และยังอาศัยกิจกรรมนันทนาการเหล่านี้เป็นสื่อในการพัฒนาให้นิสิตเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และประพฤติตนที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความคาดหวังของผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเกี่ยวกับความสามารถของผู้นำกิจกรรมนันทนาการ ตามทัศนะของพนักงาน และผู้บริหารสถานประกอบการธุรกิจนันทนาการ

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของผู้นำกิจกรรมนันทนาการและความสามารถของผู้นำกิจกรรมนันทนาการที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ โดยเฉพาะ

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการกับนิสิตคณะพลศึกษาในมหาวิทยาลัยอื่นทั้งภาครัฐบาลและเอกชน

2.4 ควรมีการพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ ได้แก่ บุคลิกภาพ และสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน โดยนำไปทำการทดลองเพื่อพัฒนาปัจจัยดังกล่าว ซึ่งจะช่วยให้นิสิตมีความสามารถในการเป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการ โดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา เช่น การพัฒนาบุคลิกภาพโดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรกช ศิริ. (2536). การศึกษาปัญหาและความต้องการของนิสิตเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรม นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2524). สุขภาพจิตในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนวและ จิตวิทยาการศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ประสานมิตร.
- กาญจน์กมล สุวิทยารัตน์. (2537). ผลของการศึกษาพฤติกรรมกรรมการแสดงออกที่มีต่อการ ปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธรรมศาสตร์ คลองหลวงวิทยาคม อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร
- กำโชค เผือกสุวรรณ. (2538). ผู้นำสันตนาการ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสันตนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โกสินทร์ น้ำใจทหาร. (2526). ลักษณะของอาจารย์ที่พึงประสงค์ในวิทยาลัยพลศึกษา. ในรวบรวมบทความย่อปี 2526. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- คงศักดิ์ เจริญรักษ์. (2538). ผู้นำสันตนาการ.(เอกสารประกอบการสอน) กรุงเทพฯ : กรม พลศึกษา. ถ่ายเอกสาร.
- คณิต เขียววิชัย. (2531). หลักันตนาการ. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสนามจันทร์.
- คู่มือการศึกษาวิชานันตนาการ. (2548). กองบริการการศึกษา.คู่มือการเรียนระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- งามตา วนิทานนท์. (2535). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จรัมพร สุวรรณวัฒน์. (2542). การสำรวจปัญหาของนักเรียนนายร้อยตำรวจ.ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรินทร์ ธานีรัตน์. (2536). นันตนาการชุมชน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- จันทร์ ผ่องศรี (2530). นันตนาการ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จารุวรรณ ศรีสว่าง. (2542). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตของครูระดับมัธยมศึกษาสังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- จินตนา อินทรไทย. (2525). ความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร
- จินตนา ยูนิพันธ์. (2527). การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุไร ชุมรัมย์. (2526). สภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ชมนุช บุญสิทธิ์. (2541). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนกุนนทีรุทธารามวิทยาคม สภากาชาดไทย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริวัฒน์ นิจนตร. (2526). สภาพเชิงจิต - สังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ด.(พัฒนาศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เชิดศักดิ์ โขวาสินธุ์. (2520). การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชูชีพ ยาวพัฒน์. (2543) นันทนาการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ณรงค์ เส็งประชา. (2538). มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงเดือน พันธุ์นาวัน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิก. (2520). จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดาระณี พัฒนศักดิ์ภิญโญ. (2533). ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิระประวัตติวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์. กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ดุขฎี สรวงจันทร์. (2545). การศึกษาปัญหา สาเหตุของปัญหาและความต้องการในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกศูนย์เยาวชนเวฬุราชัญญ์. สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว).กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ต่าย เชียงฉี. (2527). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพทางการเรียนของนักศึกษาประเภทโควต้าและไม่ใช้โควต้าของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ต๋อย ชุมสาย. (2508). จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ.

- ทรงพล ภูมิพัฒน์ (2540). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาฝ่ายเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทองเรือน อมรรักษ์กุล. (2526). *การบริหารกิจการนิสิต ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จงเจริญ.
- ทองพูล จันทบูรณ์. (2547). *คุณลักษณะของผู้นำนันทนาการตามทัศนะของสมาชิกศูนย์เยาวชนสังกัดกรุงเทพฯ*. ปรินญาณิพนธ์,วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2527). *หลักการบริหารการศึกษา.ภาควิชาบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- นลินี กิติเวชกุล. (2533). *การรับรู้ การเข้าร่วม และความคิดเห็นต่อกิจกรรมนิสิตของนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นลินี ธรรมอำนวยสุข. (2540). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความเครียดในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนกีฬา. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร*.
- นิจพงศ์ ศรีวรรณ. (2527). *ความต้องการและอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของนักศึกษาในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันตก*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2524). *รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด.(การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญศรี จึงธนาเจริญเลิศ. (2530). *ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวกับเพื่อนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพฯ : ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร*.
- บุษยา ม่วงประเสริฐ. (2535). *การศึกษาบุคลิกภาพของนิสิตปริญญาตรีมหาวิทยาลัยนเรศวร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- บันเทิง เกิดปรางค์.(2543). *นันทนาการ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). *ทัศนคติการเปลี่ยนแปลงการวัดและพฤติกรรมอนามัย*. กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ประภาศรี สุนันทบุตร (2522). *สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรามคำแหงในทัศนคติของนักศึกษา*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ประดิษฐ์ อุปรามย์. (2527). *การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน. เอกสารการสอนชุดระเบียบการ
เรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สารมวลชนจำกัด.*
- ปัญญา ธีระวิทย์เลิศ. (2527). “การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ บางแสน. ประเภทที่ผ่านการสอบคัดเลือกพร้อมกับประเภทโควต้าของบางแสน รุ่นปี
การศึกษา 2523 – 2526,” ใน *รวมบทความวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2526.* หน้า
230. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผ่องพรรณ เกิดพิพัฒน์. (2531). *การศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา
ปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในปีการศึกษา 2531.* วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ผ่องศรี เกียรติเลิศสนภา. (2526). *กระบวนการกลุ่ม(เอกสารประกอบการสอน) กรุงเทพฯ :
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- พวงสร้อย วรกุล. (2522). *การเปรียบเทียบสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานครและจังหวัดสงขลา.* วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- พรเพ็ญ รตโนภาส.(2519) “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่
ผ่านการคัดเลือกประเภทการสอบรวมเข้ามหาวิทยาลัยและประเภทคะแนนยอดเยี่ยม
ภาคเหนือ,” ใน *รวมบทความวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2518.* หน้า 57 - 58.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พรรณี ชูชัย. (2532). *จิตวิทยาการสอน.* กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พีระพงศ์ บุญศิริ. (2539). *เกมและการนำเกม.* กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- พระมหาเดชจำลอง พุฒหอม.(2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการในการเรียนของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนวัดนวลนรดิศ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์
กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ.
- ไพยม วรรณศิริ. (2514). “*สภาการศึกษาแห่งชาติกับการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษา,*” *วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ.*
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2524). *การอุดมศึกษาไทย : จากอดีตสู่นาคต.* เอกสารประกอบการ
บรรยายพิเศษ ภาควิชาอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ฟอง เกิดแก้ว. (2527). "การจัดกีฬาเพื่อสันตนาการสำหรับนิสิตและนักเรียนส่วนใหญ่ในสถาบันการศึกษา" วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันตนาการ 10(7) : 33-35.
- ฟอง เกิดแก้ว. (2530). นันทนาการและพลศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- มหาวิทยาลัยของรัฐ, ทบวง. (2540). คุณสมบัติและเกณฑ์การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ 2540. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน ทบวงมหาวิทยาลัย.
- (2541). คุณสมบัติและเกณฑ์การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐระบบใหม่ 2541. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน ทบวงมหาวิทยาลัย.
- มังกร หริรักษ์. (2535). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาระดับ ปวส. ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมที่สถานประกอบการในจังหวัดสมุทรปราการต้องการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา สาคร. (2530). การสร้างเครื่องมือวัดคุณลักษณะเด่นของนักเทคนิคการแพทย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- รุจิพร สุรงค์พิพรรณ. (2535). การศึกษาลักษณะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวรที่ผ่านการคัดเลือกประเภทโควตาและประเภทการสอบคัดเลือก ส่วนกลาง ปีการศึกษา 2531 - 2534. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- เรืองยศ วัชรเกตุ. (2546). คุณลักษณะและทักษะพื้นฐานของบุคลากรในวิชาชีพนันทนาการ วิทยานิพนธ์ วท.ม.(การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัลนิภา พัดเปีย. (2539). ทศนคติต่อวิชาชีพครูของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วัลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). อุดมศึกษา. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วินัย ธรรมศิลป์. (2527). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเอง สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิมล หนองพงษ์. (2538). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนครักษ์ อ.นครักษ์ จ.นครนายก วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสารมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- วิไล วสุทัฬหการ และคนอื่นๆ. (2533). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างผู้สำเร็จการศึกษาที่มาจากการสอบคัดเลือกแบบโควตา และการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2528). หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิริรัตน์ สุภาพทรง. (2548). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความวิตกกังวลในด้านความมั่นคงในการทำงาน ยุคปฏิรูประบบราชการของข้าราชการสำนักปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีระพร จันทโนทก. (2538). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีเรื่อน แก้วกั้งवाल. (2530). จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ประกายหมึก.
- (2536). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ศึกษาธิการ, กระทรวง. สำนักงานวางแผนการศึกษา.(2510). รายงานการวิจัยนักเรียน สอบคัดเลือกเข้าศึกษาในชั้นอุดมศึกษา พ.ศ. 2505 – 2509 อันดับที่ 12. พระนคร. ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ทางเกษตร. (2510). สำนัก. คู่มือนิสิต. พระนคร : โรงพิมพ์ไทยเกษม.
- สมควร โพธิ์ทอง. (2542 : 22). การนำเกม.(เอกสารประกอบการสอน). กรุงเทพฯ : ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2542). นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ ชินพันธ์. (2524). ความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในชั้นกับความรู้สึกที่พึงพอใจและมีโนภาพแห่งตน. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- สมโภชน์ อเนกสุข. (2529). องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อความต้องการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- สนั่น รัตน์วงศ์. (2526). *ทัศนะต่อวิชาชีพครูของครูบรรจุใหม่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพัฒนา เตชาติวงศ์ ณ อยุธยา. (2526). *จิตวิทยาของสตรี*. กรุงเทพฯ : อมรรการพิมพ์.
- สุรงค์ ไคว้ตระกูล. (2536). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2538). *หลักการกิจการนักศึกษา*. กรุงเทพฯ : กองกิจการนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรนุช ศรีสะอาด. (2534). *การศึกษาบุคลิกภาพลักษณะที่พึงประสงค์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อเนก หงส์ทองคำ. (2542). *นันทนาการกับสังคม*. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ : คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัมพา ซองทุมมินทร์. (2542). *เจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏอุดรธานี*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- อารมณี นาวากาญจน์. (2546). *เจตคติเกี่ยวกับนันทนาการของบุคลากรในหน่วยงานสังกัดกรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม.(การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุตร รัตน์ศักดิ์. (2529). *ปรัชญานันทนาการ*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เอนกกุล กรี่แสง. (2529). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิษณุโลก : โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- Anderson. (1970). *Effect of classroom Social Climate on Individual Learning*. American Education Research Journal.7(3) : 135 – 652.
- Curtis, Joseph Lee. (1979). *Recreation New York* : The C.V. Mos by Company.
- David, Arthur Decoster. (1971 May). "Some Effect of Different Classroom Conditions upon Interpersonal Relationship Personal Adjustment and Achievement for college Freshmen." Dissertation Abstracts International.31(3) : 5789A.
- Dement, A.L. (1962) "The College Women as Science Major," Journal of Hiber Education. 484 – 491.
- Descoster. (1981). *Mentoring – transcript systems for promotion student growth*. San Francisco : Jessey – Bass.

- Frederick, Robert W. (1959). *The third Curricular : student Activities in American Education* New York : Appleton Century Golfs.
- Good. (1973). *Dictionary of Education*. New York : Mc Graw – Hill
- Harrold, Rojor David. (1967). "The Control of Student Extra – Curricula life in American Higher Edducation," *Dissertation Abstract*. 27 : 2782 – A, February.
- Hergenharn, Christian W. (1990). *Why capable high school students do not continue their schooling*. Division of Research and Field Services, Indiana University Series : Bulletin of the School of Education.
- Layman, Barbara Jean. (1975). "Perception of College Environment at Oklahoma State University by Incoming Freshmen student" *Dissertation Abstract International*. 36(11) : 7210 – A.
- Mc Clure. (1957). C.T. "Student Activities : College," *Encyclopedia of Educate*. 8 : 13.
- Mumsinger, Harr. (1975). *Fundmental of Child Development*. New York : Holt Rinchert and Winston.
- Pansini, Janet Mac Carty. (1997). *The Experience and Perception of Interpersonal Relationships with Peer Groups in Middle Adolescence : A Qualitative Study*. New York : Dissertation Abstracts.
- Reimer, Lawrence Scott. (2003). *Knowledge, praxis and values in park and recreation : The development of personal conduct codes as measure of "professionalization* , *Dissertation Abstracts International*. 63(12) : 4468. Retrieved October 3, 2005 from <http://www.lib.umi.com/disertation/fullcit/2060058>
- Voorn, Randall Jay. (1990). *Environment Fit : The Relationship Between Small Liberal Arts (College Evironment)*. *Dissertation Abstracts International*.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก :
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร

- คำชี้แจง แบบสอบถามประกอบด้วย 8 ตอนได้แก่
- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
  - ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
  - ตอนที่ 3 แบบสอบถามภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว
  - ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน
  - ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์
  - ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน
  - ตอนที่ 7 แบบสอบถามความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร นิสิตสามารถแสดงความรู้สึก หรือความคิดเห็นได้อย่างอิสระ คำตอบของนิสิตไม่มีข้อใดถูกหรือผิด และไม่มีผลกระทบต่อ การเรียนแต่อย่างใด ในการตอบแบบสอบถามนิสิตไม่ต้องลงชื่อของนิสิต คำตอบทั้งหมดจะเก็บไว้เป็นความลับไม่มีการเปิดเผยให้ผู้อื่นทราบ

จึงขอความกรุณาให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความรู้สึก และความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด โปรดตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้
 นายต่อศักดิ์ กาญจนทรัพย์สิน
 นิสิตปริญญาโท วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนิสิต เมื่ออ่านข้อความแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความและเติมข้อความในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงของนิสิต

1. เพศ
 ชาย   หญิง
2. ชั้นปีที่ศึกษา
 ชั้นปีที่ 1
 ชั้นปีที่ 2
 ชั้นปีที่ 3
 ชั้นปีที่ 4
3. สถานะภาพของการสอบคัดเลือกเข้าเรียน
 สอบคัดเลือกจากทบวงมหาวิทยาลัย
 สอบคัดเลือกจากระบบโควตา
4. รายได้ของผู้ปกครองรวมกัน.....บาท / เดือน
5. การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย
 เคย.....ครั้ง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามบุคลิกภาพ ขอให้นิสิตอ่านข้อความในแบบสอบถามนี้ อย่างละเอียด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุดเพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	ข้าพเจ้ารู้หน่วยใจถ้าอยู่กับคนที่ไม่รู้จัก					
2.	ข้าพเจ้าชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น					
3.	ข้าพเจ้าไม่กล้าแสดงออกต่อหน้าคนมาก ๆ					
4.	ข้าพเจ้ามักแยกตัวออกจากกลุ่มเพื่อนเพราะคิดว่าเพื่อนไม่ชอบข้าพเจ้า					
5.	ข้าพเจ้ารู้สึกอายเมื่อต้องทำกิจกรรมต่อหน้าเพื่อน					
6.	ข้าพเจ้าทำอะไรตามใจชอบเสมอ					
7.	ข้าพเจ้ามักพูดแสดงการตัดสินใจด้วยเหตุผลเสมอ					
8.	ข้าพเจ้าปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมได้ง่าย					
9.	เมื่อต้องแสดงความคิดเห็นหรือ ความรู้สึก ข้าพเจ้าชอบแสดงออกโดยการพูดมากกว่าการเขียน					
10.	ข้าพเจ้าเป็นคนยึดมั่นในกฎเกณฑ์					
11.	ข้าพเจ้าเป็นคนใจน้อย					
12.	ข้าพเจ้ามักพูดและตัดสินใจด้วยอารมณ์					
13.	ข้าพเจ้าสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นให้เหมาะสมกับสถานการณ์					
14.	ข้าพเจ้ายินดีรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น					
15.	ข้าพเจ้ารู้สึกอึดอัดถ้าต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
17.	ข้าพเจ้าชอบอยู่ในกลุ่มที่พูดคุยกันอย่างสนุกสนาน					
18.	เมื่อมีการเข้ากลุ่ม เพื่อนๆ มักเลือกให้ข้าพเจ้าเป็นหัวหน้ากลุ่ม					
19.	ก่อนที่จะทำงาน ข้าพเจ้าต้องวางแผนล่วงหน้า					
20.	เมื่อต้องทำงานคนเดียวข้าพเจ้ารู้สึกไม่มั่นใจ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม ภาวะความผิดชอบต่อครอบครัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว ให้นิสิตอ่านข้อความในแบบสอบถามอย่างละเอียด แล้วตอบโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุดเพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	ข้าพเจ้ามีหน้าที่ทำความสะอาดบ้าน					
2.	ข้าพเจ้าเป็นคนซักเสื้อผ้าด้วยตนเอง					
3.	ข้าพเจ้าเป็นผู้ทำอาหารให้สมาชิกในครอบครัวรับประทาน					
4.	ข้าพเจ้าต้องหารายได้พิเศษมาช่วยจุนเจือครอบครัว					
5.	ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจที่เป็นส่วนหนึ่งที่ได้ช่วยงานภายในครอบครัว					
6.	เมื่อบิดามารดาสั่งให้ช่วยงาน ข้าพเจ้าไม่ทำตามคำสั่ง					
7.	ข้าพเจ้าไม่เคยแบ่งเบาภาระของครอบครัว					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน ขอให้นิสิตอ่านข้อความในแบบสอบถามนี้อย่างละเอียด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุดเพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
-----	---------	------------	------	----------	----------	----------------

สถานที่เรียน

1. ห้องเรียนมีเสียงดังรบกวน
  2. ห้องเรียนมีขนาดคับแคบ
  3. สภาพห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก
  4. ห้องเรียนมีฝุ่นละอองมาก
  5. ห้องเรียนมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
  6. ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้ดี
  7. อาคารเรียนเก่าเกินไป
  8. ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยมีหนังสือเพียงพอกับการค้นคว้าหาความรู้
- สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน**
9. อุปกรณ์อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน
  10. มหาวิทยาลัยมีอุปกรณ์การเรียนเพียงพอกับจำนวนนิสิต
  11. อุปกรณ์การเรียน เช่น กระดาน โต๊ะ เก้าอี้ สามารถใช้งานได้ดี
  12. มหาวิทยาลัยมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย
  13. ภายในห้องเรียนมีคอมพิวเตอร์ใช้สำหรับการสอน

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
14.	มหาวิทยาลัยมีคอมพิวเตอร์ใช้ในการค้นคว้าไม่เพียงพอกับความต้องการของนิสิต					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ ขอให้ นิสิตอ่านข้อความในแบบสอบถามนี้อย่างละเอียด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุดเพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
-----	---------	------------	------	----------	----------	----------------

การปฏิบัติตนของนิสิตต่ออาจารย์

1. ข้าพเจ้าทำความเคารพเมื่อพบอาจารย์
2. ข้าพเจ้าไม่กล้าซักถามอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจในเนื้อหาวิชา
3. ข้าพเจ้าไม่กล้าปรึกษาอาจารย์ เมื่อมีปัญหาการเรียน
4. ข้าพเจ้าชอบคุยเล่นกับเพื่อนขณะอาจารย์สอน
5. ข้าพเจ้าลืมหางานที่อาจารย์มอบหมาย
6. ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนตลอดเวลาที่เรียนในห้องเรียน
7. ข้าพเจ้าเต็มใจช่วยอาจารย์ เมื่ออาจารย์บอกให้ข้าพเจ้าช่วยถือของ
8. การปฏิบัติตนของอาจารย์ต่อนิสิต
อาจารย์รับฟังเหตุผลของนิสิต
9. เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาส่วนตัว อาจารย์ยินดีให้คำแนะนำ
10. อาจารย์เปิดโอกาสให้นิสิตซักถามในบทเรียนที่ไม่เข้าใจ
11. เมื่อมีปัญหาด้านการเรียน อาจารย์ยินดีให้คำแนะนำ
12. อาจารย์เข้มงวดมากทำให้บรรยากาศไม่น่าเรียน

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
14.	อาจารย์ไม่เป็นกันเองกับนิสิต					
15.	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในระหว่างการเรียนการสอน					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อน ขอให้นิสิตอ่านข้อความในแบบสอบถามนี้อย่างละเอียด แล้วตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุดเพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
1.	เมื่อข้าพเจ้าไม่เข้าในบทเรียนเพื่อนช่วยอธิบายให้ข้าพเจ้าเข้าใจ					
2.	ข้าพเจ้าและเพื่อนมีการช่วยเหลือกันในเรื่องการเรียนรู้					
3.	ข้าพเจ้าและเพื่อนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันด้านการเรียน					
4.	เพื่อนมักชวนข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมด้วยเสมอ					
5.	เพื่อนในห้องต่างคนต่างอยู่ไม่สนใจกันและกัน					
6.	ข้าพเจ้ากับเพื่อนมีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน					
7.	ข้าพเจ้าสามารถทำงานร่วมกับเพื่อนทุกคนในห้องได้					
8.	ข้าพเจ้าเข้ากับเพื่อนไม่ได้					
9.	เมื่อมีงานที่จ้างจากองค์กรภายนอกเพื่อนมักชวนข้าพเจ้าไปทำงานด้วยเสมอ					
10.	ข้าพเจ้าชอบทำงานคนเดียวมากกว่าทำงานกับเพื่อน					
11.	เพื่อนของข้าพเจ้าเห็นแก่ตัว ไม่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่					
12.	ข้าพเจ้าปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนได้					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการ ให้นิสิตอ่านข้อความในแบบสอบถามอย่างละเอียด แล้วตอบโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุดเพียงข้อละหนึ่งเครื่องหมายเท่านั้น โดยมีหลักเกณฑ์การเลือกดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
-----	---------	------------	------	----------	----------	----------------

ด้านกิจกรรมกลุ่ม

1. ก่อนทำกิจกรรมข้าพเจ้ามีการเตรียมตัวทุกครั้ง
2. ข้าพเจ้ามีการเตรียมสถานที่ทุกครั้งก่อนทำกิจกรรม
3. ข้าพเจ้ามีการจัดเตรียมอุปกรณ์การเล่นทุกครั้งก่อนทำกิจกรรม
4. ข้าพเจ้าวิเคราะห์สถานการณ์ล่วงหน้าก่อนทำกิจกรรมทุกครั้ง
5. ข้าพเจ้ามีการชี้แจงกฎ กติกา มารยาท ในการทำกิจกรรมกลุ่มอย่างครบถ้วน
6. นิสิตแจ้งข้อควรระวังและความปลอดภัยในการทำกิจกรรมแก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม
7. ข้าพเจ้ามีการสาธิตการทำกิจกรรมและการแสดงนำในการทำกิจกรรม
8. ข้าพเจ้ามีการทดลองทำกิจกรรมก่อนการปฏิบัติกิจกรรมจริง
9. ระหว่างทำกิจกรรมข้าพเจ้าเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีโอกาสได้ซักถาม
10. ข้าพเจ้าสามารถแก้ไขปัญหาหรือปรับแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ดี

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
11.	ข้าพเจ้านำกิจกรรมเป็นระบบตามลำดับ					
12.	ข้าพเจ้าสามารถสร้างความสนุกสนานในการทำกิจกรรม					
13.	ข้าพเจ้ามีการสังเกตพฤติกรรมการเล่นของผู้ทำกิจกรรม					
14.	ข้าพเจ้าสามารถตัดสินใจกรรมได้อย่างยุติธรรม					
15.	ข้าพเจ้ามีการอธิบายผลหลังทำกิจกรรมทุกครั้ง					
16.	ข้าพเจ้าได้สรุปกิจกรรมให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมหลังการทำกิจกรรมทุกครั้ง					
17.	ข้าพเจ้าได้ทำการประเมินผลหลังจากทำกิจกรรมทุกครั้ง					
18.	ข้าพเจ้ามีความสามารถในการควบคุมการจัดกิจกรรมได้อย่างราบรื่น					
19.	ข้าพเจ้าไม่กล้าแสดงนำในการทำกิจกรรม					
	<u>ด้านเกม</u>					
20.	ก่อนเล่นเกมข้าพเจ้ามีการเตรียมตัวทุกครั้ง					
21.	ข้าพเจ้ามีการเตรียมสถานที่ทุกครั้งก่อนเล่นเกม					
22.	ข้าพเจ้ามีการจัดเตรียมอุปกรณ์การเล่นทุกครั้งก่อนเล่นเกม					
23.	ข้าพเจ้าวิเคราะห์สถานการณ์ล่วงหน้าก่อนทุกครั้ง					
24.	ข้าพเจ้ามีการชี้แจงกฎ กติกา มารยาท ในการเล่นเกมที่ครบถ้วน					
25.	นิสิตแจ้งข้อควรระวังและความปลอดภัยในการเล่นเกมที่ผู้เข้าร่วม					
26.	ข้าพเจ้ามีการสาธิตการเล่นและการแสดงนำในการเล่นเกมที่					
27.	ข้าพเจ้ามีการทดลองเล่นเกมก่อนการเล่นจริง					
28.	ระหว่างเล่นเกมข้าพเจ้าเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมเล่นเกมมีโอกาสได้ซักถาม					
29.	ข้าพเจ้านำเกมเป็นระบบตามลำดับ					

ข้อ	ข้อความ	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
30.	ข้าพเจ้าสามารถแก้ไขปัญหาหรือปรับแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ดี					
31.	ข้าพเจ้าสามารถสร้างความสนุกสนานในการเล่นเกมส์					
32.	ข้าพเจ้ามีการสังเกตพฤติกรรมการเล่นของผู้เข้าร่วมเล่นเกม					
33.	ข้าพเจ้าสามารถตัดสินเกมได้อย่างยุติธรรม					
34.	ข้าพเจ้ามีการอภิปรายผลหลังการเล่นเกมส์ทุกครั้ง					
35.	ข้าพเจ้าได้สรุปเกมให้แก่ผู้เข้าร่วมเล่นหลังการเล่นเกมส์ทุกครั้ง					
36.	ข้าพเจ้าได้ทำการประเมินผลหลังจากการเล่นเกมส์ทุกครั้ง					
37.	ข้าพเจ้ามีความสามารถในการควบคุมการเล่นเกมส์ได้อย่างราบรื่น					
38.	ข้าพเจ้าไม่กล้าแสดงนำในการเล่นเกมส์					
	ด้านเพลงนันทนาการ					
39.	ก่อนการนำเพลงข้าพเจ้ามีการบอกชื่อเพลงทุกครั้ง					
40.	ข้าพเจ้าบอกให้ผู้เข้าร่วมพูดเนื้อเพลงตามทีละวรรค					
41.	ข้าพเจ้าสอนทำนองและให้ร้องตามทีละวรรค					
42.	ข้าพเจ้าให้ผู้เข้าร่วมร้องเพลงพร้อมกันกับข้าพเจ้า					
43.	ข้าพเจ้าให้ผู้เข้าร่วมร้องเพลงไปพร้อมกับการใส่จังหวะ (กลอง หรือ เสียงปรบมือ)					
44.	ข้าพเจ้าสามารถสร้างบรรยากาศในการร้องเพลงนันทนาการได้					

ภาคผนวก ข:
คุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 7 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.206
2	3.227
3	6.042
4	4.436
5	4.525
6	2.807
7	4.000
8	5.380
9	3.312
10	2.046
11	3.343
12	4.025
13	4.204
14	5.790
15	4.987
16	4.288
17	2.582
18	4.470
19	2.263
20	3.206

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7271

ตาราง 8 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามภาวะความรับผิดชอบต่อครอบครัว

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	7.308
2	9.204
3	6.052
4	4.656
5	5.803
6	5.400
7	5.669

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6929

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพทางการเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	2.67
2	5.47
3	3.79
4	4.10
5	4.66
6	7.60
7	3.65
8	5.73
9	7.72
10	7.10
11	10.86
12	7.25
13	5.30
14	2.83

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .7817

ตาราง 10 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	3.959
2	3.601
3	3.438
4	4.194
5	3.206
6	3.049
7	4.943
8	4.768
9	5.724
10	6.954
11	9.321
12	3.858
13	6.003
14	4.893
15	4.893

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .6845

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิติตกับเพื่อน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	4.772
2	5.849
3	5.007
4	12.569
5	8.398
6	10.533
7	7.796
8	7.083
9	6.085
10	7.643
11	5.552
12	9.021

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8521

ตาราง 12 แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามความสามารถในการเป็นผู้นำ
 นั้นหนนาการ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
1	6.991
2	5.000
3	6.586
4	6.129
5	6.424
6	6.267
7	7.473
8	6.041
9	10.782
10	6.197
11	6.159
12	8.314
13	7.661
14	4.720
15	6.964
16	6.000
17	7.766
18	6.893
19	4.238
20	7.423
21	7.733
22	7.977
23	6.395
24	8.293
25	7.887
26	10.014

ตาราง 12 (ต่อ) แสดงค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามความสามารถในการเป็น
ผู้นำนั้นหนาการ

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t)
27	6.736
28	8.659
29	8.222
30	9.037
31	8.186
32	6.697
33	8.587
34	7.465
35	6.964
36	8.132
37	7.525
38	4.365
39	5.023
40	8.527
41	9.000
42	7.780
43	5.912
44	7.071

ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9633

ภาคผนวก ค:
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศธ 0519.12/ ๗ ๔ ๕ ๘

วันที่ 13 ธันวาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายต่อศักดิ์ กาญจนทรัพย์สิน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์พาสณา จุลรัตน์ และรองศาสตราจารย์เวรณี กรีทอง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ และ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภณ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายต่อศักดิ์ กาญจนทรัพย์สิน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์หญิงสิริ จิระเชษฐกุล)

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศธ 0519.12/ 7489

วันที่ 13 ธันวาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะพลศึกษา

เนื่องด้วย นายต่อศักดิ์ กาญจนทรัพย์สิน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์พาสณา จุลรัตน์ และรองศาสตราจารย์เวณิ กรีทอง เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นายต่อศักดิ์ กาญจนทรัพย์สิน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเลขากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5644, 5731

ที่ ศร 0519.12/๑๘/๗ วันที่ ๑๓ มกราคม 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน คณบดีคณะพลศึกษา

เนื่องด้วย นายต่อศักดิ์ กาญจนทรัพย์สิน นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์พาสณา จุฬรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลการวิจัย โดยจะขอให้ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ ชั้นปีที่ 1-4 ภาคปกติ จำนวน 215 คน ตอบแบบสอบถามเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการเป็นผู้นำนันทนาการของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร ในระหว่างเดือนมกราคม 2550 -เดือนกุมภาพันธ์ 2551

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายต่อศักดิ์ กาญจนทรัพย์สิน ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จิระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล นายต่อศักดิ์ กาญจนทรัพย์สิน
 วัน/เดือน/ปี เกิด 24 กันยายน 2526
 ที่อยู่ปัจจุบัน 529 ม. 9 ต.กระสัง อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์ 31160
 เบอร์โทรศัพท์ 086 - 5577377

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2544 ประกาศนียบัตรมัธยมศึกษา
 จากโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม
 พ.ศ. 2549 จบคณะพลศึกษา วิชาเอกนันทนาการ (วท.บ)
 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 พ.ศ. 2551 การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)
 จิตวิทยาการศึกษา
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ